

Τίτλος Πτυχιακής Εργασίας:

“Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΜΟΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ STYLING ΤΟΝ 20° ΑΙΩΝΑ”

ΚΡΙΤΣΙΩΤΗ ΜΑΡΙΑΝΝΑ
ΜΕΛΙΖΑΝΗ ΜΑΡΙΑ
ΜΙΧΑΛΕΑ ΕΛΕΝΑ

Επιβλέπων καθηγητής: Γράβας Ευθύμιος

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος.....	4
Περίληψη.....	5
Γενική Εισαγωγή.....	7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Δεκαετίες 1900 &1910

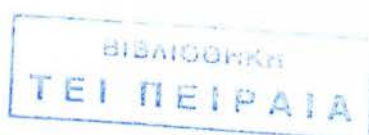
1.1 Εισαγωγή.....	11
1.2 Παντελόνι.....	19
1.3 Εσώρουχα.....	19
1.4 Κομμώσεις και καπέλα.....	20
1.5 Μακιγιάζ.....	21
1.6 Σχεδιαστές.....	21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Δεκαετία 1920

2.1 Εισαγωγή.....	25
2.2 Παντελόνι.....	33
2.3 Εσώρουχα.....	33
2.4 Μακιγιάζ.....	33
2.5 Κομμώσεις και καπέλα.....	34
2.6 Σχεδιαστές.....	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Δεκαετία 1930

3.1 Εισαγωγή.....	41
3.2 Εσώρουχα.....	47
3.3 Παντελόνι.....	48
3.4 Μαλλιά.....	49
3.5 Καπέλα.....	50
3.6 Μακιγιάζ.....	51
3.7 Σχεδιαστές.....	51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Δεκαετία 1940

4.1 Εισαγωγή.....	57
4.2 Παντελόνι.....	60
4.3 Εσώρουχα.....	60
4.4 Καπέλα.....	60
4.5 Μακιγιάζ.....	61
4.6 Μαλλιά.....	61
4.7 Σχεδιαστές.....	62
4.8 Γυναίκες σύμβολα.....	66

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Δεκαετία 1950

5.1 Εισαγωγή.....	68
5.2 Παντελόνι.....	74
5.3 Εσώρουχα.....	74
5.4 Καπέλα.....	75
5.5 Μακιγιάζ.....	75
5.6 Μαλλιά.....	76
5.7 Σχεδιαστές.....	76
5.8 Γυναίκες σύμβολα.....	80

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Δεκαετία 1960

6.1 Εισαγωγή.....	82
6.2 Παντελόνι.....	87
6.3 Εσώρουχα.....	87
6.4 Καπέλα.....	87
6.5 Μακιγιάζ.....	88
6.6 Μαλλιά.....	88
6.7 Σχεδιαστές.....	89
6.8 Γυναίκες σύμβολα.....	92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. Δεκαετία 1970

7.1 Εισαγωγή.....	94
7.2 Παντελόνι.....	97
7.3 Εσώρουχα.....	98
7.4 Μακιγιάζ.....	98
7.5 Μαλλια.....	99
7.6 Punk.....	99

7.7 Εθνικ.....	101
7.8 Σχεδιαστες.....	102
7.9 Γυναίκες σύμβολα.....	105

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. Δεκαετία1980

8.1 Εισαγωγή.....	108
8.2 Παντελόني.....	111
8.3 Μακιγιάζ.....	112
8.4 Εσώρουχα.....	112
8.5 Μαλλιά.....	112
8.6 Καπέλα.....	113
8.7 Σχεδιαστες.....	113
8.8 Γυναίκες σύμβολα.....	118

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Δεκαετία 1990

9.1 Εισαγωγή.....	120
9.2 Παντελόني.....	122
9.3 Εσώρουχα.....	122
9.4 Καπέλα.....	123
9.5 Μακιγιάζ.....	123
9.6 Σχεδιαστες.....	124
9.7 Γυναίκες σύμβολα.....	127

10.Συμπεράματα.....	128
---------------------	-----

11.Βιβλιογραφία.....	130
----------------------	-----

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τον 20ό αιώνα διάφορες κοινωνικές ομάδες άρχισαν να επηρεάζουν το ντύσιμο και να δημιουργούν μόδα. Η μόδα διαμορφωνόταν σε πολλές πρωτεύουσες. Επηρεάστηκε από τον Πρώτο και Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, την απελευθέρωση της γυναίκας και την αλλαγή του κοινωνικού της ρόλου, από την τέχνη και τα πρότυπα που πρόβαλλε η διαφήμιση. Τη δεκαετία του '20 επικράτησε το στυλ αγοροκόριτσο (αλά γκαρσόν), ενώ τα ρούχα της Κοκό Σανέλ αποτέλεσαν τομή στην ιστορία του γυναικείου ρούχου. Η μόδα της δεκαετίας του '30 επηρεάστηκε από τη μεγάλη οικονομική κρίση αλλά και από τον κινηματογράφο. Επικράτησε ένα πιο θηλυκό στυλ. Τη δεκαετία του '40 ο πόλεμος και οι δυσμενείς συνθήκες ζωής επέβαλαν τη χρήση παλαιότερων ρούχων και τη μεταποίησή τους. Ο Κριστιάν Ντιορ το 1947 εισήγαγε το Νιου Λουκ (New Look). Η χρήση μεγάλης ποσότητας υφάσματος στο ένδυμα δήλωνε τώρα πλούτο και ευημερία. Τα βραδινά ενδύματα του «Νιου Λουκ» ήταν εντυπωσιακά. Την εποχή του Πολέμου η Αμερική αποκόπηκε από την ευρωπαϊκή μόδα και διαμόρφωσε τη δική της, με κύριο βάρος στο σπορ ντύσιμο. Η δεκαετία του '50 χαρακτηρίζεται από την έντονη αμερικάνικη επίδραση με τα κάζουαλ ρούχα και την καθιέρωση του τζιν παντελονιού. Επίδρασεις από τον κινηματογράφο, τα περιοδικά και τη ροκ μουσική σκηνή δημιούργησαν ένα νέο αγοραστικό κοινό, τους τινέιτζερ (teenager). Τη δεκαετία του '60 στο ντύσιμο επικράτησε η αντισυμβατικότητα. Όχι τόσο από τους Οίκους Μόδας, αλλά από τους νέους και την αισθητική που κυριαρχούσε στο δρόμο διαμορφώθηκε το νεανικό ύφος της δεκαετίας του '60. Βασικές καινοτομίες ήταν η μίνι φούστα για τις γυναίκες, η γραμμή unisex και η κατάργηση της υποχρεωτικής εμφάνισης με κοστούμι και γραβάτα. Τότε εμφανίστηκαν και τα διαφανή, «σιθρού» (see through), ρούχα. Κύρια τάση της δεκαετίας του '70 ήταν τα φολκλορικά ρούχα των χίπηδων. Επίσης τα φανελάκια T-shirts και τα πολύχρωμα πλεκτά. Έκανε την εμφάνιση της η μάξι φούστα. Η ευρωπαϊκή μόδα δέχτηκε επιρροές από την Αμερική, όπου είχε κυριαρχήσει η μόδα της ντίσκο. Στη δεκαετία του '80 στις σπορ και κάζουαλ εμφανίσεις τους και τα δύο φύλα υιοθέτησαν unisex ρούχα. Οι φόρμες

γυμναστικής καθιερώθηκαν πλέον ως κάζουαλ εμφάνιση. Το ντύσιμο της γυναίκας και του άνδρα επαγγελματία που απέπνεε δύναμη ως «πάουερ ντρέσινγκ» αποτελούνταν βασικά από το κοστούμι. Το νεανικό ντύσιμο στις πιο ακραίες μορφές του θεωρήθηκε «κιτς», δηλαδή κακού γούστου. Το ντύσιμο της δεκαετίας του '90 αποτέλεσε μέρος μιας ευρύτερης νοοτροπίας, του λάιφ στάιλ (life style). Χαρακτηριστική ήταν η εισαγωγή μιας μινιμαλιστικής γραμμής. Υπήρχε απόλυτη ελευθερία στους συνδυασμούς των ρούχων. Το κάζουαλ ντύσιμο αναπτύχθηκε με γραμμές τις οποίες δανείστηκε από στρατιωτικά ρούχα και από σχέδια που χρησιμοποίησαν οι μεγάλες εταιρείες αθλητικών ειδών. Ένα από τα πιο ειδικά στυλ της δεκαετίας ήταν το Grunge, ένα στυλ "mix and match". Η τεχνολογία των υφασμάτων υπηρέτησε την ιδέα ενός ντυσίματος που θέλει να είναι απλό, άνετο, πρακτικό, υγιεινό και προσιτό. Σημαντικό ρόλο στα ρούχα και κατ' επέκταση στο καθημερινό ντύσιμο έπαιξε η εμφάνιση νέων υλικών που δίνουν ελαστικότητα στα υφάσματα και κάνουν τα ρούχα πιο βολικά. Το παπούτσι αναδείχθηκε στον 20ό αιώνα σε πολύ βασικό αξεσουάρ.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΤΥΛ

Το στυλ είναι τέχνη και όσοι το έχουν είναι καλλιτέχνες. Πρόκειται για έμφυτο ταλέντο, για ιδιότητα που καλλιεργείται από την εμβρυακή ακόμα κατάσταση και εξελίσσεται ανάλογα με το περιβάλλον, τα ερεθίσματα, τις εικόνες με τις οποίες μεγαλώνει κανείς. Αυτό δε σημαίνει πως δεν αποκτάται.

Με την κατάλληλη εκπαίδευση και προσπάθεια όλα γίνονται. Ίσως όχι με την ίδια επιτυχία και τα ίδια εντυπωσιακά αποτελέσματα όπως σε κάποιον που το έχει μέσα του, σίγουρα όμως βοηθάει στο να αποφεύγονται κραυγαλέα λάθη που αποβαίνουν αισθητικά μοιραία.

Στυλ σύμφωνα, με τον ορισμό των λεξικών είναι η εξωτερική εμφάνιση του ανθρώπου και ο ιδιαίτερος τρόπος με τον οποίο αυτή μεταμορφώνεται.

Η ιδιότητα να έχει κάποιος προσεγμένη εξωτερική εμφάνιση και συμπεριφορά, τέτοια που να εκφράζει με ευχάριστο τρόπο την προσωπικότητά του.

Στυλ είναι η προσωπική πινελιά. Το στίγμα, η παρέμβαση σε μια εμφάνιση. Μια κίνηση, ένα γέλιο, ένα αξεσουάρ, μια αισθητική παρέμβαση που φέρει την υπογραφή κάποιου.

Η κάθε γυναίκα, αλλά και ο κάθε άντρας οφείλει να έχει το δικό του στυλ. Να έχει καταφέρει ώστε να αποτυπώσει την προσωπικότητά της - του στον τρόπο που ντύνεται, αφού πρώτα έχει καταλήξει στο ποια είναι αυτή.

Η εφήμερη μόδα και το διαχρονικό στυλ είναι έννοιες αντίθετες που όμως γνωρίζονται καλά. Για κάποιους, είναι μια εξελιγμένη μορφή μόδας, μία συνέπεια στη σωστή επιλογή ρούχων.

Το καλό γούστο βέβαια, βοηθά αλλά δεν αρκεί.

Το στυλ είναι αυτό που κάνει κάποιον να ξεχωρίζει. Η ικανότητα να ακολουθεί κανείς την μόδα χωρίς να χάνεται σ'αυτήν και να την αγνοεί χωρίς να πέφτει στην ανωνυμία της καινοτομίας.

Σήμερα πλέον τους κανόνες του καλού γούστου έχει αντικαταστήσει η πεποίθηση ότι καθένας πρέπει να είναι ο εαυτός του.

ΣΤΥΛ είναι η εξιδανικευμένη έκφραση της προσωπικότητάς μας.

Είναι η ικανότητα να μεταμορφώνεις την αναπόφευκτη χοντροκοπιά της ανθρώπινης ύπαρξης σε ζωντανό έργο τέχνης.

Το στυλ βέβαια, δεν αναλώνεται στην επιλογή των ρούχων, αλλά επεκτείνεται στην διακόσμηση, τη διασκέδαση, τον τρόπο ζωής.

Η εποχή μας, αναιρώντας τους ενδυματολογικούς κανόνες και παροτρύνοντάς μας να βρούμε το προσωπικό μας στυλ, προσφέρει τελικά μία πρόκληση. Την πρόκληση του να είσαι σικ μ'ένα τζήν, ρομαντική με λεοπαρδαλέ, σέξυ με μαθητικό γιακαδάκι.

Η πρωτοτυπία και μιά δόση τόλμης ήταν πάντα απαραίτητα συστατικά του στύλ.

Πέρα από αισθητική αναζήτηση, το στύλ είναι φαντασίωση.

ΜΟΔΑ

Τί ακριβώς είναι μόδα και γιατί είναι σημαντική;

Πολλοί λένε πως η μόδα είναι σημαντική επειδή είναι μια μεγάλη βιομηχανία. Άλλοι λένε πως η μόδα είναι σημαντική γιατί καθρεφτίζει τα ήθη και το πνεύμα της εποχής. Και λοιπόν; Τα πάντα αυτό δεν κάνουν; Το περίεργο είναι πως οι άνθρωποι φαίνεται να θέλουν να πιστέψουν πως η μόδα κρύβει κάποια μηνύματα, την στιγμή ακριβώς που η μόδα έχει πάψει να προσποιείται πως συμβαίνει κάτι τέτοιο.

Πριν από μερικές δεκαετίες στο HARPER'SBAZAAR, η μόδα ήταν γεμάτη αυτοκρατορικές προσταγές, πχ (Απαγορεύονται τα καπέλα στο πίσω μέρος του κεφαλιού. Τα καπέλα φοριούνται πάντα λοξά και προς τα εμπρός). Οι προσταγές αυτές άλλαζαν ακόμα και όταν τα ρούχα έμεναν τα ίδια.

Με λίγα λόγια, οι προσταγές ήταν μόδα, και όχι τα ρούχα. Κατά έναν περίεργο τρόπο, το ίδιο συμβαίνει ακόμα. Όμως, όλο και περισσότερο οι άνθρωποι, αντιμέτωποι με το εφήμερο και την αβάσταχτη ελαφρότητα της μόδας, πέφτουν σε αμηχανία και προσπαθούν να αποδώσουν το ενδιαφέρον τους για τη μόδα σε κάτι πιο βαθύ.

Η μόδα αρχίζει εκεί που σταματάει η λογική.

Οι αλλαγές τελικά στην μόδα δεν είναι και τόσο σημαντικές. Μπορεί (φέτος για παράδειγμα τα γυναικεία ρούχα να είναι κολλητά και σέξι και του χρόνου να είναι άνετα και συντηρητικά, μπορεί τα πέτα στα ανδρικά σακάκια να είναι φέτος στενά και του χρόνου φαρδιά. Φαίνεται τελικά πως οι αναφορές και τα κρυμμένα μηνύματα που διαλέγουμε να διακρίνουμε στη μόδα δεν είναι παρά επιπλέον βάρος. Αυτό που στην πραγματικότητα καθρεφτίζεται μέσα από τη μόδα δεν είναι παρά η αιώνια επιθυμία μας να μας ποθούν και η επίσης αιώνια προσπάθειά μας να κρύψουμε την επιθυμία αυτή.

Η μόδα είναι ουσιαστικά ένα ένστικτο μεταμορφωμένο σε αφηρημένη έννοια. Με τις συνεχείς αλλαγές στις προσταγές της, μας δίνει την ανακουφιστική αίσθηση πως είμαστε σε θέση να ελέγχουμε τα ένστικτά μας. Όσον αφορά τον οικονομικό τομέα, ο λόγος ύπαρξης της μόδας είναι να κάνει τους ανθρώπους να αγοράζουν πράγματα που δεν χρειάζονται. Αν τα ίδια τα ρούχα δεν παλιώνουν αρκετά γρήγορα, πρέπει να βρεθεί κάτι που θα τα κάνει να 'παλιώνουν'.

1900's & 1910's

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Δεκαετίες 1900 & 1910

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ιστορικό πλαίσιο⁽²⁾

Στα 1900, οι άνθρωποι ταξίδευαν άνετα και γρήγορα με ατμόπλοια και τρένα. Υπήρχαν τηλέφωνα, τηλεγράφος, φωτογραφικές μηχανές και φωνογράφοι. Τα σπίτια είχαν θέρμανση από κάρβουνο και φωτίζονταν με ηλεκτρικό ρεύμα ή αέριο. Οι γιατροί κατανοούσαν την αιτία και μπορούσαν να ελέγχουν τις μολυσματικές αρρώστιες και έκαναν εγχειρήσεις με αναισθησία. Τροφές σε κονσέρβες και σε πακέτα διατίθονταν από καταστήματα στο κοινό. Αυτές οι καινοτομίες ήταν διαθέσιμες σε ανθρώπους της μεσαίας κοινωνικής τάξης στη Βόρεια Αμερική και την Ευρώπη.

Η φαντασία και η αισιοδοξία της πρώτης δεκαετίας έσβησε, όταν ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος άρχισε στην Ευρώπη το 1914. Η Αμερική ήταν με το μέρος των Συμμάχων παρέχοντάς τους υλικά εφόδια χωρίς όμως να λάβει μέρος στον πόλεμο παρά μόνο το 1917, οπότε και συνέβη η Ρωσική Επανάσταση. Ο πόλεμος τελείωσε το 1918.

Οι Επικοινωνίες

Στο πρώτο μισό του αιώνα η ανακάλυψη του ραδίου και η ιδιωτική χρήση φωνογράφων και τηλεφώνων έφερε στο σπίτι τη διασκέδαση μειώνοντας έτσι την απομόνωση των αγροτικών οικογενειών. Οι κινηματογραφικές ταινίες παρείχαν και πληροφορίες και ψυχαγωγία. Οι φωτογραφίες και τα σχέδια μεταδίδονταν πρώτον με τον ασύρματο μετά με το ραδιόφωνο, φέρνοντας την τελευταία λέξη της μόδας από το Παρίσι στον επαρχιωτισμό της Αμερικής την επόμενη μέρα.

Το Αυτοκίνητο

Η μηχανή εσωτερικής καύσης που εφευρέθηκε τον 19ο αιώνα, έκανε δυνατή την κατασκευή του ιδιωτικού αυτοκινήτου που είχε φοβερό αντίκτυπο. Τα πρώτα αυτοκίνητα ήταν μόνο για τους πλούσιους. Το μοντέλο όμως T της εταιρείας Φόρντ μπορούσε να το αγοράσει ο καθένας. Οι άνθρωποι μπορούσαν να πάνε όπου ήθελαν χωρίς να ακολουθούν συγκεκριμένους δρόμους και προγράμματα τρένων. Στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο αποδείχθηκε η πρακτικότητα του μηχανοκίνητου φορτηγού.

Στα 1914, ο Χένρι Φορντ πρότεινε την εργάσιμη εβδομάδα με λιγότερες ώρες έτσι ώστε οι εργαζόμενοι να έχουν περισσότερο χρόνο για ανάπαυση και ταξίδια. Το 1900, η εργασία ήταν 6 μέρες την εβδομάδα, μέχρι 12 ώρες την ημέρα. (Από το 1945 ήταν 5 μέρες την εβδομάδα και 8 ώρες την ημέρα.) Το αυτοκίνητο παρότρυνε τους ανθρώπους να κάνουν σπορ εφόσον μ' αυτό έφταναν ευκολότερα στα γήπεδα γκολφ, στις παραλίες, στα πάρκα και στα στάδια. Στη συνέχεια, τα σπορ επηρέασαν την ενδυμασία. Το αυτοκίνητο οδήγησε στη δημιουργία εμπορικών κέντρων. Το πρώτο απ' αυτά τα οποία χτίστηκε στο LakeForest του Ιλινόις το 1916.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1900 τα αυτοκίνητα ήταν ανοιχτά και λίγοι δρόμοι είχαν πλακόστρωση. Οι οδηγοί και οι πεζοί φορούσαν μακριά δερμάτινα, γούνινα, λινά μεταξωτά ή από άλλα υφάσματα παλτό, για να προστατεύονται έτσι από το καιρό και τη βρόμα. Οι γυναίκες φορούσαν βέλο το οποίο έδεναν πάνω στα μεγάλα τους καπέλα, προστατεύοντας έτσι τα μαλλιά τους από τον άνεμο. Τα περιοδικά διαφήμιζαν ηλεκτρικά αυτοκίνητα, που ήταν εύκολα στο ξεκίνημά τους και δεν ήταν αναγκαίο να γυρίζουν το χερούλι για να τα εκκινήσουν (γι' αυτό τα συνιστούσαν ιδιαίτερα για τις γυναίκες) και αυτοκίνητα

που έκαιγαν βενζίνη ή αυτοκίνητα ατμού.

Η Υψηλή Ραπτική και η Μαζική Μόδα

Μέχρι το 1906-1907 η μόδα είχε αλλάξει πολύ λίγο σε σχέση με τη μόδα της δεκαετίας του 1890. Για τους ευκατάστατους Ευρωπαίους και Αμερικάνους, η περίοδος από το 1890 μέχρι τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο ήταν υποτίθεται μια εποχή αισιόδοξου ρομαντισμού, εποχή που στη στην Αγγλία ονομάστηκε Εδουαρδική περίοδος και στη Γαλλία La BelleEpoque. Ήταν μια ιδιαίτερα δημιουργική περίοδος.

Το Παρίσι ήταν η πηγή έμπνευσης των δημιουργημάτων μόδας ενώ το Λονδίνο καθόριζε τα ανδρικά σπιλ. Η γρήγορη επικοινωνία, οι ευρέως διαδεδομένες γνώσεις και το αυξανόμενο εισόδημα των ανθρώπων της μεσαίας τάξης στην Ευρώπη, τον Καναδά και την Αμερική σήμαινε ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι προσπαθούσαν να ντύνονται σύμφωνα με τη μόδα. Ανδρικά ρούχα μαζικής κατασκευής έγιναν το 1900. Εκείνη την εποχή, η παραγωγή έτοιμων γυναικείων ενδυμάτων ήταν μικρή. Σε 2-3 χρόνια όμως αυξήθηκε ιδίως στην Αμερική. Υπήρχε ζήτηση για πουκάμισα και φούστες απλής κατασκευής και κανονικών μεγεθών. Οι συνδικαλισμένοι εργάτες αγωνίζονταν για μικρότερα ωράρια. Οι χιλιάδες όμως μετανάστες, ιδίως στις Η.Π.Α., πρόσφεραν άφθονη εργατική βοήθεια.

Τα γυναικεία περιοδικά των Η.Π.Α. παρουσίαζαν τα τελευταία μοντέλα του Παρισιού και της Νέας Υόρκης και οι αναγνώστες από οποιοδήποτε μέρος της χώρας μπορούσαν να παραγγείλουν τα ενδύματα τους ταχυδρομικά, να τα αγοράσουν από τοπικά καταστήματα ή να τα ράψουν από τα χάρτινα πατρόν που υπήρχαν μέσα στα περιοδικά.

Η μόδα άλλαζε μέσα σε λίγους μήνες και οι λεπτομέρειες της τελευταίας μόδας αργούσαν λίγο να εμφανιστούν στα περιοδικά με αποτέλεσμα να μη διαδίδεται σ' όλο τον τόπο. Η χρονική αυτή καθυστέρηση μεταξύ της τελευταίας μόδας και της ευρέως διαδεδομένης αποδοχής ελαττώθηκε μεταξύ 1900 και των μέσων του αιώνα.

Πληροφορίες για τα ενδύματα της εποχής παίρνουμε από τα διασωθέντα ενδύματα, τις φωτογραφίες και τις ταινίες. Η ζωγραφική και η γλυπτική δεν έχουν πια τόση σημασία όπως τους προηγούμενους αιώνες, επειδή

τα έργα είναι πολύ εξεζητημένα ή πολύ αφηρημένα. Μέχρι το 1920 οι φωτογραφίες μόδας ήταν τόσο ρετουσαρισμένες που δε διέφεραν από τους πίνακες ζωγραφικής. Οι φωτογραφημένες από πόζα και οι ερασιτεχνικές φωτογραφίες παρουσιάζουν τους κοινούς ανθρώπους και για πρώτη φορά οι ταινίες δείχνουν την κίνηση των ανθρώπων και των ενδυμάτων τους.

Η γυναίκα δεν τολμά ακόμη να δείξει το σώμα της, τα φορέματα είναι φορτωμένα, μακριά και μονοκόμματα. Γιακάδες όρθιοι από μπανέλες που σκεπάζουν το λαιμό και στολισμένοι με δαντέλες.⁽⁵⁾

Από το 1900 ως το 1918, η γυναικεία σιλουέτα από σχήμα Σέγινε κυλινδρική, μετά μέχρι το γοφό, μετά πήρε σχήμα τέντας και τελικά κατέληξε πάλι σε σχήμα κυλίνδρου. Είναι περιπτό να πούμε ότι οι γυναίκες με περιορισμένα οικονομικά δεν μπορούσαν να (ακολουθήσουν τους αυτές τους αλλαγές.

Στη δεκαετία του 1900 η σιλουέτα σε σχήμα s, τους φαινόταν από το πλάι, είχε σαν αποτέλεσμα το προεξεχόμενο από βάτα ή βολάν στήθος (μονόστηθο), το οποίο έκανε τους γυναίκες να μοιάζουν σαν να είχαν ένα ενιαίο, μεγάλο στήθος. Η μέση ήταν πολύ σφιγμένη από κορσέ, οι γοφοί από την πίεση πέταγαν τους τα έξω και το πίσω μέρος τους

γυναίκας προεξείχε σαν να φορούσε από μέσα υποστήριγμα. Η φούστα κυμάτιζε στον ποδόγυρο σε σχήμα τρομπέτας, αντικαθιστώμενο στα 1903 περίπου από το κωνοειδές σχήμα.

Το 1900, τα μανίκια ήταν συνήθως ελαφρώς φουσκωμένα τους ώμους, γενικά όμως ήταν στενά. Τότε οι ώμοι άρχισαν να πλαταίνουν και τα μανίκια άλλαζαν από χρόνο σε χρόνο. Στο επάνω μέρος τα μανίκια ήταν φουσκωμένα με βάτα ή καμιά φορά είχαν επωμίδες (τους οι στρατιωτικές στολές). Τα μανίκια είτε γίνονταν από οριζόντιες πιασμένα πτυχές, είτε ήταν φουσκωτά μέχρι τον αγκώνα και από κει και κάτω στενά, ή ήταν εξ ολοκλήρου φαρδιά, ή είχαν το σχήμα μπουτιού προβάτου. Τελικά, το 1908, τα μανίκια λέππυναν.⁽²⁾

Γύρω στα 1902, η σιλουέτα έγινε απαλή και κυματοειδής με διάφορα επίπεδα και σειρές από βολάν φτιαγμένα από λεπτά και ελαφρά υφάσματα. Γύρω στα 1905 η μέση τονιζόταν με φαρδιές ζώνες ή λωρίδες από ύφασμα. Οι ζώνες ήταν φαρδύτερες πίσω, στενότερες μπροστά. Στα άλλα στυλ συγκαταλέγεται το φόρεμα «πριγκίπισσα» το οποίο εφάρμοζε απαλά χωρίς ραφή ή ζώνη στη γραμμή τις μέσης και το «Empire» με τη γραμμή τις μέσης ψηλά.

Γύρω στο 1909 ο κορσές γίνεται πιο μαλακός και η γυναικεία σιλουέτα πιο ευλύγιστη.

Ξαφνικά, στα 1910 γίνεται μία ξαφνική αλλαγή. Τα ρώσικα μπαλλέτα, και ο σχεδιαστής Paul Poiret, ανατρέπουν τη μόδα και τώρα εμπνέεται από την Ανατολή, την Κίνα, την Ιαπωνία και την Τουρκία. Η νέα αυτή μανία ονομάστηκε orientalisme (οριενταλισμός).

Οι φούστες γίνονται μακρυές, ίσιες, στενές, τόσο στενές που η γυναίκα δεν μπορεί να κάνει βήματα μεγαλύτερα των 10 εκ.!

Θέλουν να αποκτήσουν χαριτωμένο περπάτημα των Ιαπωνίδων. Για να συνηθίσουν στα μικρά αυτά βήματα δένουν τα πόδια μεταξύ τις, κάτω από τη φούστα με μία ζώνη.

Από πάνω φορούν φαρδιές τουνίκ που μοιάζουν με κιμονό φτάνουν στα μέσα των μηρών και δένονται στη μέση με μια φαρδιά κορδέλα με φιόγκο, μπρος ή πίσω.

Το αποτέλεσμα: Η σιλουέτα μοιάζει με ένα τρίγωνο σε ισορροπία πάνω στη μύτη του.⁽²⁾

Στα 1913 είναι χρονιά-σταθμός για τις μπλούζες, καθώς την εμφάνισή τις κάνει η pneumonia blouse. Η κλασική μπλούζα με ντεκολτέ «V» συνδιάζεται με καπέλα μεγέθους ανάλογου με το βάθος του ντεκολτέ. Μια δεύτερη τροποποίηση σε ότι αφορά την εξωτερική εμφάνιση, αποτελεί η δεύτερη φούστα πάνω από την κανονική. Ουσιαστικά δεν είναι τίποτα άλλο από μια τουνίκ φορεμένη πάνω από την φούστα ή το φόρεμα, που φτάνει στο ύψος του γονάτου.⁽⁶⁾

Το 1914, οι φούστες εμπνευσμένες από τη δεκαετία του 1860 ήταν καμπανοειδείς λόγω των κρινολίνων και του φουσκώματος που έκανε το ύφασμα στο πίσω μέρος. Σαν αποτέλεσμα, δημιουργήθηκε το κωνικό σχήμα φούστας και το σχήμα τρομπέτας.

Στενοί ώμοι και όχι τόσο εφαρμοστές στη μέση ήταν οι κοντές φούστες δίνοντας έτσι σε κάποια φορέματα ένα περίγραμμα σχήματος Α. Ο πόλεμος στην Ευρώπη δημιούργησε μια κίνηση τις τη σοβαρότητα στη γυναικεία μόδα. Η σιλουέτα έγινε πιο στενή το φθινόπωρο του 1916. Τις, η φούστα είχε μάλλον μια ελαφρά κυρτή γραμμή (βαρελιού) παρά μια αυστηρά σωληνοειδή. Η γραμμή τις μέσης ήταν ή τυλιγμένη ή με ζώνη και μπορούσε να βρίσκεται ψηλά, κανονικά ή χαμηλά. Πολλά σχέδια είχαν επίπεδα από διάφανο ύφασμα ή φύλλα από ύφασμα που κρέμονταν. Άλλα σχέδια πάλι ήταν απλά, χωρίς στόλισμα. Η ουρά από ύφασμα στο φόρεμα τις γυναίκας στην εικόνα δεν θα τις επέτρεπε να χορεύει χωρίς να σκοντάφτει.

Τα φορέματα περιπάτου και τα ενδύματα επιδείκνυαν πληρότητα υφάσματος τις γοφούς και αιωρούμενα πανωφόρια επενδυμένα με γούνα. Οι καλοραμμένες φούστες ήταν φαρδιές επάνω, στενές κάτω με βαθιές, ασιδέρωτες πιέτες που άρχιζαν από τη μέση και εφάρμοζαν στο στενό ποδόγυρο. Οι γραμμές τις μέσης συνέχιζαν να είναι ψηλά.

Από το 1900 έως το 1918 τα ταγιέρ ήταν το κύριο ένδυμα.⁽⁵⁾ Τα ταγιέρ και τα παλτό είχαν αυστηρή γραμμή και υφάσματα τις τα ανδρικά κουστούμια και

τις φορές κατασκευάζονταν από εργοστάσια ανδρικού ενδύματος ή ήταν πολύ στολισμένα από μεταξωτά υφάσματα με πολύπλοκο σχήμα. Οι ανταγωνιστές των κυλινδρικών φορεμάτων ήταν τα λευκά καλοκαιρινά ταγιέρ από λινό ή βαμβάκι, απλά ή με κεντήματα στον ποδόγυρο.

Τα σακάκια των ταγιέρ και τα παλτό ήταν διαφόρων μηκών, είτε εφαρμοστά, ή ημι-εφαρμοστά, ή τετραγωνοποιημένα ή εντελώς ριχτά.

Τα υποδήματα και τα αξεσουάρ^{(2),(3)}

Όταν δε φαίνονταν οι κάλτσες, οι γυναίκες φορούσαν μαύρες κάλτσες. Καθώς τις οι φούστες κόνταιναν, οι κάλτσες αποκτούσαν σχέδια, ακόμη και ψεύτικα γυαλιστερά πετράδια.

Τα ψηλά κουμπωμένα ή δεμένα με κορδόνια παπούτσια ή μπότάκια φοριόνταν με καλοφτιαγμένα ρούχα από το 1900-1918. Τα χαμηλά οξφορδιανά για τα σπορ ήταν κι αυτά μονίμως στη μόδα. Τα πιο καλά παπούτσια ήταν ανοιχτές γόβες με

μεσαίου ύψους τακούνια και επίπεδους, κομψούς φιόγκους ή αγκράφες. Τα τακούνια ίσια ή καμπυλωτά, σχήματα Λουδοβίκου ΙΔ' δηλαδή. Η μανία για το χορό έφερε ένα νέο είδος γόβας με τρεις ή τέσσερις στενές λωρίδες που κούμπωναν δίπλα στο κουτουπιέ ή με κορδέλες που τυλίγονταν γύρω στο πόδι και δένονταν στον αστράγαλο. Οι γόβες έγιναν πιο μυτερές και τα τακούνια ψηλότερα. Τις οι άνδρες, έτσι και οι γυναίκες φορούσαν γκέτες και δίχρωμα οξφορδιανά.

Τα αξεσουάρ ήταν πολλά και ποικίλα. Όλη αυτή την περίοδο οι γυναίκες κρατούσαν μανσόν στα χέρια τις. Τα γάντια ήταν πολύ σημαντικά και όταν τα μανίκια των βραδινών φορεμάτων κόντυναν, τα γάντια επιμηκύνθηκαν για να τα συναντήσουν. Οι φαρδιές ζώνες το 1915 βοήθησαν στο να κατεβεί οπτικά η γραμμή τις μέσης. Τα κοσμήματα είχαν τις τις κυματιστές γραμμές με την τεχνοτροπία Αρ Νουβό και μετά μιμήθηκαν τις γεωμετρικές γραμμές τις Αρ Ντεκό (διακοσμητικής του Μεσοπολέμου). Οι γυναίκες κρατούσαν μικρές τσάντες από συρμάτινο πλέγμα ή χάντρες. Οι καλοφτιαγμένες δερμάτινες τσάντες ονομάζονταν σατλέν.

Τα υφάσματα, τα χρώματα και τα στολίδια.

Στην αρχή του αιώνα τα χρώματα των ενδυμάτων ήταν μονότονα. Όταν τις οι διάφορες τεχνοτροπίες άρχισαν να επηρεάζουν τις παριζιάνους καλλιτέχνες, τα χρώματα έγιναν εντονότερα. Εμφανίστηκαν έντονα κόκκινα, πορτοκαλί και μοβ. Μεμονωμένα και σε μεταξύ τις συνδυασμούς ενέπνευσαν τα θεατρικά κοστούμια και τις στολές των χορευτών. Έντονες άσπρες και μαύρες ρίγες ή έντονες αποχρώσεις, μοτίβα και άλλα πολύχρωμα σχέδια εμφανίστηκαν τόσο για τα πρωινά όσο και για τα βραδινά φορέματα.⁽²⁾

Τα υφάσματα ήταν ευαίσθητα και διαφανή όπως το σιφόν και η διάφανη δαντέλας ως μαλακά αδιαφανή υφάσματα με πλούσια υφή, όπως βελούδινα μέχρι άκαμπτα, αλλά ελαφρά υφάσματα όπως ταφτάς και μουaré, για να στηρίζουν τα ανδρικά υφάσματα όπως ζέρσεϊ και πενιέ για καλοφτιαγμένα και κομψά ενδύματα. Στα 1917-18 υπήρχε μια τάση προς τα μαλακά, πλεκτά υφάσματα με ουδέτερα χρώματα όπως το μπεζ, και προς μια πιο ελεύθερη γραμμή, πράγμα που έδειχνε την τάση των ανθρώπων να απομακρυνθούν από την καταπίεση του πολέμου. Οι δομημένες μπορντούρες ήταν πιασίματα, επιφανειακές ραφές και τα λειτουργικά κουμπιά. Στη διακόσμηση με απλίκες συγκαταλέγονταν και τα σιρίπια. Ακόμα και τα κολάρα και οι μανσέτες σε αντίθετο χρώμα, δαντέλα - καμιά φορά πολλών ειδών δαντέλες στο ίδιο ύφασμα- κορδέλες ,διακοσμητικά κουμπιά σε μέγεθος μπιζελιού, κεντήματα και αποκόμματα, κρόσσια , φούντες, χάντρες και γούνινη μπορντούρα. Κατά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο όμως τα ενδύματα απλουστεύτηκαν, ακόμη και τα βραδινά φορέματα είχαν πολυπλοκότερη δομή αντί στολίδια.

1.2 ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ

Όταν γυμνάζονταν και στην ποδηλασία οι γυναίκες φορούσαν βράκες, για την ιππασία και την ποδηλασία φορούσαν ανοιχτές, διαιρεμένες φούστες και για τα υπόλοιπα σπορ στη φύση κοντά παντελόνια μέχρι το γόνατο. Τα jodhpurs, ινδικά παντελόνια, χρησιμοποιήθηκαν αργότερα στην ιππασία. Το 1910 όμως όταν οι σχεδιαστές Ντέιβιντ, Ουόρθ και Πουαρέ παρουσίασαν τα μακριά παντελόνια, μαζεμένα στους αστραγάλους για τις πρωινές ώρες, τα παντελόνια αυτά γέμισαν τους δρόμους του Παρισιού. Ένας προβληματισμένος κριτικός μόδας συνδύασε αυτά τα χαρέμικα παντελόνια με το γυναικείο κίνημα των "Σουφραζέτων".⁽⁵⁾

1909: Ο Πολ Πουαρέ παρουσιάζει το πρώτο γυναικείο παντελόνι στο Παρίσι, το οποίο παραπέμπει στο στυλ της φορεσιάς των χαρεμιών. Ο Πουαρέ φανερά εμπνευσμένος από τα ρώσικα μπαλέτα ντύνει τους δρόμους του Παρισιού και τους κοσμικούς αγώνες με τις διάσημες στις ημέρες μας, ζιπ-κιλότ.

1911: Το Βατικανό αντεπιτίθεται στην ανηθικότητα της μόδας των παντελονιών της Ανατολής. Το ζήτημα παίρνει μεγαλύτερες διαστάσεις όταν το νομοθετικό σώμα του Ιλινόις πρότεινε να καταδικαστεί το παντελόνι σε ισόβια κάθειρξη στα μπαούλα.

1914-1918: Ο Πρώτος Παγκόσμιος πόλεμος επισπεύδει τις αλλαγές στην μόδα, ώσπου τα παντελόνια θεωρούνται το πλέον κατάλληλο ένδυμα για την εμφάνιση της γυναίκας στα εργοστάσια.⁽²⁾

1.3 ΕΣΩΡΟΥΧΑ

1900-1910: Ο παραδοσιακός κορσές, ο οποίος ευθύνεται για τις καλλιγράμμες σιλουέτες της εποχής, καθώς και για σκολίωση της σπονδυλικής στήλης, συνοδεύεται από φουφούλα και κάλτσες μέχρι το γόνατο.

1911-1920: Καταργείται επιτέλους ο κορσές καθώς και οι ιατρικές έρευνες αποδεικνύουν ότι παραμορφώνει τον ανθρώπινο σκελετό. Αντικαθίσταται από έναν άλλο, ο οποίος ονομάζεται dancingcorset και υποτίθεται ότι προσφέρει μια κάποια ελευθερία κινήσεων.

1.4 ΚΟΜΜΩΣΕΙΣ & ΚΑΠΕΛΑ

Καθώς άρχιζε ο αιώνας, οι γυναίκες είχαν ανασηκωμένα τα μαλλιά τους σε μεγάλους κότσους που τους ενίσχυαν με ψεύτικες περουκίτσες(rostiche), τα μαξιλαράκια για να φαίνονται ογκώδη. Τα ποστis αυτά ήταν στολισμένα με χτένια, πολύτιμες πέτρες, λουλούδια και φτερά έτσι ώστε να επιτύχουν τις επιθυμητές περίτεχνες κομμώσεις.

Αυτό το χτένισμα λεγόταν πομπαντούρ, γιατί δεν είχε χωρίστρα. Τα καπέλα ήταν μεγάλα και έντονα διακοσμημένα με φτερά, τεχνητά λουλούδια και κορδέλες. Κάποια εποχή έγιναν τόσο μεγάλα που λέγονταν Κόρντει και Γκείνσμποροου όπως τα μοντέλα του 18ου αιώνα. Τα ψάθινα καπέλα έμοιαζαν με αναποδογυρισμένα καλάθια. Η τόκα (χωρίς γείσο) και το τουρμπάνι είχαν συνήθως κάθετα λοφία, (ψηλά, κοφτερά φτερά από τους διακινδυνευμένους ερωδιούς) μέχρις ότου θεσπίστηκε νόμος που προστάτευε τα πουλιά αυτά.

Υπήρχαν και καπέλα από φτερά στρουθοκαμήλου.⁽¹⁾

Τα χτενίσματα άρχισαν να γίνονται λιγότερο ογκώδη (1913). Υπήρχαν ακόμα καπέλα με μεγάλο γείσο που ανταγωνίζονταν τα μικρότερα. Για τον αθλητισμό και τις καθημερινές δραστηριότητες ήταν της μόδας τα καλοφτιαγμένα, απλά καπέλα.

Τα χρόνια του πολέμου χαρακτηρίζονται από εφαρμοστά στο πρόσωπο χτενίσματα και κότσους που τα κάλυπταν με φιλέ. Η περμανάντ άρχισε να διαφημίζεται στην Αμερική. Την εποχή εκείνη η περμανάντ ήταν μια βαρετή και δυσάρεστη διαδικασία εφόσον ήταν απαραίτητο να συνδέεται κάθε μπουκλα μ' ένα ηλεκτρικά θερμαινόμενο μπικουτί.⁽²⁾

Οι μοντέρνες γυναίκες άρχισαν να κόβουν τα μαλλιά τους κοντά. Οι συγγραφείς όμως μόδας ισχυρίζονταν ότι καμιά αξιοπρεπής γυναίκα δε θα 'πρεπε να κόβει τα μαλλιά της κοντά. Παρ' όλ' αυτά, η Σανέλ, η νεαρή τότε Γαλλίδα σχεδιάστρια και η Αμερικανίδα χορεύτρια Ειρήνη Κάστολ, έκοψαν τα μαλλιά τους κοντά.

1.5 ΜΑΚΙΓΙΑΖ⁽⁵⁾

Το μακιγιάζ ειδικά από τα μέσα της δεκαετίας και μετά γίνεται δραματικό (θεατρικό).

Πολύ σκούρα μάτια, κατάλευκη επιδερμίδα και βυσσινί κραγιόν.

Γενικά ήταν μία δεκαετία αρκετά θεατρική και δραματική.

1.6 ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ

PAUL POIRET⁽⁶⁾:

Το 1907 ο PAUL POIRET εμπνέεται από το παρελθόν και λανσάρει ίσια φορέματα με "κορσέ μόνο στη μέση". Μέχρι τότε ο θώρακας "φυλακιζότανε" σε στενούς κορσέδες. Ο POIRET ανακηρύσσεται "απελευθερωτής" των γυναικών.

Το 1911 το στυλ SULTAN, που χαρακτηρίζει κυρίως την δεκαετία του 1910 και οφείλεται στον καινοτόμο Poiret, γίνεται μόδα σε μία νύχτα. Τα φορέματα έχουν την μορφή βαρελιών από την μέση ως τον αστράγαλο, ενώ γίνονται δημοφιλείς οι φούστες που χωρίζονται - μοιάζουν να χωρίζονται - στα δύο. Η γούνα ήταν ένα από τα υλικά που χρησιμοποίησε κατεξοχήν ο Poiret, από τα εσώρουχα μέχρι και τα καπέλα.

JEANNE PAQUIN ⁽⁶⁾: (1869-1936) ήταν μια κορυφαία Γαλλίδα σχεδιάστρια μόδας, γνωστή για την αποφασιστικά της και τα καινοτόμα σχέδια της. Εκπαιδεύτηκε ως μοδίστρα στο Rouff της Γαλλίας και αργότερα το 1891 άνοιξε το δικό της οίκο μόδας. Έγινε γρήγορα γνωστή για:

- τα εμπνευσμένα από τον δέκατο όγδοο αιώνα φορεματά της,

-τις παστέλ αποχρώσεις των βραδινών φορεμάτων

-τα πρωινά φορέματα κατά παραγγελία

- την οργάνωση shows μόδας για την προώθηση των νέων μοντέλων της και

-το γεγονός ότι έστελνε τα μοντέλα της σε όπερες και αγώνες για να τα προωθήσει.

Επίσης, συχνά συνεργάστηκε με τους αρχιτέκτονες και εικονογράφους Leon Bakst , George Barbier , Robert Mallet-Stevens και Louis Sue για τη δημοσίευση άλμπουμ με τα φιγουρίνια της και τη διακόσμηση των ιδιωτικών κατοικιών της, ενισχύοντας έτσι τη φήμη της ως μια απόλυτα σύγχρονη σχεδιαστή. Ξεκίνησε το 1912 να παρουσιάζει τα μοντέλα της στο περιοδικό μόδας La Gazette du Bon Ton μαζί με έξι άλλους κορυφαίους σχεδιαστές της εποχής - Madeleine Chéruit , Georges Doeuillet , Jaque Doucet , Paul Poiret , Redfern & Sons , και το οίκο CharlesWorth.

MARIO FORTUNY⁽⁶⁾(1871-1949):

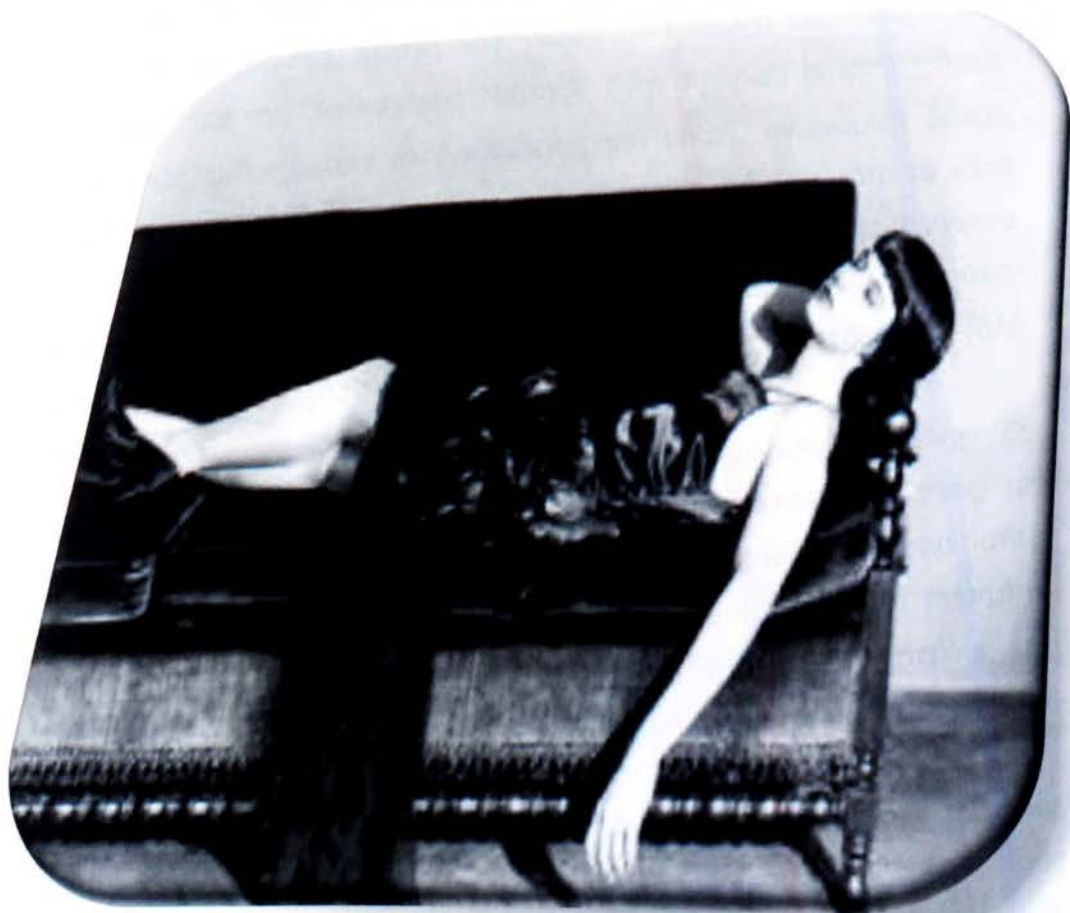
Γεννήθηκε στην πόλη της Γρανάδας, στην Ισπανία. Μετά το θάνατο του πατέρα του το 1874, η οικογένεια μετακόμισε στο Παρίσι ένα χρόνο αργότερα. Ο Fortuny σπούδασε φυσική και χημεία στη Γερμανία. Το 1890 μετακόμισε μόνιμα στη Βενετία, όπου έζησε και εργάστηκε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του.

Ήταν μια καλλιτεχνική ιδιοφυΐα με μια ανυπέρβλητη περιέργεια, που τον οδήγησε να ακολουθήσει διάφορους

χώρους που συνδέονται μεταξύ τους με τις τέχνες. Η αγάπη του για την ζωγραφική, μετατράπηκε σε χαρακτηριστική, γλυπτική, φωτογραφία, σχεδιασμός φωτισμού, σκηνογραφία, αρχιτεκτονική, κοστούμια, και, τελικά, τον δημιουργό των έκτακτων υφασμάτων και ενδυμάτων. Δημιουργεί τον μοναδικό τύπο φορέματος Delphos. Αντλώντας την εμπνευσή του από την αρχαία Ελλάδα, τοποθετεί αριστοτεχνικά τέσσερις-πέντε στρώσεις πλισαρισμένου ματαξωτού βελούδου, το οποίο ράβετε σε σωληνοειδή φορέματα, ενώ στο τελείωμα είναι κεντημένο με ξύλινες χάντρες και βενετσιάνικα κρύσταλλα. Το 1909 το κατοχύρωσε με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Μετάξυ του 1901 και το 1933 κατοχύρωσε είκοσι δύο διπλώματα ευρεσιτεχνίας, που σχετίζονται όλα τα ρούχα και τις μεθόδους εκτύπωσης.

Η απλότητα και το πάθος στο σχέδιο μόδας του έχει κάνει τα ρούχα του διαχρονικό έργο τέχνης.

1920'z

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Δεκαετία 1920

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ιστορικό πλαίσιο⁽²⁾

Η περίοδος από το τέλος του πρώτου παγκοσμίου πολέμου μέχρι το οικονομικό κραχ του 1929 ήταν μια περίοδος αλλαγών και αντιθέσεων. Ονομάστηκε "Η τρικυμιώδης εποχή του 1920" , "Η εποχή της Τζαζ", "της Επιπολαιότητας" και της "Ανθισμένης Νιότης". Στην Αμερική οι επιχειρήσεις επεκτάθηκαν και ευδοκίμησαν ακολουθώντας μια μικρή, οικονομική ύφεση αμέσως μετά τον πόλεμο. Η αγροτική όμως οικονομία πήγαινε από το κακό στο χειρότερο και στα μέσα της δεκαετίας ο αγροτικός κόσμος της Φλόριντα κήρυξε πτώχευση. Το χρηματιστήριο έγινε μόδα και φυσικό ήταν να επακολουθήσει το οικονομικό κραχ του Οκτώβρη του 1929 που έφερε τη μεγάλη οικονομική κάμψη.

Στην Ευρώπη, μετά τη Ρωσική Επανάσταση, ακολούθησε πείνα. Οι ανατιμήσεις των προϊόντων στη Γερμανία έφεραν οικονομικό χάος με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί η Δικτατορία του Χίτλερ. Στην Ιταλία, ο φασίστας Μουσολίνι πήρε τη δύναμη στα χέρια του. Η Αγγλία και η Γαλλία προσπαθούσαν να ανακάμψουν από τον πόλεμο. Πολλοί από τους καλύτερους και νεότερους άνδρες τους είχαν σκοτωθεί στο πόλεμο, ενώ χιλιάδες άνθρωποι πέθαναν από μια επιδημία γρίπης.

Οι Αμερικανίδες απέκτησαν το δικαίωμα ψήφου το 1920. Οι περισσότερες όμως γυναίκες που εργάζονταν έπρεπε να παραδώσουν τις δουλειές τους στους άνδρες που επέστρεψαν. Στα 1920 υπήρχε ο φόβος του κομμουνισμού, η εξέγερση των εργατών και οι ξενόφερτοι. Έγιναν οι πρώτοι αυστηροί μεταναστευτικοί νόμοι. Η απαγόρευση του αλκοόλ είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία λαθρέμπορων, γκάγκστερς και παράνομων μπαρ. Η μανία για διασκέδαση, η δημοτικότητα των νάϊτκλαμπ του Χάρλεμ και η μουσική των μαύρων καλλιτεχνών όπως ήταν ο Έλιοτ και ο Άρμστρογκ, παραβάλλονταν με τα ρατσιστικά ξεσπάσματα, λιντσαρίσματα και δραστηριότητες οργανώσεων όπως η Κου Κλουξ Κλαν.

Οι επιστήμες αναπτύχθηκαν, ιδίως η ιατρική και η φυσική. Ο Τσαρλς Λίντμπεργκ, το 1927, πέταξε μόνος του από τη Νέα Υόρκη προς το Παρίσι. Ένα χρόνο αργότερα, η Αμέλια Ίχαρτ ήταν η πρώτη γυναίκα που διέσχισε τον Ατλαντικό με αεροπλάνο. Αρχισαν οι εκφωνήσεις αθλητικών γεγονότων, κονσέρτων και κωμωδιών στο ραδιόφωνο. Ο βωβός κινηματογράφος έλκει τα πλήθη. Τα ταξίδια με αυτοκίνητο έγιναν πιο ευχάριστα αφού πολλοί δρόμοι φτιάχτηκαν και τα αυτοκίνητα έγιναν ταχύτερα και αναπαυτικότερα. Τα παλιά στρατιωτικά φορτηγά επισκευάστηκαν και όσοι ήθελαν να πάνε διακοπές ή για μπάνιο, επιβιβάζονταν σ' αυτά τα φορτηγά με προορισμό τις εξοχές ή τα εθνικά πάρκα.

Τέχνες & πολιτισμός⁽²⁾

Η δεκαετία του 1920 ήταν πολύ δημιουργική για τις τέχνες και τον πολιτισμό. Στο Μπρόντγουέι παίζονταν πολλά θεατρικά έργα, σατιρικές επιθεωρήσεις και δράματα του Ευγένιου Ο' Νιλ, του Θόρτον Ουάιλντερ, του Τζορτζ Γκέρσουιν και άλλων. Συγχρόνως παίζονταν και κλασικά έργα, γίνονταν κονσέρτα και εκθέσεις.

Στα 1922 μια ομάδα Άγγλων ανακάλυψε τον τάφο του Τουταγχαμόν, τον πρώτο απείραχτο σχεδόν τάφο ενός Αιγυπτίου Φαραώ. Το γεγονός αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την αναγέννηση των ενδυμάτων, του μακιγιάζ, των κοσμημάτων και της διακόσμησης βάσει των αιγυπτιακών προτύπων. Το 1925, η Έκθεση Διακοσμητικών Τεχνών και Βιομηχανιών στο Παρίσι λάνσαρε την τελευταία λέξη της σύγχρονης αρχιτεκτονικής, εσωτερικής διακόσμησης και αξεσουάρ. Η έκθεση ήταν το ερέθισμα της διακοσμητικής του μεσοπολέμου σε κάθε τομέα τέχνης.

Ενώ στην προπολεμική περίοδο η προσοχή ήταν στραμμένη στους ενήλικους, τη δεκαετία του 1920 δόθηκε έμφαση στους νέους, επομένως και στα σπορ, στις εξωτερικού χώρου δραστηριότητες και περισσότερη προσωπική ελευθερία, ιδιαίτερα στις γυναίκες. Οι μοντέρνοι χοροί ήταν το τσάρλεστον και το μπλακ μπότομ. Η Καλιφόρνια, η Φλόριντα και η Γαλλική Ριβιέρα προσέλκυαν πλουσίους ταξιδιώτες. Ανέκαθεν οι πλούσιοι απέφευγαν ηθελημένα το μαύρισμα, επειδή το θεωρούσαν στίγμα όσων εργάζονταν χειρωνακτικά. Το βαθύ μαύρισμα όμως πλέον ήταν απόδειξη ότι το άτομο είχε χρήματα να πάει στην παραλία διακοπές. Το Λος Άντζελες προσέλκυσε έτσι πολλούς παραθεριστές και παραγωγούς κινηματογραφικών ταινιών.

Σπορ

Τα σπορ με φιλάθλους όπως το μπέιζμπολ και το μποξ, απέφεραν πολλά χρήματα. Το ποδόσφαιρο άρχισε στη δεκαετία του '20. Τα τότε είδωλα ήταν η Γερτρούδη Εντέρλ, η πρώτη γυναίκα που διέσχισε κολυμπώντας από τη μια άκρη ως την άλλη το στενό της Μάγχης και οι αστέρες του τένις Μπιλ Τίλντεν και Σούζαν Λένγκεν. Όσοι, λόγω οικονομικών, δεν μπορούσαν να παρακολουθήσουν τα διάφορα σπορ στα γήπεδα, τα παρακολουθούσαν στα ντοκιμαντέρ με νέα στον κινηματογράφο (πριν την κινηματογραφική ταινία) ή τα μάθαιναν από το ράδιο.

Τα Γυναικεία Ενδύματα

Από το 1924 ως το 1928 τα γυναικεία ρούχα, επηρεασμένα από τον κυβισμό και το γεωμετρικό στιλ, λάνσαραν το πρότυπο της νεότητας και της απλότητας. Το ιδανικό σώμα ήταν ίσιο, ασχημάτιστο ακόμα και παιδικό. Οι γυναίκες περιγράφονταν σαν "γκαρσόν" (αγοροκόριτσα) και σαν "flapper" (λέξη της αγγλικής διαλέκτου που σημαίνει μια άχαρη έφηβη). Το ιδανικό στήθος και ο ιδανικός γοφός ήταν 4-5 ίντσες μεγαλύτερα από τη μέση. Οι ώμοι δεν ήταν τονισμένοι.⁽³⁾

Τα φορέματα

Από το 1919 μέχρι το 1921, η σιλουέτα ακόμη είχε σχήμα βαρελιού. Κατόπιν ήρθαν τα κυλινδρικά ενδύματα: το φόρεμα πουκαμίσια, ίσιο από πάνω ως κάτω χωρίς πιασίματα, μόλις που άγγιζε το σώμα, το φόρεμα με τη χαμηλή ζώνη και το μπλουζόν στους γοφούς. Το ταγιέρ της Σανέλ με τις μεγάλες πωλήσεις έχει το πάνω μέρος που κάνει μπλουζόν μπροστά και στα πλάγια ενώ στο πίσω μέρος είναι εφαρμοστό μπολερό. Για τα στιλ μπλουζόν χρησιμοποιούνταν εσωτερικοί κοντοί κορσέδες ή ήταν ενσωματωμένα έτσι ώστε να δίνεται αυτή η εντύπωση. Το 1929 εμφανίστηκαν ενδύματα λίγο εφαρμοστά στο μπούστο και στη μέση και από τότε εξαφανίστηκε πια το κυλινδρικό σχήμα.

Τα φορέματα ήταν πολύ αποκαλυπτικά. Ο ποδόγυρος ήταν το 1919 έως το κάτω μέρος της γάμπας. Μετά κατέβηκε πιο χαμηλά, το 1922, και σηκώθηκε πολύ λίγο το 1924. Τότε, οι φούστες έγιναν πιο κοντές μέχρι το κάτω μέρος του γόνατου. Από το 1925 μέχρι το 1928 αποκαλύπτονται τα πόδια, αλλά καλυμμένα με λεπτές κάλτσες στο χρώμα της σάρκας. Τα φορέματα μολονότι δεν έφταναν ποτέ πάνω από το γόνατο φαίνονταν τα γόνατα, όταν η γυναίκα καθόταν. Οι γυναίκες για να δελεάσουν, κατέβασαν τις κάλτσες τους και έβαζαν κοκκινάδι στα γόνατά τους.⁽³⁾

Πολλά βραδινά φορέματα είχαν άνισους ποδόγυρους που επιτυγχάνονταν με κρεμαστά κομμάτια υφάσματος, με ποδιές, με μαντίλια ή διαφανείς επιφάνειες. Στις αρχές του 1929 οι ποδόγυροι των βραδινών φορεμάτων μάκρυναν ενώ τον Αύγουστο του 1929, τα μοντέλα του Πατού επιδείκνυαν μακριά βραδινά φορέματα και καθημερινά φορέματα μέχρι τη μέση των μηρών.

Οι περισσότερες είχαν μικρό στήθος επομένως, οι βαθιές λαιμοκόψεις «βε» ήταν συνήθως στο πίσω μέρος των φορεμάτων. Τα βραδινά και καλοκαιρινά φορέματα ήταν συνήθως αμάνικα ή είχαν στενά μανίκια μέχρι τους καρπούς . Το 1920 εμφανίστηκε μια καινούρια γενεά σχεδιαστών: η Σανέλ, η Μανταλέν Βιονέ , ο Πατού και ο Λουσιέν Λελόγκ.

Ο Πατού λάνσαρε τη λαιμόκοψη "βάρκα" για τα βραδινά φορέματα του 1923. Τα πατρόν της Βιονέ, στα οποία το ύφασμα κοβόταν διαγώνια προς τη γραμμή της ύφανσης, ήταν μοναδικά και ήταν σχεδόν αδύνατη η αντιγραφή τους. Συνήθως τα βραδινά φορέματα έδειχναν εθνικές και ιστορικές επιρροές, κυρίως μερικά του οίκου JeanneLanvίτων οποιών οι φούστες είχαν σχήμα καμπάνας ή ήταν διογκωμένες.

Τα ταγιέρ και τα παλτό:

Τη δεκαετία αυτή υπήρχαν περισσότεροι συνδυασμοί φορεμάτων με σακάκια παρά ταγιέρ. Τα ταγιέρ ήταν ή πολύ λιτά φτιαγμένα ή πολύ μαλακά και με απλή γραμμή⁽²⁾.

Τα παλτό ήταν κυρίως κυλινδρικά και το μήκος τους ήταν όπως των φορεμάτων. Το παλτό χωρίς κούμπωμα , έπρεπε να στηρίζεται με το ένα χέρι γιατί δεν είχε κουμπιά. Το κολάρο του έχει επικάλυψη γούνα. Άλλα παλτό είχαν χαμηλά τοποθετημένα κουμπιά σε σχήμα λουκάνικου ή πλατιές υφασμάτινες ζώνες. Τα μανίκια του παλτού αυτού είναι ίσια. Οι φουντωτές γούνες, όπως της αλεπούς, προτιμήθηκαν για τους μεγάλους γιακάδες και επίσης για μανσέτες μεγάλου μεγέθους. Στο στιλ των ανδρικών παλτών ήταν το παλτό "πόλο", το οποίο φοριόταν για ταξίδια και σπορ⁽⁵⁾.

Τα αθλητικά ενδύματα και τα ενδύματα για τον ελεύθερο χρόνο⁽²⁾

Τα αμερικανικά σχέδια για αθλητικά ρούχα ήταν πρωτοποριακά σε σύγκριση με τα ευρωπαϊκά. Το κοινό όμως δε γνώριζε τους Αμερικανούς σχεδιαστές.

Το πλεκτό εφαρμοστό μαγιό ήταν κόκκινο. Τέτοιου είδους μαγιό έγιναν αποδεκτά στην Ευρώπη το 1925, όταν η Σανέλ τα χρησιμοποίησε σε κουστούμια

μπαλέτου. Τα ρούχα της δεκαετίας 1920 ήταν των οίκων Σανέλ, Πατού και του ειδικού σ' αυτόν τον τομέα Τζέιν Ρενί . Τα αρχικά του Πατού εμφανίστηκαν στα ενδύματα την ίδια εποχή με τον κροκόδειλο στα μπλουζάκια του τένις.

Τα φορέματα και οι φούστες με τα μπλουζόν ήταν κατάλληλα για τένις, γκολφ και άλλα σπορ. Οι γυναίκες φορούσαν τα ίδια βε πουλόβερ με τους άνδρες. Τα φορέματα του τένις ήταν από άσπρο μεταξωτό ύφασμα, χωρίς μανίκια και με πιέτες στη φούστα. Οι γυναίκες φορούσαν παντελόνια μέχρι το γόνατο. Για το σκι εμφανίστηκαν μακριά παντελόνια εμπνευσμένα από τη νορβηγική φόρμα για σκι. Οι περισσότερες γυναίκες επέλεξαν επίσης τα μακριά παντελόνια

για ιππασία αντί για τις διαχωρισμένες φούστες. Οι καβαλάρηδες που πήγαιναν να παραθερίσουν δυτικά σε ράντσα φορούσαν δερμάτινα ή γούνινα επικαλύμματα στα παντελόνια τους.

Οι πιζάμες διατηρήθηκαν για το σπίτι μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1920 οπότε και έγιναν ένδυμα για την παραλία. Ήταν κυλινδρικές κινέζικου σιλι ή απαλές και κυματιστές με φαρδιά, μακριά μεταξωτά ή βαμβακερά παντελόνια, μονόχρωμα ή με σχέδια.

Οι φόρμες χωρίς πλάτη εμφανίστηκαν το 1929 και είχαν ίδια τζάκετ.

Τα υφάσματα, τα χρώματα και τα στολίδια

Τα περισσότερα υφάσματα ήταν ελαφριά και μαλακά. Το τυπικό ύφασμα ήταν μεταξωτό κρεπ σε ποικιλία βάρους και υφής. Τα άλλα σημαντικότερα υφάσματα ήταν μάλλινα πλεκτά ή μεταξωτά, βελούδινα και νάπα για παλτό και σακάκια. Τα υφάσματα τουίντ, τα φαροκόκαλα και το σουέντ ήταν υφάσματα για σπορ κοστούμια και παλτό. Τα καλοκαιρινά υφάσματα ήταν

τα βαμβακερά, η οργάντζα, το δίμιτο και το μαντράς. Για το βράδυ τα δαντελωτά, το σιφόν, το τούλι, ο ταφτάς, το σατέν ασημί ή ρεγιόν βελούδο, το σιφόν βελούδο και το σατέν⁽²⁾.

Τα πρώτα χρώματα ήταν το άσπρο, το μαύρο και οι αποχρώσεις του μπλεζ. Τα σκιερά εφέ σε μεγάλα τετράγωνα διαφορετικού χρώματος ήταν ακόμη μια μοντέρνα επιλογή. Τα υφάσματα ήταν είτε βαμμένα ή απλικέ με φύλλα ή λουλούδια ή με γεωμετρικά σχέδια. Κάποια είχαν σχέδια δέρματος φιδιού ή άλλων φυσικών προτύπων. Προτιμήθηκαν κυρίως για κοστούμια και παλτό τα καρό σκακιού και τα σκοτσέζικα καρό σε μεγάλη κλίμακα.

Μολονότι η μόδα του 1920-30 υποτίθεται ότι ήταν απλή, είχε πολλά στολίδια. Διακοσμητικές ραφές, καπιτονέ, πτυχές, μικρές πιέτες και πλισέδες ήταν από τις χαρακτηριστικές τεχνικές. Τα κουμπιά ήταν μικρά και επενδυμένα με το ύφασμα του ενδύματος. Τα κεντήματα ήταν επηρεασμένα από αιγυπτιακά ή ρωσικά σχέδια. Τα βραδινά φορέματα είχαν πολλά κρόσσια. Είχαν επίσης ελάχιστες χάντρες ή διανεμημένες σ' όλο το ένδυμα.⁽⁶⁾

Τα υποδήματα και τα αξεσουάρ

Οι κοντές φούστες κατήργησαν τα ψηλά παπούτσια με κορδόνια εκτός από την περίπτωση εντατικών δραστηριοτήτων. Το 1924 το κυβικό τακούνι αντικατέστησε το γαλλικό. Υπήρχαν οξφορδιανά παπούτσια με μεσαίο τακούνι για περπάτημα και ανοιχτές γόβες. Σταδιακά τα τακούνια ψήλωσαν και λέπυναν. Πολλές φορές τα παπούτσια ήταν το

ίδιο χρώμα με το ένδυμα. Για τα σπορ, οι γυναίκες φορούσαν χαμηλά οξφορδιανά, δίχρωμα σανδάλια και άσπρα σουέντ για το τένις.

Οι κάλτσες ταίριαζαν με τα παπούτσια ή με το χρώμα του δέρματος, προτιμητέες όμως ήταν οι πολύ λεπτές κάλτσες στο χρώμα της σάρκας. Οι καλύτερες κάλτσες ήταν οι μεταξωτές.⁽³⁾ Το πρώι οι περισσότερες γυναίκες φορούσαν αδιαφανείς, βαμβακερές κάλτσες προτού εμφανιστούν οι ρεγιόν και

το 1929 εμφανίστηκαν οι κάλτσες μέχρι το γόνατο για ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Οι τσάντες ήταν σχετικά μικρές και επίπεδες. Ο φάκελος για βραδινές εξόδους κατασκευαζόταν από πλούσιο ύφασμα, με χάντρες ή κέντημα και μ' ένα στολίδι στη θέση του κουμπώματος. Οι πρωινές παραλλαγές της τσάντας-φακέλου γίνονταν από δέρμα ή σουέτ.

Χαρακτηριστικό του 1920 επίσης ήταν τα μακριά κολλιέ από πέρλες όπως επίσης και οι μπουτονιέρες (λουλούδια που διακοσμούσαν τα σακάκια και τα φορέματα).

Τα προτιμώμενα κολιέ ήταν τα μαργαριταρένια. Αυτά ήταν κοντά ή μακριά ή με ενδιάμεσους κόμπους σε μάκρος που έφτανε ως την μέση. Τα κρεμαστά σκουλαρίκια ήταν επίσης της μόδας όπως και τα στολίδια από πολύτιμα πετράδια στα μαλλιά. Τα φορέματα Σανέλ είχαν πολλά κοσμήματα⁽⁶⁾.

Τα μαντίλια του λαιμού ήταν πολλών ειδών όπως και οι σάρπες με μακριά κρόσσια. Οι γούνες από ολόκληρα σώματα ζώων με το κεφάλι και την ουρά φοριόνταν πάνω από τα ταγιέρ.⁽²⁾

2.2 ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ

Προς το τέλος της δεκαετίας άρχισαν να φοριούνται τα πρώτα παντελόνια για γυναίκες, επικρατεί το sportif στυλ που μεταφράζεται σε αθλητικά ρούχα και μαγιό, τα πρώτα κατάλληλα για παραλία.

Τα παντελόνια για εξοχή (τέλος του 1920 αρχές του 1930) ήταν συνήθως με φαρδιά ρεβέρ και τα σακάκια έχουν αμπρί κοψίματα. Απαραίτητα αξεσουάρ ήταν οι ρακέτες του τένις, σκουφάκια κολύμβησης, αθλητικά παπούτσια, πέρλες και μικρά καπέλα.⁽²⁾

1920: Η μοναδική COCOCHANEL παρουσιάζει τα ναυτικά παντελόνια.

1927: Ο Λυσιέν Λελόνγκ ταξιδεύει τα παντελόνια στα χιονισμένα.

βουνά. Η μανία της εποχής για τα σπορ, προώθησε τον επαναστατικό ρουχισμό στην γυναικεία γκαρνταρόμπα.⁽⁵⁾

2.3 ΕΣΩΡΟΥΧΟ⁽⁵⁾

1921-1930: Η νέα δεκαετία δημιουργεί το πρώτο σουτιέν, που σκοπό έχει να «θάψει» και όχι να προβάλλει τα φυσικά χαρίσματα της γυναίκας, καθώς θεωρούνται ντεμοντέ. Πολύ in είναι και τα κομπινεζόν τα οποία οι γυναίκες λατρεύουν.

2.4 ΜΑΚΙΓΙΑΖ

Το make- up επηρεάζεται από την ντίβα της εποχής ΛΟΥΙΖ ΜΠΡΟΥΚΣ.

Έντονες βαριές μαύρες σκιές στο πάνω και το κάτω βλέφαρο και κόκκινα σκούρα χείλη (σχήμα λεπτό στα χείλη σαν μισοβαμμένα).

Η δεκαετία του '20 ήταν "GLAMOROUS" και μυστηριώδης.

Η δεκαετία αυτή έγινε γνωστή σαν "βρυχώμενη

δεκαετία". Το μακιγιάζ αποκτά μεν μία πιο διαδεδομένη διάσταση, χωρίς όμως

Ο κανόνας της δεκαετίας ήταν κοντά μαλλιά και εφαρμοστά καπέλα. Στην αρχή τα μαλλιά έπεφταν απαλά , σύντομα όμως χτενίζονταν κολλητά στο κεφάλι. Το πίσω μέρος του λαιμού ήταν ξυρισμένο ή πολύ πατικωμένο και στα μαλλιά τους οι γυναίκες έβαζαν μπριγιαντίνη, όπως και οι άνδρες, κάνοντάς τα γυαλιστερά και γλιστερά. Στα 1929 εμφανίστηκαν τα μαλλιά με ελαφρούς κυματισμούς, αλλά ακόμα ίσια .

Το κλος καπέλο ήταν Πόλυ της μόδας. Τα στενά αυτά καπέλα έφταναν μέχρι τα φρύδια.⁽²⁾

Η LOUISEBROOKS(1928) ήταν μία από τις χαρακτηριστικές φιγούρες της δεκαετίας αυτής. Χαριτωμένη, σοφιστικέ και σέξι, ένα σύμβολο που όλες έτρεξαν να μιμηθούν. Δεν ήταν όμως μόνο το στυλ της LOUISEBROOKS που ανάγκασε τις γυναίκες να κόψουν τα μαλλιά τους κοντά, αλλά με την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ήρθαν πολλές αλλαγές στη ζωή των γυναικών, όταν αναγκάστηκαν να δουλέψουν σε εργοστάσια και τα μακριά μαλλιά τους πιάνονταν στα μηχανήματα. Στις αρχές του '20 τα μαλλιά ήταν πολύ κολλητά με δύο στριφτές πάτες στα πλάγια και στριφτές τούφες, από τα μέσα και μετά, έκοψαν και κοντές αφέλειες, στυλ που έκανε τις γυναίκες να μοιάζουν με μικρές ντίβες.⁽⁵⁾

2.6 ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ

COCO CHANEL: Ο τρόπος ζωής της Chanel, την τροφοδότησε ιδέες για το πώς οι σύγχρονες γυναίκες πρέπει να δείχνουν, να ενεργούν και να ντύνονται. Η λεπτή, αγορίστικη φιγούρα της και τα κοντά της μαλλιά έγιναν ιδανικό, όπως και το μαυρισμένο δέρμα της, ο δραστήριος τρόπος ζωής της και η οικονομική ανεξαρτησία της. Σε όλη τη σταδιοδρομία της, η Chanel πέτυχε και το μάρκετινγκ των προσωπικών της τοποθετήσεων, στυλ και ύφους, γεγονός που την

κάνει έναν βασικό ρυθμιστή του γυναικείου γούστου καθ' όλη τη διάρκεια του εικοστού αιώνα. Ήταν για μια ολόκληρη κοινωνία ένα παράδειγμα προς μίμηση. Πιο συγκεκριμένα..

-Channel No 5

Λανσάρει τοπιο ερωτικό άρωμα όλων των εποχών. Το άρωμα φετιχ που συνοδεύει τις κυρίες του μεσοπολέμου.

-Τα παντελόνια καμπάνες

Στην περίπτωση αυτή καθοριστικός παράγοντας ήταν η πρακτικότητα. Η Chanel φορούσε παντελόνια καμπάνα στη Βενετία για να μπαινοβγαίνει ευκολότερα στις γόνδολες και έτσι ξεκίνησε μια επανάσταση στο σχεδιασμό των παντελονιών.

-Τα κοντά μαλλιά

Η επανάσταση αυτή, ήρθε απλά τυχαία. Αφού έκαψε τα μαλλιά της και έκανε μία εμφάνιση στο Παρίσι, αρχίσε την τρέλα με τα κοντοκουρεμένα μαλλιά. Όπως πάντα, κάθε ιδέα της Chanel προκαλούσε σεβασμό. Και το σημαντικότερο...

-Το μαύρισμα από τον ήλιο

Αυτή ήταν, ίσως, η μεγαλύτερη ανατροπή που η σχεδιάστρια κατάφερε και μάλιστα άθελά της. Από την εποχή του Σαίξπηρ ακόμα, πριν από τη βιομηχανική επανάσταση, το λευκό δέρμα δήλωνε την υψηλή κοινωνική θέση. Η Ελισάβετ Α΄ πέθανε από τα άσπρα καλλυντικά μολύβδου. Στην Ευρώπη, κατά τη διάρκεια ενός μεγάλου μέρους του 18ου και του 19ου αιώνα, το λευκό, άσπιλο δέρμα θεωρήθηκε ελκυστικό, ειδικά στις γυναίκες, δεδομένου ότι το μαυρισμένο δέρμα συνδέθηκε με τη χειρωνακτική εργασία σε ένα αγρόκτημα ή στην ύπαιθρο. Η κατοχή του λευκού δέρματος δήλωνε ότι κάποιος ήταν αρκετά πλούσιος ώστε να μισθώνει άλλους για να κάνουν χειρωνακτική εργασία.

Μετά την εμμονή δύο αιώνων, λοιπόν, το γεγονός αυτό έπρεπε να αλλάξει και άλλαξε όταν η Coco Chanel απέκτησε τυχαία ένα σκοτεινό μαύρισμα, κατά τη διάρκεια των διακοπών της στη γαλλική Ριβιέρα στη δεκαετία του 1920, αναφλέγοντας τη μανία μεταξύ των λευκών για το μαυρισμένο δέρμα. Μέχρι τη δεκαετία του 1960, η προηγούμενη κοινωνική σημασία ενός μαυρίσματος είχε αντιστραφεί και το επιχαλκωμένο δέρμα μεταξύ των λευκών δήλωνε συχνά την

υψηλή κοινωνική θέση, τον πλούτο και την υγεία, ενδεχομένως για τον αντίθετο λόγο. Τώρα που οι περισσότερες εργασίες γίνονται μέσα σε κλειστούς χώρους, το μαύρισμα για τους λευκούς υποδηλώνει πλούτο, εφόσον απαιτείται ελεύθερος χρόνος για να το αποκτήσουν.

LUCEIN LELONG: Έγινε αμέσως διάσημος εξαιτίας της

τακτοποιημένης προσαρμογής των σχεδίων του και την ικανότητά του όσον αφορά την επιλογή και την κατασκευή υφασμάτων. Δεν δημιουργεί πραγματικά τα σχέδιά του, αλλά προσέλαβε τους σημαντικότερους σχεδιαστές της εποχής για να σχεδιάσει τις συλλογές του. Ήταν ένας από τους πρώτους σχεδιαστές που ειδικεύτηκε σε εσώρουχα

και κάλτσες. Εισήγαγε μια σειρά από pret-a-porter το 1934 που την ονόμασε "Εκδόσεις". Το 1939, έδειξε στενά μεσάτα, μακριές φούστες. Ένα στυλ το οποίο έγινε η «νέα ματιά» στη συλλογή του Dior το 1947.

Μετά από ένα ταξίδι στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου έμαθε τα πάντα σχετικά με τις μεθόδους εργασίας στην μαζική παραγωγή των ενδυμάτων, επιστρέφει στη Γαλλία και δημιουργεί μια σειρά pret-a-porter με την επώνυμη "LL". Χρησιμοποιείται το λογότυπο "LL" για να επηρεάσει τα σχέδιά του καθώς και τον εξευγενισμό του σχεδιασμού συσκευασίας των αρωμάτων και των καλλυντικών του. Ήταν αυθεντία στη χρήση των πλεκτών. Σήμα κατατεθέν του ήταν η μοναδική ικανότητά του στο σχεδιασμό με γούνα.

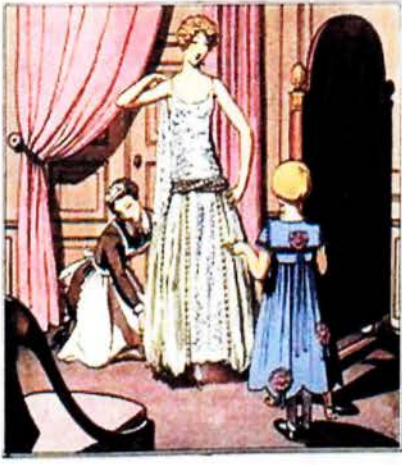

MADELEINE VIONNET: «Ό,τι κάνω δεν είναι μόδα. Έχει φτιαχτεί για να αντέξει στο χρόνο». Αυτά τα λόγια της Μαντλέν Βιονέ συμπυκνώνουν την πορεία μιας ολόκληρης ζωής.

Στο διάστημα του Μεσοπολέμου στη Γαλλία, μία γυναίκα δημιουργός, η Μαντλέν Βιοννέ ανατρέπει την αντίληψη του ρούχου. Η ματιά της ανιχνεύει διεξοδικά τα πάντα γύρω από την αρχαία ελληνική

τέχνη. Και ανακαλύπτει τρόπους και τεχνικές για να δώσει την τρίτη διάσταση που μέχρι τότε δεν είχαν τα ρούχα. Από τότε η γενιά των σχεδιαστών του 20ού αιώνα αναγνωρίζουν στα μακριά της φορέματα, στα παιχνίδια των όγκων της, στις τεχνικές κατασκευής τους μία ευφυΐα που για εκείνους αποτελεί αστείρευτη έμπνευση. Η Μαντλέν Βιοννέ είναι ο «Ευκλείδης της μόδας».

«Το θεώρημα της Μαντλέν Βιοννέ» για τη μόδα στηρίχτηκε στην γεωμετρία του υφάσματος και στις παραστάσεις αρχαιοελληνικών έργων. Όταν ένα κομμάτι ύφασμα είναι κομμένο σε σχήμα τετραγώνου και το διπλώσουμε ώστε να μετρήσουμε το σχέδιο ενός φορέματος τότε οι γωνίες που σχηματίζονται ταιριάζουν και αναδεικνύουν την ανθρώπινη φόρμα. Η συμβολή της γαλλίδας δημιουργού στη μόδα του Μεσοπολέμου έχει τις βάσεις της στην αρχαιοελληνική αισθητική. Τα πρώτα φορέματα ελληνικού ύφους της Βιοννέ κάνουν την εμφάνισή τους το 1919 και επεμβαίνουν στην παράδοση των κανόνων της τεχνικής της υψηλής ραπτικής. Η Μαντλέν Βιοννέ αρχικά έγινε γνωστή για την τεχνική της στο λοξό κόψιμο του υφάσματος που πρόσθετε κίνηση στο ρούχο. Δεν ήταν εκείνη που επινόησε αυτόν τον τρόπο κοπής αλλά το εξέλιξε για τη μεγάλη επιφάνεια του φορέματος. Επίσης στη δεκαετία του '20 άρχισε να πειραματίζεται με τεχνικές που της έκαναν εντύπωση παρατηρώντας τις εικονογραφημένες παραστάσεις των αγγείων. Πέρα από την δημιουργία βραδινών φορεμάτων σε γραμμή χιτώνα, χειριδωτού πέπλου, πέπλου με απόπτυγμα τα οποία κατασκεύαζε δίνοντας τους όγκο η Μαντλέν Βιοννέ παρατήρησε και οικειοποιήθηκε κι άλλες διακοσμητικές λεπτομέρειες που τις πρόσθεσε στα ρούχα της. Σύγχρονοι οπαδοί των στιλιστικών τάσεων που καθιέρωσε, ο AZZEDINE ALAÏO , και ο JOHNGALLIANO.

JEAN LANVIN⁽⁶⁾ (1867 - 1946) :

Γαλλίδα σχεδιάστρια μόδας και ιδρυτής του οίκου μόδας Lanvin.

Μία από τους πιο σημαντικούς σχεδιαστές της δεκαετίας του 1920 και του '30. Έκανε επιδέξια χρήση των περίπλοκων γαρνιτούρων και ήταν βιρτουόζος στα κεντήματα και στις διακοσμητικές χάντρες

σε καθαρά, φωτινά και φλοράλ χρώματα. Γίνεται γνωστή με τα μάξι ρομαντικά φορέματα.

Το 1909, προσχώρησε στο Syndicat de la Couture , η οποία σηματοδότησε επίσημη την ιδιότητά της ως σχεδιάστρια haute couture.

Η Lanvin φτιάχνει τόσο όμορφα ρούχα για την κόρη της που άρχισε να τραβά την προσοχή από έναν μεγάλο αριθμού πλουσίων που ζητούσαν αντίγραφα για τα δικά τους παιδιά. Σύντομα, η Lanvin έκανε φορέματα και για τις μητέρες τους, και έτσι μερικά από τα πιο διάσημα ονόματα της Ευρώπης, συμπεριλήφθηκαν στο πελατολόγιό της στη νέα της μπουτίκ στην οδό rue du Faubourg Saint-Honoré, Παρίσι.

Από το 1923, η Lanvin αυτοκρατορία περιελάμβανε και ένα εργοστάσιο βαφής στη Ναντέρ . Στη δεκαετία του 1920, άνοιξε καταστήματα Lanvin αφιερωμένο στα ανδρικά ενδύματα , στις γούνες και στα εσώρουχα .

Ωστόσο, η πιο σημαντική επέκταση της ήταν η δημιουργία της Lanvin Parfums SA το 1924 και η εισαγωγή της υπογραφής της στο άρωμα Arpège.

Βραβεία που έλαβε:

-Chevalier del ORDER de la Legion d'Honneur , 1926

-OFFICIER del ORDER de la Legion d'Honneur, 1938

1930's

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Δεκαετία 1930

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ιστορικό πλαίσιο⁽²⁾:

Η περίοδος αυτή επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από την Οικονομική Κατάρρευση. Η ανεργία στην Αμερική έφτασε το 25% ενώ η ξηρασία, η ζέστη και οι ακρίδες κατέπνιξαν την αγροτική ζώνη. Κάποια κοινωνικά προγράμματα που θεμελίωσε ο Πρόεδρος Ρούσβελτ βοήθησαν να ανακουφίσουν τον πόνο, όχι όμως και να εξέλθει το κράτος από το οικονομικό αδιέξοδο.

Αναλαμβάνουν την εξουσία οι δικτάτορες: ο Στάλιν στη Ρωσία. Φράνκο στην Ισπανία και ο Χίτλερ στη Γερμανία, ενώ στην Ευρώπη αρχίζει ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος στον οποίο έλαβε μέρος και η Αμερική το 1941. Σκοτώθηκαν συνολικά 35 εκατομμύρια στρατιώτες και πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των 6 εκατομμυρίων Εβραίων. Ανάμεσα στους Εβραίους και τους υπόλοιπους που πρόλαβαν να φύγουν από τη Γερμανία πριν το πόλεμο ήταν και διάσημα ονόματα, ο Αϊνστάιν κ.ά.

Με τις επιστημονικές έρευνες κατανοήθηκαν οι βιταμίνες, ρυθμίστηκε ο διαβήτης με την ινσουλίνη, κατασκευάστηκαν ηλεκτρικά ψυγεία, τα φάρμακα σουλφοναμίδες, τα αντιβιοτικά, και τα συνθετικά εντομοκτόνα που μείωσαν τους θανάτους στο δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Κατασκευάστηκαν επίσης επιβατικά και μεταγωγικά αεροπλάνα ενώ χρησιμοποιήθηκαν ρουκέτες για το βομβαρδισμό της Αγγλίας.

Ψυχαγωγία:

Οι άνθρωποι συνέχισαν να ψυχαγωγούνται και να πηγαίνουν στα θεάματα με τον ίδιο ενθουσιασμό. Τα χειμερινά θέρετρα όπως το Αϊντάχο και το Σαν Βάλει προσέλκυαν χιονοδρόμους και παγοδρόμους. Παρ' όλη την οικονομική δυσχέρεια, τα θεατρικά έργα του Μπρόντγουεϊ, τα μιούζικαλ, η όπερα συνεχίστηκαν.

Το ραδιόφωνο και ο κινηματογράφος απάλυναν τον πόνο των ανθρώπων. Επίσης, οι αίθουσες των κινηματογράφων ήταν τα μόνα μέρη που είχαν

κλιματισμό το καλοκαίρι. Το έργο "Όσα παίρνει ο Άνεμος"(1939) ήταν το καλύτερο από μια σειρά μεγαλοπρεπών ιστορικών ταινιών αυτής της δεκαετίας. Ο Ουόλτ Ντίσνεϊ έκανε κινούμενα σχέδια. Η Χιονάτη και οι Επτά Νάνοι εμφανίστηκαν το 1938. Μουσικές φαντασίες, κωμωδίες και δραματικά έργα έδειχναν κομψά, εξεζητημένα ενδύματα και διακοσμήσεις. Η ονομασία για όλα αυτά ήταν "γκλάμουρ".

Οι Παράγοντες που Επέδρασαν στη Μόδα⁽²⁾:

Η δεκαετία του 1930 ήταν πιο ώριμη από την προηγούμενη. Το ιδανικό στιλ ήταν ψηλό, λεπτό με ευρείς ώμους και για τα δύο φύλα. Το Λονδίνο και το Παρίσι επηρέαζαν ακόμη την αμερικανική μόδα ελάχιστοι όμως μπορούσαν να ταξιδέψουν στην Ευρώπη για να ράψουν εκεί τα ρούχα τους με παραγγελία. Οτιδήποτε φορούσαν οι αστέρες του κινηματογράφου γινόταν μόδα. Όταν ο Κλαρκ Γκέιμπλ στο "Συνέβη Κάποτε" (1934) πέταξε το πουκάμισό του και φάνηκε γυμνό το στήθος του, όλοι οι άνδρες άρχισαν να μη θέλουν επίσης φανέλα, πράγμα που εξόργισε τους βιομηχάνους εσωρούχων και από τότε κανένας παραγωγός δεν τόλμησε να παρουσιάσει παρόμοια σκηνή.

Αυξήθηκε η χρήση του ρεγιόν και η τελική επεξεργασία των υφασμάτων ήταν πολύ αποτελεσματική, αφού τα υφάσματα δεν έμπαιναν στο πλύσιμο, δεν τσαλάκωναν και η ποιότητά τους καλυτέρευε.

Τα Γυναικεία Ενδύματα:

Η αλλαγή της γυναικείας σιλουέτας μεταξύ του 1929 και 1930 ήταν εντελώς απροσδόκητη. Τα πρωινά φορέματα έφταναν μέχρι τη μέση της γάμπας, τα βραδινά μέχρι το πάτωμα ενώ εμφανίστηκε πάλι το εφαρμοστό μπούστο, η μέση και οι τονισμένοι γοφοί. Το αποτέλεσμα ήταν το κυλινδρικό εφέ. Η γραμμή της μέσης το 1937 μετακινήθηκε στη φυσιολογική της θέση δίνοντας την εντύπωση του ύψους, ενώ τα

πρωινά φορέματα και οι φούστες έφταναν κάτω από το γόνατο. Οι καμπύλες του στήθους και των γοφών ήταν ιδιαίτερα τονισμένες και οι ώμοι ήταν φαρδιοί έτσι ώστε οι γοφοί να φαίνονται μικρότεροι.

Το 1934 στο Harper's Bazaar γράφτηκε το εξής: "ρίξτε μια ματιά στο 1880 και ξανακοιτάξτε το 1950".

Η μόδα του '30 αντανakλούσε ιστορικές επιδράσεις ενώ ενσωμάτωνε σύγχρονες τάσεις: την αεροδυναμική γραμμή των αεροπλάνων, των αυτοκινήτων και των τρένων, τους ουρανοξύστες και τη μοντέρνα αρχιτεκτονική, τη σουρεαλιστική τέχνη. Η Γαλλίδα σχεδιάστρια Έλσα Σκιαπαρέλι, που είχε πολλούς φίλους καλλιτέχνες και της άρεσε, όταν πήγαινε σε πάρτι να ντύεται σαν καρότο ή σαν οποιοδήποτε άλλο απίθανο αντικείμενο, ήταν η εμπυχώτρια του σουρεαλισμού. Ενώ οι περισσότερες δημιουργίες της ήταν ως επί το πλείστον συντηρητικές, κατασκεύασε καπέλα που έμοιαζαν με παπούτσια και παιδάκια και ένα ταγιέρ με τσέπες "συρτάρια". Ήταν η πρώτη που διακόσμησε με στολίδια τα πουλόβερ.

Ίσως να άρεσαν αυτές οι παιχνιδιάρικες λεπτομέρειες την εποχή της οικονομικής κατάρρευσης. Οι ιστορικές επιδράσεις στα ενδύματα φαίνεται ότι είχαν σχέση με τα ιστορικά θέματα των ταινιών, των θεατρικών έργων και γεγονότων και προσώπων όπως η Βασίλισσα Ελισάβετ I, η Βασίλισσα Βικτωρία και ο Αμερικανικός Εμφύλιος Πόλεμος. Το ενδιαφέρον αυτό για τη λογοτεχνία του παρελθόντος ήταν όπως φαίνεται ένας τρόπος απόδρασης από τη σκληρή πραγματικότητα του παρόντος. Γενικά όμως, τα σχέδια της δεκαετίας του '30 ανέμιξαν αποτελεσματικά διάφορες επιρροές.

Τη δεκαετία του 1920 τα περιοδικά διαφήμιζαν σερβιέτες που κατασκευάστηκαν στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο. Στη δεκαετία του '30 οι διαφημιζόμενες σερβιέτες και τα ταμπόν (έγιναν πατέντα το 1936) υποτίθεται ότι έπρεπε να φοριούνται με τα βραδινά φορέματα και για τα αεικίνητα σπορ. Τα εφαρμοστά ενδύματα, τα παντελόνια και τα αποκαλυπτικά μαγιό πιθανόν να είχαν επηρεαστεί από αυτές τις καινοτομίες.

Στην αρχή, πολλά ενδύματα ήταν πολύπλοκα, ενώ αντιθέτως, το μονοκόμματο "φόρεμα με το πουκάμισο μέχρι τη μέση" παρουσιάστηκε το 1932 και παρέμεινε ένα κλασικό φόρεμα. Ξαναγύρισαν οι γιακάδες και τα κολάρα των

καπών όπως και οι κάπες, τα κοντά ισπανικά σακάκια μπολερό και η αντίθεση του άσπρου-μαύρου σε μανίκια και γιακάδες.

δεύονταν

μολονότι οι στενές φούστες συνέχισαν να είναι της μόδας. Παραλλαγές ήταν η κυλινδρική φούστα και η μαζεμένη με πτυχές εμπνευσμένη από τα ρούχα των χωρικών. Η πλατιά επάνω στενή, κάτω φούστα ήταν πολύ φαρδιά στους γοφούς και πολύ στενή στα γόνατα. Οι κανονισμοί απαγόρευσης σπατάλης υφάσματος του 1942 περιόρισαν το φάρδος των φουστών.

Η COCO CHANEL κάνει στροφή από το αθλητικό λούκ που λάνσαρε στην προηγούμενη δεκαετία δημιουργώντας πολυτελής τουαλέτες και τα πρώτα faux bizzoux⁽⁵⁾.

Με την εισβολή των Γερμανών στο Παρίσι, πολλοί σχεδιαστές εγκατέλειψαν την πατρίδα τους όχι όμως και ο Λουσιέν Λελόγκ. Μερικοί άνοιξαν οίκους μόδας σ' άλλες χώρες. Την περίοδο αυτή που δεν ακούγονταν τα ονόματα Γάλλων σχεδιαστών, αναγνωρίστηκαν τελικά οι Αμερικανοί σχεδιαστές με τα ονόματά τους όπως στα 1944 ο Μείνμποτσερ (Νέα Υόρκη) και η Κλερ Μακ Γκάρντελ (η νεαρή τότε Αμερικανή σχεδιάστρια που λάνσαρε λιγότερο φαρδιούς ώμους). Με την απελευθέρωση του Παρισιού, οι πρώτες εικόνες παρουσίασαν μικρές μέσες με ογκώδεις ώμους και γοφούς.⁽²⁾

Τα βραδινά φορέματα του 1930 είχαν δύο σχήματα: τα μεν ήταν κυλινδρικά και εφαρμοστά στο σώμα (της Βιονέ), τα δε ήταν ίσια και στράπλες στο πίσω μέρος από μεταξωτό ζέρσεϊ (του Αλίξ) όπως και τα καλοκαιρινά φορέματα. Υπήρχαν και διογκωμένα βραδινά φορέματα με βολάν, βασισμένα σε ιστορικές αναδρομές όπως οι θολωτές φούστες των φορεμάτων στο "Όσα

παίρνει ο άνεμος".

Τα λαστέξ ήταν μία ακόμη καινοτομία αυτής της δεκαετίας που είχε και ως το αποτέλεσμα τη δημιουργία των μαγιό. Λάστιχο όμως στον πόλεμο δεν υπήρχε, εφόσον κάλυπτε πολεμικές ανάγκες- γι' αυτό τα μαγιό δεν ήταν ελαστικά. Το μαγιό από δύο τεμάχια αποκάλυπτε το στομάχι. Επίσης εμφανίστηκαν και φορέματα που άφηναν ελεύθερο το στομάχι, γύρω στα 1939, όπως και οι πλεκτές ζακέτες με κουμπιά και τα κασμιρένια πουλόβερ ή από μαλλί - ξαναγύρισαν το 1939.

Το 1934 εμφανίστηκαν οι πρώτες στράπλες βραδινές τουαλέτες και τα πρώτα στράπλες σουτιέν. Το 1936 εμφανίστηκαν τα βραδινά φορέματα μέχρι το πάτωμα με σακάκι, όπως τα ταγιέρ.

Τα ταγιέρ και τα παλτό⁽²⁾:

Τα ταγιέρ και οι συνδυασμοί φόρεμα-σακάκι ήταν άπειροι αυτή την περίοδο. Μερικά είχαν φαρδιές ζώνες. Τα κοντά σακάκια και οι μακριές φούστες έκαναν το σώμα να φαίνεται ψηλότερο. Οι συνδυασμοί αυτοί ήταν διαφορετικού χρώματος. Αργότερα, τα ταγιέρ είχαν μικρά μπολερό για σακάκια και από το 1939 τα περισσότερα σακάκια εφαρμόζαν στο σώμα με ραφές και πένσες, έχοντας όμως κάποια εξωτερική διακόσμηση για να μη φαίνονται πολύ συντηρητικά. Άλλη παραλλαγή αυτού του είδους είναι το τετράγωνο

σακάκι της Κατά την περίοδο του πολέμου οι γυναίκες φορούσαν βραδινά ταγιέρ από σατέν ύφασμα επειδή τα μακριά φορέματα ήταν άβολα εφόσον δεν υπήρχαν πολλά αυτοκίνητα.

Τα παλτό της δεκαετίας του 1930 ήταν πολλά και ποικίλα. Τα παλτό για την εξοχή ήταν ίσια, όπως και τα βραδινά. Ένα παλτό με γούνα αστρακάν έχει το φαρδύ κόψιμο του μανικιού στη μασχάλη όπως το μανίκι του ράσου και σχήμα μπουτί προβάτου. Ο ριχτός του γιακάς και το σπιλ των μανικιών του θυμίζουν 14ο-15ο αιώνα.

Το 1935 εμφανίστηκαν τετραγωνοποιημένα παλτό με μάκρος τριών τετάρτων και επτά όγδων και με μπόλικη πλάτη, τα οποία συνεχίστηκαν μέχρι και στον

πόλεμο επειδή ήταν πολύ πρακτικά. Το κλασικό παλτό-πόλο φορέθηκε από το 1930-1945. Οι γυναίκες άρχισαν να φοράν το τρένσκοτ και τα παλτό τεσσάρων εποχών, τα αναστρέψιμα ή αυτά που από τη μια πλευρά ήταν αδιάβροχα. Την περίοδο του πολέμου φορούσαν αγορίστικα παλτό ίσια, με τετράγωνους ώμους και μεγάλα πέτα. Μερικά από αυτά ήταν επενδυμένα με άλλο ύφασμα που έβγαине με φερμουάρ.

Τα υφάσματα, τα χρώματα και τα στολίδια:

Τα υφάσματα ήταν πιο παχιά και η υφή τους πιο πλούσια απ' ό,τι τη δεκαετία του '20. Υπήρχε ύφασμα κρεπ που η υφή του έμοιαζε με φλοιό δέντρων, λινό, ριγέ γκοφρέ, κοτλέ, τουίντ "χάρι", μάλλινη φανέλα και κρεπ. και πλεκτά κάθε βάρους και υφής. Στα τέλη του '30 εμφανίστηκαν Πόλυ βαριά μάλλινα υφάσματα για παλτό. Τα βραδινά ενδύματα κατασκευάζονταν από λαμέ, σατέν, οργάντζα, βελούδο, σιφόν, τούλι, ταφτά και οργάντζα, ανάλογα με το σχέδιο. Τα πικέ φοριόνταν και το πρωί και το βράδυ.⁽²⁾

Τα υποδήματα και τα αξεσουάρ:

Οι ανοιχτές γόβες ήταν κατάλληλες και για το πρωί και για το βράδυ. Οι δίχρωμες θεαματικές γόβες είχαν κιβωτιοειδή τακούνια. Τη δεκαετία του 1930 παρουσιάστηκαν παπούτσια που ήταν ψηλά στο μπροστινό μέρος ενώ στα τέλη της δεκαετίας εμφανίστηκαν παπούτσια με ανοιχτές μύτες. Διπλόσολα παπούτσια εμφανίστηκαν στο Παρίσι το 1938. Τα διπλόσολα και τα παπούτσια με σφηνόμορφη σόλα ήταν κατάλληλα για την παραλία ενώ υπερβολικά διπλόσολα παπούτσια φορέθηκαν την περίοδο του πολέμου

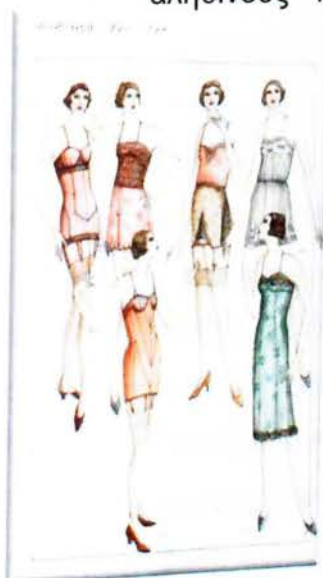
από τους Ευρωπαίους επειδή γίνονταν από ξύλο ή άλλο υποκατάστατο υλικό λόγω έλλειψης δέρματος.

Στενά στις μύτες και σκοτσέζικα παπούτσια με κροσσάτες γλώσσες μπροστά συνδυάζονταν με κοντόχοντρα τακούνια και ήταν κατάλληλα για περπάτημα. Τα παπούτσια στιλ Οξφόρδης και τα νορβηγικά μοκασίνια που ήταν απομιμήσεις των ανδρικών έγιναν τα παπούτσια των γυναικών που φορούσαν στα σπορ και στην ελεύθερη ώρα τους⁽³⁾. Στην πόλη, οι γυναίκες φορούσαν επίπεδα παπούτσια, επειδή έπρεπε να περπατάν πολύ. Υφασμάτινα παπούτσια για παιχνίδια, παπούτσια σε στιλ μπαλέτου και παπούτσια από πανί (espadrilles) εμφανίστηκαν κατά την περίοδο του πολέμου, όταν το δέρμα ήταν δυσεύρετο.

Για τον αθλητισμό φοριόνταν σοσόνια μέχρι τον αστράγαλο. Κάλτσες έως τα γόνατα φορούσαν τα παιδιά γύρω στο 1940. Οι πρώτες νάιλον κάλτσες ήρθαν στην αγορά το 1940. Οι γυναίκες πολύ γρήγορα κατάλαβαν ότι αυτές οι κάλτσες ήταν πιο ανθεκτικές και η περιποίησή τους ήταν πιο εύκολη από των καλτσών από μετάξι ή από ρεγιόν. Όμως, το νάιλον αποσύρθηκε από την αγορά αμέσως μετά την εμφάνισή του, διότι χρησιμοποιήθηκε για αλεξίπτωτα και σχοινιά κατά τη διάρκεια του πολέμου. Το μετάξι εμφανίστηκε επίσης λόγω του αποκλεισμού της Ιαπωνίας και της Κίνας. Έτσι, στις γυναίκες έμεινε η επιλογή μεταξύ ρεγιόν, βαμβακιού ή καθόλου κάλτσα. Οι παρασκευαστές καλλυντικών δημιούργησαν μέικ-απ για τα πόδια. Άλλη επιλογή ήταν ένα είδος καλσόν από βαμβάκι, το οποίο σχεδίασε η Κλερ Μακ Κάρντελ με ορισμένα σύνολα.

Τα κοσμήματα της περιόδου αυτής ήταν εντυπωσιακά και μεγάλα από αληθινούς ή ψεύτικους πολύτιμους λίθους. Παρουσιάστηκαν

επίσης οι κρεμαστές τσάντες επειδή οι γυναίκες έπρεπε να μεταφέρουν πράγματα. Αυτή ήταν μία από τις καινοτομίες που συνεχίζεται μέχρι σήμερα

3.2 ΕΣΩΡΟΥΧΟ⁽⁵⁾

Η δεκαετία του '30 χαρακτηρίζεται από μία τάση επιστροφής σε κλασικές γραμμές, εμπνευσμένες

από την ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα και διακρίνεται έντονα μία ρομαντική νοσταλγία. Το 1935 γίνεται η πρώτη αλφαβητική ταξινόμηση του σουτιέν σε μεγέθη, από το A (small) έως το D (very heavy) ενώ το 1938 θα κάνει την εμφάνισή του το nylon, που θα αποτελέσει αργότερα μια από τις πρώτες ύλες για την κατασκευή εσωρούχων.

Οι γυναίκες αρχίζουν να αισθάνονται ευτυχισμένες, αφού το εσώρουχό τους είναι ολόσωμο, ελαστικό, έχει ενσωματωμένο σουτιέν και ζαρτιέρες και τις κάνει να δείχνουν λεπτότερες

3.3 ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ

Το παντελόνι αρχίζει σιγά-σιγά να κερδίζει έδαφος στη γυναικεία γκαρνταρόμπα προς το τέλος της δεκαετίας. Ως τότε περιοριζόταν μόνο στην εξοχή και στα σπόρ. Ο πόλεμος όμως, που κάνει την εμφάνισή του θέλει τη γυναίκα πιο απλή, πιο άνετη και έτοιμη να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε κατάσταση.

Τη δεκαετία του 1930 φορέθηκαν παντελόνια κάθε μήκους, περισσότερο όμως από τις νέες γυναίκες και απ' όσες ασχολούνταν με σπορ ή είχαν αρκετό ελεύθερο χρόνο. Την εποχή του πολέμου

πάλι οι γυναίκες αντικατέστησαν τους άνδρες στις δουλειές τους φορώντας παντελόνια και φόρμες⁽²⁾.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1930, τα μπατζάκια των παντελονιών για την παραλία και οι απογευματινές πιζάμες ήταν στενά πάνω από το γόνατο και φαρδύτερα κάτω. Στα μέσα της δεκαετίας του 1930, οι σταρ του κινηματογράφου όπως η Κάθριν Χέρμπορν και η Μάρλεν Ντήντριχ φωτογραφήθηκαν με κοστούμια ακριβώς όπως τα ανδρικά, από "ανδρικά" υφάσματα. Οι τενίστριες φορούσαν κοντά σορτς και απλά πουκάμισα. Όσες έκαναν ποδηλασία έπαιζαν μπόουλινγκ και παρόμοια σπορ φορούσαν φούστες ζιπ-κιλότ ή φούστες με σχίσσιμο. Η αθλητική φορεσιά, η οποία αποτελούνταν από μπλούζα και σορτς με φούστα από πάνω, που στηριζόταν στο σορτς με κουμπιά, ήταν πολύ πρακτική γιατί έμοιαζε με φόρεμα.

Στα τέλη του 1920 εμφανίστηκαν τα μπλου-τζιν στα ράντζα της δύσης και οι

στολές σκι ήταν πλέον και μονοκόμματες και δύο κομμάτια. Τα φερμουάρ εμφανίστηκαν στα γυναικεία αθλητικά ενδύματα το 1933 για να κλείνουν τα παντελόνια και τα μπουφάν του σκι. Στα φορέματα χρησιμοποιήθηκαν λίγα χρόνια μετά επειδή δεν ήταν αρκετά εύκαμπτα

1930: Η Γκρέτα Γκάρμπο, σύμφωνα με ομολογίες, αγοράζει τα ρούχα της από ένα τοπικό κατάστημα στρατιωτικών ειδών. Στο ίδιο μέρος που οι εργάτες και οι ναύτες αγοράζουν τις φόρμες τους και τα πουκάμισά τους. Την ίδια εποχή η Κάθριν Χέπμπορν κυκλοφορεί δημόσια με σπορ αντρικά παντελόνια και προάγει αυτό το στυλ σε μύθο.

1932: Η αποδοχή του παντελονιού από τις σταρ του κινηματογράφου είναι πια γεγονός. Παρ'όλα αυτά όμως η Μάρλεν Ντίντριχ αποδεικνύει πως τα παντελόνια δεν θεωρούνται ευπρεπή για το πρωινό ντύσιμο. Ο Γάλλος αρχηγός της αστυνομίας, την συλλαμβάνει ενώ η Ντίντριχ έκανε την βόλτα της δίπλα από τον Σηκουάνα, επειδή φορούσε αντρικό σακάκι και παντελόνι.

3.4 ΜΑΛΛΙΑ

Από το 1930 έως το 1936 η JEAN HARLOW ήταν η ίερεία του Χόλλυγουντ. Η πρώτη που τόλμησε να ξεβάψει τα μαλλιά της σε ξανθό πλατινέ, και όλη η Αμερική έσπευσε να τη μιμηθεί. Όλες οι γυναίκες έβαφαν η μία πίσω από την άλλη τα μαλλιά τους ξανθά⁽⁵⁾.

Τα μαλλιά το '30 γίνονται πιο ανάλαφρα σχεδόν σαν γλυπτά, και μακραίνουν λίγο περισσότερο από το '20.

Ο διασημότερος κομμωτής στο Παρίσι την εποχή

εκείνη ήταν ο ANTOINE ο οποίος επινόησε σουρεαλιστικά χτενίσματα και ήταν και ο εμπνευστής των ψεύτικων βλεφαρίδων. Προς το τέλος της δεκαετίας τα μαλλιά βαραίνουν και γίνονται πιο κυματιστά. Η μόδα όπως και τα χτενίσματα του '30 παίρνουν έμπνευση από τον κινηματογράφο και τις ντίβες του Χόλλυγουντ. Το στυλ (σέξι γατούλας) γίνεται μόδα. Τα μαλλιά εφάρμοζαν στο κεφάλι, σε σχήμα στητών μπουκλών και κυματισμών και τα καπέλα παρέμειναν σχετικά μικρά. Σιγά σιγά τα μαλλιά απαλύνθηκαν. Το συμμετρικό χώρισμα των

μαλλιών στη μέση έμοιαζε μ' αυτό της Ουάλις Σίμπσον της Αμερικανίδας ζωντοχήρας για χάρη της οποίας ο Πρίγκιπας της Ουαλίας εγκατέλειψε το θρόνο του. Τα μακρύτερα μαλλιά χτενίζονταν σαν γυριστή τούφα γύρω από το πρόσωπο. Το 1937 εμφανίστηκε το χτένισμα των μαλλιών προς τα πάνω δεμένα σε μπούκλες. Παρουσιάστηκαν γυναίκες με τα μαλλιά τους ελεύθερα ριγμένα κάτω σε στιλ "Μικρού ακόλουθου - υπηρέτη" και το 1939 επέστρεψε πάλι το συλ κόμμωσης πομπαντούρ με τα μαλλιά να στέκονται δεμένα πάνω από το μέτωπο.

3.5 ΚΑΠΕΛΑ

Τα καπέλα σπάνια φοριόνταν ίσια στο κεφάλι. Τα μικρά καπέλα έγερναν στη μια πλευρά. Τα ψηλά καπέλα παρουσιάστηκαν το 1933. Καπέλα με μικρά και μεγάλα γείσα, όλων οι γωνίες γύριζαν προς τα πάνω. Στα 1938 εμφανίστηκαν τα μικροσκοπικά καπέλα που έγερναν κυρίως προς τα εμπρός, τα οποία ήταν συνήθως διακοσμημένα με τούλι ή λουλούδια.

Ήταν πολύ επικίνδυνο για τις γυναίκες που εργάζονταν σε εργοστάσια όπλων να έχουν τα μαλλιά τους ελεύθερα. Γι' αυτό φοριόταν το "spood" που ήταν μια θήκη για μαλλιά σαν δίχτυ. Αυτό στερεωνόταν ή στα μαλλιά ή επάνω σε καπέλο. Για να συγκροτήσουν τα μακριά μαλλιά χρησιμοποιούσαν επίσης μαντίλια και τουρμπάνια. Το κυβικό μαντίλι στιλ "μπάμπουσκ" που δενόταν στο πηγούνι ήταν δανεισμένο από την αγροτική ζωή.

3.6 ΜΑΚΙΓΙΑΖ⁽⁵⁾

Η δεκαετία του '30 ονομάστηκε δεκαετία της κατάπτωσης λόγω των οικονομικών προβλημάτων. Οι γυναίκες στράφηκαν στον κινηματογράφο για να πάρουν έμπνευση και στα

Η Τζιν Χαρλοου, η Γκρέτα Γκάρμπο και η Μάρλεν Ντίντριχ ρύθμιζαν τον κινηματογράφο.

Η ωχρή όψη αναμειγνύεται με ρόδινο χρώμα του υγιούς δέρματος μάτια αρχίζουν πλέον να αποκτούν πρωταγωνιστικό ρόλο στο μακιγιάζ. Σκιές με κρεμώδη υφή (GLOSSY) τονίζουν το Βλέμμα σε συνδυασμό με μεγάλες αραιές γυριστές βλεφαρίδες. Τα φρύδια λεπταίνουν, σχεδόν εξαφανίζονται, σε ανοιχτές αποχρώσεις, σχήμα μισοφέγγαρου, κάνοντας το Βλέμμα πιο φωτεινό. Η επιδερμίδα παραμένει ανοιχτή, αλλά όχι αφύσικα ενώ τα χείλη σταδιακά επανέρχονται στο φυσικό τους σχήμα και μέγεθος, βαμμένα σε κόκκινους σκούρους τόνους.

Τα σκούρα δαμασκηνί, ματ κραγιόν που είχαν γίνει της μόδας μέχρι το 1930, αντικαταστάθηκαν από κραγιόν με νέες πιο φυσικές αποχρώσεις και τα χείλη έχασαν το επιτηδευμένο σχήμα καρδιάς της προηγούμενής δεκαετίας, αποκτώντας ένα πιο φυσικό. Τη θλίψη και τη στενοχώρια του Β' Παγκόσμιου Πολέμου θέλησαν να διασκεδάσουν τα κατακόκκινα κραγιόν που παρουσιάστηκαν αμέσως μετά τη λήξη του, με αποχρώσεις που είχαν ονόματα όπως «Κόκκινο της Νίκης», «Κόκκινο της Δόξας» και διάφορα άλλα χαριτωμένα.

3.7 ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ

ELSA SCHIAPARELLI ⁽⁶⁾ (1890-1973) ήταν Ιταλίδα σχεδιάστρια μόδας. Μαζί με την Coco Chanel, που ήταν η μεγαλύτερη ανταγωνίστρια της, θεωρείται ως μία από τις πιο εξέχουσες προσωπικότητες στο χώρο της μόδας μεταξύ των δύο Παγκοσμίων Πολέμων.

Έφερε την πρόκληση στην μόδα το 1930. Φίλη των σουρεαλιστών και επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό

από τους φίλους της και συνεργάτες της Σαλβαντόρ Νταλί και Alberto Giacometti ,κυνηγούσε την ανατροπή. Θεωρούσε τα "σοκ" την πιο κολακευτική αντίδραση. Παρουσίασε φορέματα που φαίνονταν φορεμένα ανάποδα, λάνσαρε τα διάσημα μπολερό και ταγιέρ - παντελόνι για βράδυ. Τα σχέδια της Σκιαπαρέλι που έκανε σε συνεργασία με τον Νταλί είναι γνωστό μεταξύ των καλύτερων της. Ενώ δεν κατονομάζει επίσημα σχέδια της, τα τέσσερα κύρια ενδύματα από αυτή τη συνεργασία ευρέως γνωστό ως εξής: Φόρεμααστακός, Φόρεμα σκελετός, Φόρεμα δάκρυα και shoe hat. Η Σκιαπαρέλι σχεδίασε τα κοστούμια για πολλές ταινίες, αρχής γενομένης με τη γαλλική έκδοση του 1933 του *Toraze* πολλές από τις οποίες απέσπασαν όσκαρ καλλύτερου κοστούμιου. Όπως και η αναταγωνιστριά της Chanel ,η Σκιαπαρέλι έβγαλε και δικιά της σειρά αρωμάτων που είχαν σημειωθεί για τις ασυνήθιστες συσκευασίες και τα μπουκάλια τους. Το πιο γνωστό άρωμα της ήταν το *Shocking* (1936), που περιεχόταν σε ένα μπουκάλι γλυπτό σχεδιασμένο από τον Leonor Fini σε σχήμα κορμού μιας γυναίκας.

GUCCI GUCCI: Σχεδίασε το πρώτο (παπούτσι φετίχ του οίκου) το 1932. Ο οίκος GUCCI έως τα τέλη της δεκαετίας του '30 έφτιαχνε δερμάτινα είδη.

Μετά ήρθαν εποχές χλιδής, με το σήμα 'DOUBLE G' του οίκου να είναι συνώνυμο της καλής κοινωνικής θέσης ενώ αργότερα στα '70 -'80 θεωρούνταν PASSE

μέχρι απελπισίας.

Στην δεκαετία του '90, η εταιρεία ανανέωσε ριζικά το IMAGE της χάρη στον σχεδιαστή TOM FORD και έγινε το TRENDY των NINETIES μαζί με την PRADA.

ΖΑΝ ΠΑΤΟΥ γεννήθηκε το 1880 στη Νορμανδία. Το 1912 άνοιξε στο Παρίσι τη Madison Parry, κατάστημα με γυναικεία ρούχα. Έλαβε μέρος στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και το 1919 ίδρυσε το Salon Jean Patou. Στις αρχές της δεκαετίας του

1920 σχεδίασε ρούχα για την πρωταθλήτρια του τένις Suzanne Len Glen και έτσι υπήρξε πρωτοπόρος στο τομέα των μοντέρνων αθλητικών ρούχων. Τα άνετα φορέματα και ταγιέρ του έγιναν δεκτά από τις δραστήριες γυναίκες στη δεκαετία του 1920, οι οποίες ήταν γνωστές ως *garçonnnes*. Συνεργάστηκε επίσης με τη γαλλική υφαντουργική εταιρεία Bianchini-Ferier και με άλλους για την παραγωγή νέων υφασμάτων για μαγιό και αθλητικά ρούχα. Πέθανε το 1936. Η αδελφή του και ο άνδρας της Madeleine και Raymond Barbas συνέχισαν τη λειτουργία του οίκου. Σχεδιαστές που συνεργάστηκαν με τον οίκο Patou είναι οι Jean Kerléo και Karl Lagerfeld.

ALIGRES ή Madame Gres ημερομηνία δημιουργίας: 1934

Το 1934 η κυρία Gres άνοιξε το πρώτο μικρό κατάστημα της, Alix, στην οδό Rue du Faubourg Saint Honore στο Παρίσι. Οι δημιουργίες της έχουν εκτεθεί στο 1939 Διεθνή Έκθεση που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι όπου και πήρε το πρώτο βραβείο.

Το 1942, η MadameGres έγινε μέλος της Legiond 'Honneur από τον Πρόεδρο της Γαλλίας.

Το 1959, έκανε το ντεμπούτο της το άρωμα "Cabochard" που ήταν μια μεγάλη επιτυχία στην αγορά.

Το 1973, εξελέγη πρόεδρος του Συνδικάτου del a Haute Couture Parisienne.

Το 1976, η κα. Gres ήταν ο αποδέκτης του πρώτου Ded'Or (Χρυσό Βραβείο κύπελλο) και ξεκίνησε μια σειρά αξεσουάρ.

Το 1978, παρουσίασε τη συλλογή της στην Ιαπωνία για πρώτη φορά και μπήκε στην ιαπωνική αγορά.

Το 1980, που πραγματοποίησε το πρώτη prêt-a-porter show της.

Το 1990, με στόχο την ανάπτυξη του κύρους Gres, το Maison Gres μεταφέρθηκε στην RueSaint Honore.

Madame Gres πέθανε το Νοέμβριο του 1993.

Η Gres στόχευε συνεχώς να διατηρήσει και να αναπτύξει μια εικόνα γοήτρου και στυλ.

MAGGY ROUFF

Maggy de Besançon Wagner(1896-1971) άρχισε να σχεδιάζει στον οίκο της Drecoll, όπου οι γονείς της ήταν οι διευθυντές.

Όταν φορέματα της φορέθηκαν από σταρ του κινηματογράφου όπως η Theda Barra, η Πόλα Νέγκρι, και η Γκρέτα Γκάρμπο, η φήμη της καθιερώθηκε.

Άνοιξε τον δικό της οίκο, Fashion House Rouff, το

1928 όπου και συνέχισε να φτιάχνει υπέροχα βραδινά φορέματα μόδας, όπως στην πρώιμη δουλειά της στον οίκο Drecoll, αλλά ειδικεύτηκε και έγινε γνωστή για τα αθλητικά της είδη και τα εσώρουχα. Η Rouff εργάστηκε ως σχεδιάστρια haute couture, αλλά είχε επίσης αρκετές επιτυχίες και σε ενδύματα pret-a-porte.

Η αρμονία κι η απλότητα ήταν ακρογωνιαίοι λίθοι της Maggy Rouff που είχε την κομψότητα ως τρόπο ζωής. Μια πραγματικά κομψή γυναίκα ήταν σε αρμονία με το περιβάλλον της και τον εαυτό της. Πίστευε ότι η καινοτομία όταν συνάδει με το γούστο, αποδίδει κομψότητα ενώ από μόνη της αποδίδει απλά εκκεντρικότητα.

Για την προσφορά της στη μόδα και στην κομψότητα, απέσπασε Βραβεία: Chevalier de la Legion d'Honneur και Conseilleuse du Commerce Extérieur.

Η Μάγκι Rouff αποσύρθηκε το 1948, και η κόρη της, η Anne-Marie de Besançon Wagner έγινε σχεδιάστρια και ανέλαβε τον οίκο. Στα τέλη του 1960 η επιχείρηση έκλεισε.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΛΑ:

GRETA GARBO, MARLEN DIETRICH, JEAN HARLOW, GINGER ROGERS, ΚΑΘΡΙΝ ΧΕΙΜΠΟΡΝ

1940's

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Δεκαετία 1940

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος στέλνει τους άνδρες στο μέτωπο και τις γυναίκες στα εργοστάσια και στα πολεμικά κέντρα.

Ο πόλεμος αναπόφευκτα επηρεάζει και την βιομηχανία της μόδας. Πριν το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο μόνο λίγοι εύποροι άνθρωποι μπορούσαν να κάνουν υπερατλαντικά ταξίδια. Τώρα υπήρχαν τζετ αεροπλάνα που πήγαιναν σ' όλες τις ηπείρους. Στην Αμερική το αυτοκίνητο έγινε απαραίτητο μέσο μεταφοράς εφόσον οι

σιδηρόδρομοι και τα λεωφορεία πάλιωναν. Γύρω από τις πόλεις χτίζονταν προάστια⁽²⁾.

Αμέσως μετά τη λήξη του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, οι Παριζιάνοι και οι Λονδρέζοι ράφτες ξαναπήραν τα σκήπτρα της μόδας στα χέρια τους. Για λίγο διάστημα όμως, διότι οι Αμερικάνοι σχεδιαστές που είχαν αναγνωριστεί με τα έτοιμα καινοτομικά ενδύματα που κατασκεύαζαν δεν ήταν διατεθημένοι να χάσουν έδαφος. Στην Αγγλία κάποιοι νέοι σχεδιαστές παρουσίασαν καλοραμμένα ενδύματα για τους μοντέρνους νέους των οποίων οι οικογένειες ήταν μεσαίου εισοδήματος. Οι Ιταλοί, γνωστοί για τα δερμάτινα αξεσουάρ, όπως παπούτσια και τσάντες, άρχιζαν τον ανταγωνισμό στον τομέα του σχεδιασμού για την εμφάνιση της γυναίκας.

Επειδή τα ενδύματα υψηλής ραπτικής δεν ήταν προσοδοφόρα, οι Οίκοι Μόδας του Παρισιού άρχισαν τις κατασκευές έτοιμων ενδυμάτων. Αυτοί και οι Αμερικανοί σχεδιαστές μόδας έβαζαν τα ονόματά τους σε αρώματα, ενδύματα μαζικής παραγωγής και είδη οικιακής χρήσεως. Οι σχεδιαστές γυναικείας

μόδας άρχισαν να ασχολούνται με ανδρικά σύνολα και οι σχεδιαστές ανδρικών ενδυμάτων πρόσθεσαν στην κολεξιόν τους γυναικεία μοντέλα. Η μόδα έγινε παγκόσμια, όταν οι Ιάπωνες σχεδιαστές πρόβαλαν κάποιες από τις δημιουργίες τους στο Παρίσι και τις Η.ΠΑ.

Εφόσον η αγορά των προαστίων μεγάλωνε, αυξήθηκαν τα εμπορικά κέντρα. Τα ενδύματα δεν είχαν πλέον προσωπικότητα, εφόσον παράγονταν σε μεγάλες ποσότητες. Ενδύματα με σπιλ μπορούσαν να βρεθούν μόνο σε μικρές μπουτίκ και σε μαγαζιά που λειτουργούσαν οι ίδιοι οι σχεδιαστές.

Λόγω έλλειψης υλικών οι φόρμες των ρούχων γίνονται πιο στενές, με την φούστα να φτάνει στο μέσον της γάμπας. Το λουκ είναι πιο στρατιωτικό αυστηρό και επιβλητικό. Οι ώμοι είναι τονισμένοι όχι μόνο στα ταγιέρ αλλά και στα φορέματα. Επίσης η μέση είναι έντονα τονισμένη. Οι φούστες κλοσάρουν ελαφρά και είναι πάντα με μάκρος λίγα εκατοστά πάνω από το γόνατο. Κυριαρχούν τα μικρά εμπριμέ και οι διχρωμίες σε ασπρόμαυρο. Φορέματα που δένουν γύρω από τη μέση, φορέματα με τονισμένη μέση και βάτες. Μπλουζες που κουμπώνουν σαν πουκάμισα, γυναικεία ταγιέρ σε αρρενωπή γραμμή, πιέτες στις φούστες, στενές ίσιες φούστες που συνδυάζονται με μικροσκοπικά πουλόβερ⁽⁶⁾.

Αυστηρά μάλλινα και Τουιντ ταγιέρ με μίντι φούστες και μεσάτα σακάκια με λεπτή ζώνη στη μέση, εφαρμοστά πουλόβερ, φουλάρια, μπερεδάκια.

Γενικά όλη η μόδα μιμείται την στολή των γυναικών, που υπηρετεί τον στρατό. Υπάρχουν και οι ψηλοτάκουνες γόβες και μεταξωτές κάλτσες με ραφή αλλά και πέδιλα με χοντρά τακούνια ή διπλές σόλες, φορεμένα με κοντά καλτσάκια. Τα μαλλιά είναι μέχρι τους ώμους ή κοντύτερα και σγουρωμένα και εκτός από τις μεγάλες καπελίνες, φορούν μπερέ, καπέλα με VOILE από δίχτυ ή δαντέλα που σκιάζουν το πρόσωπο.

Όλα αυτά μέχρι το 1947 όπου ο Christian Dior κάνει την επανάσταση και δημιουργεί το New Look. Η βασική σιλουέτα, γνωστή και σαν γραμμή Α, είναι κωνική, τονίζει τη μέση, έχοντας φυσικούς ώμους, ενώ το μήκος της φούστας παίζει από τα μέσα του γονάτου μέχρι τα μέσα της κνήμης. Τα υφάσματα που χρησιμοποιούνται είναι ο ταφτάς, το βελούδο, η μουσελίνα και το σατέν. Εμφανίζονται τα πατρόν και τα πρώτα prêt-à-porter⁽⁵⁾.

Η μόδα εξαρτιόταν όλο και πιο πολύ από την ηλικία, τα πολιτικά και κοινωνικά πιστεύω των ανθρώπων. Οι έφηβοι, οι μαύροι, οι ηθοποιοί, οι δημιουργικοί καλλιτέχνες διαφορετικές ομάδες ανέπτυξαν διαφορετική προσωπική εμφάνιση που επηρέαζε τα υπόλοιπα μέλη των ομάδων. Οι καινοτομικές ιδέες μόδας

προέρχονταν "από το δρόμο" απ' όλες τις κοινωνικές τάξεις. Η παγκοσμιοποίηση του μπλου-τζιν είναι το καλύτερο παράδειγμα αυτής της τάσης. Στο τέλος της δεκαετίας 1940 τα γυμνασιόπαιδα και τα κολεγιά φορούσαν τζιν στο πικ-νικ, στην ποδηλασία, στη ζωγραφική στο σχολείο ή στις ελεύθερες ώρες τους. Οι τουρίστες τα φόραγαν στα ράντζα. Ίσως όμως λόγω της πρακτικότητάς τους και της συσχέτισής τους με την ήπειρο της Αμερικής διαδόθηκαν και φορέθηκαν τόσο πολύ, που έγιναν τελικά τμήμα των καθημερινών ενδυμάτων σ' ολόκληρο τον κόσμο⁽⁴⁾.

Όταν μετά τον πόλεμο υπήρχε αρκετό νάιλον, και αφότου παρουσιάστηκαν καινούρια νήματα, όπως ο πολυεστέρας, τα ακριλικά και τα σπαντέξ, οι κατασκευαστές υφασμάτων και ενδυμάτων εκμεταλλεύτηκαν τις μοναδικές τους ιδιότητες. Μια καινοτομία, το ελαστικό νάιλον, χρησιμοποιούνταν σε κάλτσες, μαγιό, σε σφιχτές φόρμες χορευτών και στα καλσόν. Τα πουλόβερ και οι ψεύτικες γούνες γίνονταν από ακριλικό ή νάιλον νήματα. Εμφανίστηκαν πολύ λεπτές, ευαίσθητες αλλά πολύ ανθεκτικές δαντέλες και γυναικεία εσώρουχα. Από το συνδυασμό νημάτων που δεν τσαλακώνονται με φυσικά νήματα, κατασκευάστηκαν ενδύματα που δε χρειάζονταν σιδέρωμα.

4.2 ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ ⁽⁵⁾

Ο Δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος και οι γυναίκες, φορούν τη "στολή εργασίας" στα εργοστάσια και τις βιομηχανίες με την άδεια των αρχών.

Στην Αμερική, η νέα τάση για την πραγματική αίσθηση του σπορ άνετου ρούχου φέρνει η Λορίν Μπακόλ: που ποζάρει στις σελίδες του HARPERS BAZAAR. Οι φωτογράφοι της εποχής αποτυπώνουν στο χαρτί τη μεγάλη σταρ, ενώ εκείνη φοράει τη "στολή εργασίας" με έναν τρόπο επιμελώς ατημέλητο αλλά συνάμα κομψό. Το συγκεκριμένο στυλ, θα ονομαστεί "στυλ Μπακόλ" και θα γίνει το Αμερικάνικο όνειρο.

Τα παντελόνια υποχωρούν για χάρη του CRISTIAN DIOR , ο οποίος αφιερώνει την ανοιξιιάτικη κολεξιόν του στα ρομαντικά φορέματα "NEWLOOK"

4.3 ΕΣΩΡΟΥΧΟ ⁽⁵⁾

Κατά την διάρκεια του Β^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου, τα εσώρουχα είναι σπάνια. Οι γυναίκες τα φτιάχνουν μόνες τους από κάθε είδους υλικό. Από το 1945 και μετά ο κορσές επανεμφανίζεται και προτιμάται από το μεγαλύτερο μέρος του γυναικείου πληθυσμού. Λεπταίνει την μέση και δίνει την αίσθηση των εκρηκτικών καμπύλων πάνω και κάτω. Τα σουτιέν ενισχύονται με βάτες και γίνονται στράπλες.

4.4 ΚΑΠΕΛΟ ⁽⁵⁾

Σ' αυτή τη δεκαετία το καπέλο άλλαξε τελείως μορφή.

Από τις μεγάλες καπελίνες στολισμένες με ανορθόδοξα υλικά, όπως: χαρτόνι, δίχτυ, κομμάτια ύφασμα κ.λ.π. θα φορεθούν και μπερέ. Επίσης τα καπέλα με VOILE από δίχτυ ή δαντέλα που σκιάζουν το πρόσωπο θα φορεθούν στις πιο επίσημες περιστάσεις.

4.5 ΜΑΚΙΓΙΑΖ⁽⁵⁾

Η δεκαετία του '40 έφερε τον πόλεμο και τα επακόλουθά του. Η Μπέτυ Γκρέϊμπλ και η Ρίτα Χέϊγουορθ, δύο δημοφιλείς ηθοποιοί του κινηματογράφου στιγμάτισαν με το στυλ τους, αυτή την δεκαετία.

Προπολεμικά δεν υπήρχε καλλυντικό ούτε για δείγμα. Στο δεύτερο μισό της δεκαετίας, η βιομηχανία καλλυντικών γνωρίζει μεγάλη άνθιση και λανσάρει διαφορετικές αποχρώσεις του κόκκινου κραγιόν.

Οι γυναίκες ομορφαίνουν αισθητά, οδεύονται προς μία πιο VAMP εκδοχή της γοητείας τους. Τα χείλη μεγαλώνουν κι άλλο, αποκτώντας τετραγωνισμένο σχήμα και βάφονται σε σκούρο κόκκινο (μπορντό) με ματ υφή. Τα μάτια βάφονται προσεκτικά - σχεδόν ζωγραφίζονται και οι πρώτες γραμμές μολυβιών αρχίζουν να κάνουν την εμφάνισή τους. Τα φρύδια είναι μεν βγαλμένα, αλλά όχι όσο στις προηγούμενες δεκαετίες, πλησιάζοντας το φυσικό τους μέγεθος.

Επίσης οι γυναίκες έβαφαν τα πόδια τους για να δώσουν την αίσθηση του καλσόν, δημιουργώντας ακόμα και τη ραφή πίσω με μαύρο μολύβι.

4.6 ΜΑΛΛΙΑ

Το στυλ της δεκαετίας του '40 είναι αυστηρό και στα μαλλιά, ιδιαίτερα στις αρχές της δεκαετίας τύλιγαν τα μαλλιά τους σε ανάποδα ρολά γύρω από το πρόσωπο και τα τύλιγαν προς τα κάτω. Αυτό γινόταν από κάτω και συχνά καλύπτονταν με δείκτη (φιλέ).

Η Ρίτα Χέυγουορθ έγινε βασίλισσα της κορνίζας και των ενόπλων δυνάμεων.

Το κόκκινο χρώμα στα μαλλιά της, έγινε μόδα για μια ολόκληρη δεκαετία.

Το μήκος ήταν μέχρι τους ώμους ή κοντύτερα και σγουρωμένα. Ένα χτένισμα που επικρατούσε ήταν ο κότσος σινιών για πιο ιδιαίτερες περιστάσεις.

4.7 ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ

CRISTOBAL BALENCIAGA , γεννήθηκε στην πόλη Getaria της Ισπανίας στις 21 Ιανουαρίου 1895. Ο πατέρας του Βάσκος στην καταγωγή, ήταν ράφτης. Το 1919 άνοιξε για πρώτη φορά οίκο μόδας στο Σαν Σεμπασιτιάν, μεταξύ μάλιστα των πελατών του συγκαταλέγονταν και μέλη της βασιλικής οικογένειας. Μετακόμισε στο Παρίσι το 1937 λόγω του Εμφυλίου Πολέμου. Από το 1960 πειραματίστηκε με αφηρημένα σχήματα που τον οδήγησαν στις γραμμές τουνίκα, σάκο και μπαλούν που έχουν συνδεθεί με το

όνομά του. Τα βραδινά φορέματά του ήταν συχνά εμπνευσμένα από το φλαμένκο. Οι μοναδικές «γλυπτές» του φόρμες και η εμμονή του στη λεπτομέρεια ανύψωσαν την υψηλή ραπτική στον χώρο της τέχνης, και οι μαύρες και οι καφέ αποχρώσεις του θυμίζουν έργα του Γκόγια ή του Βελάθκεθ. Ο Μπαλεντσιάγκα έκλεισε τον οίκο του το 1968, απογοητευμένος από τον δρόμο που είχε πάρει η μόδα. Παραμένει, ωστόσο, ένας από τους πιο αντιπροσωπευτικούς εκφραστές της μόδας του 20ου αιώνα και εξακολουθεί να επηρεάζει τους σύγχρονους σχεδιαστές. Πέθανε στην Ισπανία στις 24 Μαρτίου 1972.

PIERRE BALMAIN , Γεννήθηκε στις 18 Μαΐου 1914 στο St.Jeande Maurienne της Γαλλίας. Ο πατέρας του ήταν ιδιοκτήτης της μεγαλύτερης επιχείρησης χονδρικού υφάσματος εμπορίου στην Προβηγκία ενώ η μητέρα του εργαζόταν σε κατάστημα με γυναικεία ρούχα που διατηρούσαν οι δύο αδελφές της. Έτσι, από παιδί, έμαθε τα πάντα για το ύφασμα. Εγκατέλειψε τις σπουδές

του στην αρχιτεκτονική στο *École Nationale Supérieure des Beaux-Arts* (Παρίσι 1933-34) για να ασχοληθεί με τη μόδα. Αρχικά πούλησε τρία σχέδια του στον Robert Piguet (1934). Στη συνέχεια μαθήτευσε κοντά στους Εντουάρ Μολινέ (Edward Molyneux, 1934-38) και αργότερα στον Λελόν Λελόν (Lelong, 1939, 1941-45) μαζί με τον νεαρό τότε Κριστιάν Ντιόρ. Αμέσως μετά τον πόλεμο, το

φθινόπωρο του 1945, στη rue Francois 1er στο Παρίσι άνοιξε δικό του οίκο μόδας. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, την εποχή που σπάνιζαν τα υφάσματα, παρουσίασε φορέματα εφαρμοστά στη μέση με μακριές φούστες σε σχήμα καμπάνας, που μοιάζει να προηγούνται του New Look του Ντιόρ του 1947. Το 1951 άνοιξε καταστήματα με δημιουργίες του στις Η.Π.Α. και το 1954 στο Κανάκας.

Ως σχεδιαστής απέφυγε τους πειραματισμούς, αναζήτησε κυρίως κομψές διαχρονικές φόρμες που άρεσαν στην αριστοκρατία. Τα ρούχα του, σε απαλούς τόνους, ήταν συχνά διακοσμημένα με περίτεχνα κεντήματα, καθώς και με γούνινους γιακάδες και μανσέτες. Έκανε δημοφιλή την χρήση της εσάρπας τόσο για βραδινές όσο και για κοκτέιλ εμφανίσεις.

Πίστευε ότι τίποτα δεν είναι σημαντικότερο σε ένα φόρεμα από την κατασκευή του. Επίσης πολλές φορές τόνιζε ότι αν οι γυναίκες καταφέρνουν να τηρούν τις βασικές αρχές της μόδας τότε πάντα θα είναι σε αρμονία με αυτή. Ο Μπαλμέν, μαζί με τον Balenciaga και τον Ντιόρ, ήταν οι τρεις κορυφαίοι της μόδας την περίοδο της ακμής της υψηλής ραπτικής στη δεκαετία του 1950.

JACQUES FATH , Αυτός παραμένει αναμφισβήτητα ένας από τους πιο επιδραστικούς μεταπολεμικούς σχεδιαστές μόδας με τον Christian Dior και τον Pierre Balmain.

Είναι ο γιος του Αντρέ, ενός ασφαλιστικού πράκτορα. Η οικογένεια Fath τόσο από την φλαμανδική καταγωγή όσο και της Αλσατίας έχει αρκετά "καλλιτεχνικά

καλέσματα»:

Ο Θεόδωρος-Georges Fath και Caroline οι προ-παππούδες του είναι συγγραφέας και εικονογράφος μόδας. Ο Ρενέ-Μορίς, ο παππούς του, είναι

ζωγράφος τοπίων.

Λαμπρός αυτοδίδακτος δημιουργός ο ίδιος, περίεργος και πρόθυμος θα περιβάλλει τον εαυτό του κατά τη διάρκεια της σύντομης καριέρας του με νέους ταλαντούχους βοηθούς, των οποίων λαμπρότεροι, Hubert de Givenchy, που δημιούργησε γρήγορα το δικό του οίκο μόδας.

Το 1937, ο Ζακ Fath παρουσιάζει την πρώτη συλλογή του σε ένα μικρό διαμέρισμα δύο δωματίων, στο δρόμο της Boetie του.

Στη συνέχεια, το 1940, μετακομίζει ομάδα του από το δρόμο Francois, μέχρι το Νοέμβριο του 1954, όταν ο θάνατος θα βάλει τέλος στην δημιουργική ζωή του.

JEAN DESSES . Ο Γιάννης Dessès

γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου και ήταν ελληνικής καταγωγής. Σε ηλικία 11 ετών σχεδίασε ένα φόρεμα για την μητέρα του με πολύ μεγάλη επιτυχία. Σπούδασε νομικά αλλά ποτέ δεν εξάσκησε το επάγγελμα

αυτό. Εγκαταστάθηκε στο Παρίσι το 1924 και το 1925

άρχισε να σχεδιάζει για τον οίκο ραπτικής *Maison Jane* στη Rue de la Paix. Το 1937 δημιούργησε το δικό του οίκο ραπτικής στην Avenue George V.

Μετά το τέλος του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου ταξίδεψε στην Ελλάδα και την Αίγυπτο. Οι δημιουργίες του επηρεάστηκαν από τα ταξίδια του αυτά. Κατασκεύαζε κυρίως πτυχωτές βραδινές τουαλέτες από μουσελίνα και σιφόν, ολοκέντητα φορέματα, σύνολα από φορέματα με εφαρμοστά σακάκια και αέρινες φούστες.

CHRISTIAN DIOR . Γεννήθηκε στην Granville της Νορμανδίας.

Το 1910 μετακόμισε με την οικογένειά του στο Παρίσι. Παρόλο που ήθελε να σπουδάσει αρχιτεκτονική ακολούθησε τις επιθυμίες των γονιών του να γίνει διπλωμάτης και σπούδασε στο *Ecole des Sciences Politiques* το διάστημα 1923-1926. Το 1927 εκπλήρωσε τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις. Το 1928 μαζί με τον φίλο του Jacques Bonjean και την οικονομική υποστήριξη του

πατέρα του άνοιξε μια μικρή αίθουσα τέχνης στην οδό rue de la

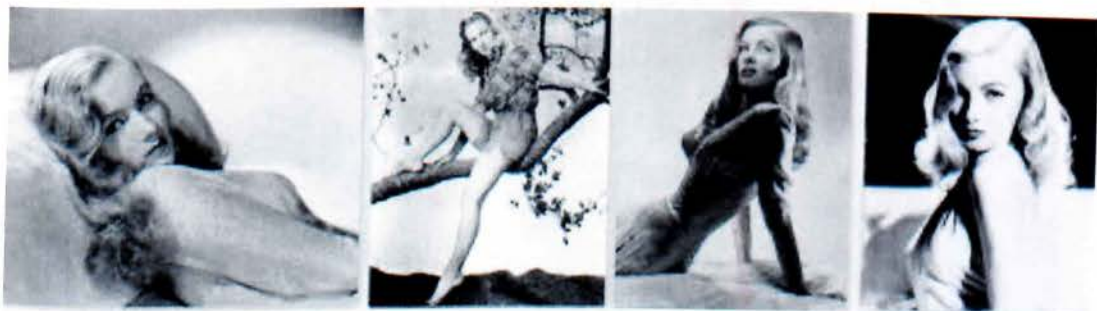
Boetie με την επωνυμία *Galerie Jacques Bonjean*. Το 1931 πεθαίνει η μητέρα του και ο αδελφός του και η οικογένειά του καταστέφεται οικονομικά. Κατόπιν όλων αυτών των γεγονότων αναγκάζεται να κλείσει την γκαλερί του. Η καριέρα του άρχισε την δεκαετία του 1930 όταν αποφάσισε μετά από παρότρυνση του φίλου του Jean Ozenne να πουλήσει σχέδιά του σε διάφορους οίκους μόδας υψηλής ραπτικής. Κάποια από τα σχέδια του αγοράστηκαν και από την γνωστή κατασκευάστρια καπέλων Agnes. Εκείνη την εποχή γνωρίζεται και με τον Robert Piguet όπου αγοράζει μερικά σχεδιά του και κάποια δημοσιεύονται στην εφημερίδα *Le Figaro*. Όταν το 1938 ο Piguet άνοιξε τον δικό του οίκο υψηλής ραπτικής εργάστηκε εκεί ως σχεδιαστής. Δυστυχώς η συνεργασία τους διακόπηκε το 1939 όταν άρχισε ο Β' παγκόσμιος πόλεμος όπου κατατάγηκε στο στρατό για να πολεμήσει.

Με την επιστροφή του το 1941 και μέχρι το 1946 εργάστηκε στον Lucien Lelong. Το 1946 άνοιξε δικό του οίκο μόδας στο Παρίσι. Η γραμμή του 1947, με τις φαρδιές φούστες και τη στενή μέση, προκάλεσε παγκόσμια αίσθηση και χαρακτηρίστηκε ως το «New Look». Η αισθητική του, σε μια εποχή που οι γυναίκες είχαν αρχίσει να απελευθερώνονται από τους περιορισμούς του πολέμου, παρέπεμπε στο παρελθόν. Αναβίωσε την υψηλή ραπτική του Παρισιού, που είχε παρακμάσει στη διάρκεια του πολέμου. Το 1949 τα τρία τέταρτα των εξαγωγών της Γαλλίας έφεραν το όνομά του. Αυτός ήταν επίσης που συνέλαβε την ιδέα του «τέλους αδείας», που σήμαινε ότι έπαιρνε αμοιβή για καθένα από τα σχέδιά του. Καθιέρωσε μεταξύ άλλων της γραμμές Tulip, H, A και Y. Πέθανε το 1957 σε ηλικία 52 ετών από καρδιακή προσβολή.

4.8 ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΛΑ

Ingrid Bergman, Bette Davis, Veronika Lake, Lana Turner, Judy Garland, Lauren Bacall, Ava Gardner, Rita Heyworth

1950's

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Δεκαετία 1950

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ιστορικό πλαίσιο⁽²⁾

Το 1950 η Κίνα έγινε κομμουνιστική και η Αμερική αναμείχθηκε στον Πόλεμο με την Κορέα. Η Βρετανική Αυτοκρατορία εξασθένησε. Η Ινδία ανεξαρτητοποιήθηκε. Οι Γάλλοι εγκατέλειψαν το Βιετνάμ και την Αφρική. Η βόμβα υδρογόνου δοκιμάστηκε στο νησί Μπικίνι του Ειρηνικού Ωκεανού.

Οι Αμερικανοί επέστρεψαν από τον πόλεμο επωφελήθηκαν των επιδομάτων που έλαβαν από το κράτος και γέμισαν τα αμερικανικά και πανεπιστήμια. Οι βετεράνοι έμεναν με τις

κολέγια

οικογένειές τους σε νεόκτιστα από το κράτος ομοιόμορφα σπίτια. Το ιδεώδες ήταν η οικογένεια με δυο παιδιά. Επί κυβέρνησης Αϊζενχάουερ, η Οικονομία αναμύχθηκε ενώ οι τιμές παρεμεναν σταθερές. Τα αυτοκίνητα ήταν τερασσια, καλογουαλισμένα και είχαν πτερυγια.Ισότητα όμως δεν υπήρχε. Οι μαύροι διαδήλωναν εναντίον των φυλετικων διακρίσεων και της απομόνωσης προσπαθώντας να αποκτήσουν ίση μεταχείριση μέσω δικαστηρίων, με μπουϊκοτάρισμα και καταλήψεις.

Γυναικεία ενδύματα

Η δεκαετία της απόλυτης κομψότητας, αλλά και της θηλυκότητας.

Η κάθε γυναίκα μπορεί να'βρει το στυλ που της ταιριάζει.

Οι γραμμές ακολουθούν το κορμί τονίζοντας τα ωραιότερα σημεία του σώματος. Στήθος - μέση - περιφέρεια.

Τα ρούχα είναι είτε εφαρμοστά και SEXY με βαθιά ντεκολτέ, είτε λιτά σε

ίση γραμμή με έμφαση στα TUINSET. Πέρα από τις δημιουργίες της HAUTE- COUTURE, το καθημερινό γυναικεία ρούχο γίνεται όλο και πιο εύκολο, πιο πρακτικό. Καθιερώνεται το μανίκι 3/4 στα ταγιέρ και το τρίπτυχο τσάντα - παπούτσια - ζώνη στο ίδιο χρώμα. Ταγιέρ - φορέματα πρωινά απογευματινά, COCTAILή βραδυνά.Φορέματα σε γραμμή Α, στράπλες για βραδινές εμφανίσεις, κλος φούστες, αμάνικα πουλόβερ που συνδυάζονται με ζακετάκια στο ίδιο χρώμα. Φορέματα με κόψιμο πουκαμίσου, παλτό που τονίζουν τη μέση με ζώνες και βερμούδες.

Το μάκρος της φούστας ξεκινά κάτω από το γόνατο (ίσως το πιο γοητευτικό και κολακευτικό μάκρος) για να φτάσει στο μέσον της γάμπας. Το 1957 η μόδα υιοθετεί τη γραμμή «σάκος» την οποία λανσάρει ο Yves Saint Laurent που δουλεύει για το Dior. Οι ώμοι είναι χαλαροί, κυριαρχεί η λαιμόκοψη bateau και συνδυάζεται με περίεργα γεωμετρικά καπέλα. Το 1958 η γραμμή πάλι αλλάζει και η σιλουέτα γίνεται τραπέζιο. Το τακούνι στιλέτο καθιερώνεται και ο Dupont ανακαλύπτει τη λύκρα κάνοντας επανάσταση στο γυναικείο εσώρουχο. Το φουρό φοριέται πάντα κάτω από φορέματα και τις φούστες δίνοντας όγκο. Στην Ελλάδα ο Ντίμης Κρίτσας ανοίγει το ατελιέ του δίνοντας μια νότα γαλλικής φινέτσας (είχε μαθητεύσει μόδα στο Παρίσι). Τον ακολουθούν ο Γιάννης Τσοπανέλλης ενώ κάνει την εμφάνιση του και ο Φιλήμονας⁽⁵⁾.

Στα χρώματα επικρατούν τα παστέλ, ασπρόμαυρα, πουά και καροβισί. Από την άλλη έχουμε από τα μέσα του '50 το πιο απλό πρακτικό λουκ για εκδρομές, κασμιρένια μαντό, μοχέρ πουλόβερ, CIGARETTEπαντελόνια, ανδρικά πουκάμισα σε στενή γραμμή και πολύ θηλυκά.

Φουλάρια στο λαιμό, εσάρπες από λεπτό μαλλί ή κασμήρι φορεμένες και σαν μαντήλι στο κεφάλι και εσπαντρίγιες.

HERMES τσάντες και λεπτές σειρές από πέρλες φορεμένες κοντά στο λαιμό και μικρές περλίτσες για σκουλαρίκια και γυαλιά πεταλούδα. Τα πόδια λικνίζονται σε κομψά πέδιλα ή λεπτά μυτερά με ψηλά τακούνια.

Τα σινιόν γίνονται μόδα, είτε είναι χαμηλά είτε ψηλά και πλούσια. Κάτω από τα απόλυτα περιποιημένα μαλλιά τα μακιγιάζ του '50 είναι και αυτό τόσο κολακευτικό όσο το στυλ.

Έντονα τονισμένα φρύδια, το μακιγιάζ γίνεται πιο σοφιστικέ και αρκετά TECHNICAL, ακολουθώντας την αισθητική που ανθίζει στον κινηματογράφο. Τα μάγουλα αποκτούν φωτεινό ροζ χρώμα. Τα μάτια αποκτούν το μυστήριο που χαρίζει το EYELINER σε άβαφο κατά τα άλλα μάτι.

Η μόδα συνεχίστηκε από το σημείο που διακόπηκε στα 1945. Οι κοινωνικές αλλαγές, οι επιρροές των μέσων ψυχαγωγίας και η τεχνολογική ανάπτυξη άλλαξαν την κατεύθυνση της μόδας. Στα μέσα της δεκαετίας του '50 νεαροί Άγγλοι σχεδιαστές μόδας όπως η Μέρι Κουάντ στο Kings Road, και ο Τζον Τεφεν στην CaRnabY StReet άνοιξαν καταστήματα όπου πρόσφεραν σε χαμηλές τιμές καινοτομικά ενδύματα για νέους άνδρες και γυναίκες. Οι Άγγλοι "τεντιμπόηδες" ήταν νεαροί της κατώτερης κοινωνικής τάξης των οποίων τα ενδύματα είχαν εμπνευστεί από τη μόδα της εποχής του Εντουαρντ. Στην Αμερική οι Μπιπκινς εξέφρασαν την εκμετάλλευσή τους στο κατεστημένο με το να ντύνονται κυρίως με μαύρα ή με τυχαίους συνδυασμούς. Ο Μαρλον Μπράντο στην ταινία "Ο Ατίθασος" παρουσιαζόταν σαν μοτοσικλετιστής με μαύρο δερμάτινο τζάκετ και μπότες μοτοσικλετιστή. Ο Τζέιμς Ντιν υποδυόταν επαναστάτες νέους φορώντας μπλουζάκια και μπλου-τζιν.

Το ζαρωμένο νάιλον γκοφρέ έγινε πολύ της μόδας ιδίως για τις καλοκαιρινές διακοπές. Τα φορέματα και τα πουκάμισα ήταν πολύ λεπτά και δε χρειάζονταν σιδέρωμα. Ήταν όμως τόσο ζεστά, σαν πλαστική σακούλα, γι' αυτό εξαφανίστηκαν αμέσως από το εμπόριο.

Αυτό που υπερείχε την περίοδο αυτή ήταν η κομψότητα. Η μοντέρνα γυναίκα είχε στητό σώμα, ήταν πολύ περιποιημένη και δε χρησιμοποιούσε πολλά κοσμήματα. Ήταν νέα όχι όμως τόσο νέα! Το σώμα της δεν ήταν αφημένο στην τύχη. Οι Παριζιάνοι σχεδιαστές για να αποδώσουν τις καμπύλες του γυναικείου σώματος χρησιμοποιούσαν εσωτερική δομή, φόδρες, κόκαλα, βάτες, παραγεμίσματα. Για το φορμάρισμα του σώματος των γυναικών της μεσαίας Τάξης γινόταν χρήση μακριών στηθόδεσμων, στητών, πολυεπίπεδων μισοφοριών και πολύ σφιχτών ζωνών.

Η "Νέα Μόδα" του Christian Dior το Φεβρουάριο του 1947 άφησε άφωνους τους θεατές. Μολονότι τα ανοιξιάτικα σχέδια των άλλων σχεδιαστών έμοιαζαν μ' αυτά του Dior, η δική του ερμηνεία, με τη μανιταροειδή μακριά φούστα με πιέτες, φαίνεται ότι εξέφραζε καλύτερα την εποχή του. Πικαρισμένες οι γυναίκες και δυσαρεστημένες από τη Νέα Μόδα διαδήλωσαν εναντίον του σχεδιαστή κατά την περιοδεία του στις πόλεις των Η.Π.Α., μολονότι μερικοί Αμερικανοί σχεδιαστές είχαν ήδη αρχίσει να προβάλλουν τέτοιες μακριές φούστες⁽⁴⁾.

Το πάνω μέρος των ενδυμάτων στα τέλη της δεκαετίας του 1940 και στις αρχές της δεκαετίας 1950 είχαν μικρούς ώμους, σφιχτή μέση και στρογγυλοποιημένους γοφούς. Οι φούστες είτε ήταν φαρδιές ή σε σχήμα καμπάνας ή πολύ λεπτές σαν καλαμάκια. Υπήρχε κάποιο φούσκωμα που και που στο πίσω μέρος από τα βολάν που σχημάτιζαν τα σακάκια ή από τα πτυχωτά στριφώματα των βραδινών φορεμάτων. Μερικά πιο απλά και πιο συντηρητικά ενδύματα είχαν κυλινδρικό ή καμπανοειδές σχήμα. Στην ταμάνικια ενώνονταν στον ώμο του μπούστου απαλά, ενώ φουσκωτά και

σουρωμένα μανίκια είχαν μόνο ορισμένες βραδινές τουαλέτες. Τα καλοκαιρινά ενδύματα συχνά δεν είχαν μανίκια.

Μετά την αποδοχή της Νέας Μόδας ο Norman Norel (1949) και ο σχεδιαστής μόδας Cristobal Balenciaga (1951) παρουσίασαν μονοκόμματα μίντι πρωινά και βραδινά φορέματα. Ο Balenciaga δημιούργησε τζάκετ και φορέματα που ήταν εφαρμοστά μπροστά και φαρδιά πίσω και ημι-εφαρμοστά στιλ όπως το ταγιέρ της.

Οι Αμερικανίδες πάλι έφεραν αντίρρηση. Δεν ήθελαν να κρύβουν τη σιλουέτα τους κάτω από το σάκο, την πουκαμίσα ή οποιοδήποτε άλλο φαρδύ ένδυμα. Από τη δεκαετία όμως του 1950 οι γυναίκες άρχισαν να φορούν ποικίλα ενδύματα, ενώ οι φούστες άρχισαν να κονταίνουν

Για αργά το απόγευμα και βραδινές εμφανίσεις κατάλληλο ήταν το φόρεμα κοκτέιλ. Το μάκρος του ήταν όπως των πρωινών φορεμάτων, και ήταν συνήθως μαύρο. Τα περισσότερα βραδινά φορέματα είχαν τιράντες ή αποκάλυπταν τους ώμους. Άλλα ήταν στενά και άλλα φαρδιά. Ο Αμερικανός Charles James σχεδίασε τη βραδινή τουαλέτα για μια μόνο συγκεκριμένη πελάτισσα. Οι καμπανοειδείς φούστες του Dior είχαν πλούσιο διάκοσμο' και γίνονταν από έντονου χρώματος υφάσματα. Κοντά βραδινά φορέματα εμφανίστηκαν το 1953 συνυπάρχοντας με τα μακριά. Στα μέσα της δεκαετίας 1950 οι σχεδιαστές πειραματίστηκαν με ημιεφαρμοστές βραδινές τουαλέτες, ενώ στα τέλη της δεκαετίας εμφανίστηκαν τα πολύ ψηλόμεσα φορέματα.

Τα ταγιέρ και ο συνδυασμός τζάκετ-φόρεμα ήταν τα βασικά ενδύματα των γυναικών. Η ημι-εφαρμοστή σιλουέτα και το σχήμα Α εμφανίστηκαν σε ταγιέρ ή σε φορέματα με τζάκετ. Τα παλτό και τα κοστούμια ήταν καλοφτιαγμένα και κομψά με κουμπιά από το ίδιο το ύφασμα. Τα ταγιέρ Νέας Μόδας είχαν βάτες και ήταν στητά έτσι ώστε να σχηματίζεται η στρογγυλοποιημένη σιλουέτα ενώ τα τζάκετ σε στιλ πουκάμισου ήταν λιγότερο αυστηρά. Όταν η Chanel άνοιξε πάλι τον Οίκο της το 1954 τα ευκολοφόρετα ταγιέρ της, τα οποία είχαν για διακοσμητική μπορντούρα γύρω-γύρω στις άκρες πλεξίδες, χωρίς πέτα και γιακάδες, είχαν μεγάλη απήχηση στις Αμερικανίδες ⁽²⁾

Το κυρίως παλτό είχε σχήμα πυραμίδας ή τέντας, πέφτοντας με φάρδος από τους ώμους. Ένα άλλο σιλι ήταν εφαρμοστό μέχρι τη μέση και φαρδύ από τη μέση και κάτω με ζώνη ή χωρίς. Μερικά παρόμοια παλτό είχαν τεράστιους γιακάδες. Επιπλέον υπήρχαν και ημι-εφαρμοστά και πολύ φαρδιά παλτό, καθώς επίσης και κυλινδρικά. Τα μανίκια ήταν φαρδιά ή σε σιλι πουκαμίσου, ή πολύ φαρδιά.

Οι γούνες μινκ και προβάτου με μακριά ουρά ήταν πολύ της μόδας. Οι γούνες είχαν τα χρώματα των ζώων που εκτρέφονταν σε ράντζα. Υπήρχαν επίσης και γούνινες σάρπες και τζάκετ που φοριόνταν σε απογευματινές εξόδους ή σαν πανωφόρια το βράδυ. Υπήρχαν και ψεύτικες γούνες σε φτηνότερη τιμή.

Τα πιο διαδεδομένα παπούτσια ήταν τα χωρίς στολίδια παπούτσια όπερας που ήταν συνήθως, κατασκευασμένα από μαύρο σουέτ. Τα ανοιχτά, ψηλοτάκουνα σανδάλια φοριόνταν το βράδυ και το καλοκαίρι. Το 1953, τα παπούτσια άρχισαν να γίνονται ολοένα και πιο λεπτά με χαμηλό κόψιμο. Στα τέλη της δεκαετίας 1940 κάποια παπούτσια είχαν λεπτές λωρίδες μπροστά. Αργότερα, στη δεκαετία του 1950, επέστρεψαν οι μικρές, στενές λωρίδες⁽³⁾. Το 1958 τα λεπτά, χαμηλά τακούνια άρχισαν να αντικαθιστούν τα τακούνια σιλιέτο. Τα χαμηλά δερμάτινα παπούτσια, τα παπούτσια του μπαλέτου τα χαμηλά σανδάλια και τα σφηνοειδή τσόκαρα ήταν τα σιλι καθημερινής χρήσης. Στα τέλη της δεκαετίας '50 εμφανίστηκαν οι μπότες που φοριόνταν κυρίως στην πόλη. Όσο ανέβαινε ο γυναικείος ποδόγυρος, τόσο οι μπότες ψήλωναν και ορισμένες έφταναν έως το γόνατο.

Η ανθεκτικότητα και η ελαστικότητα των νημάτων νάιλον έκανε δυνατή την κατασκευή πολύ διάφανων καλτσών. Οι κάλτσες είχαν ζωντανά χρώματα σε αποχρώσεις του μπλε, μολονότι πολλές ήταν σκούρες. Στις αρχές της δεκαετίας του '50 η μαύρη ραφή στο πίσω μέρος και οι μαύρες φτέρνες ήταν η τελευταία λέξη της μόδας. Ξαφνικά σταμάτησαν να υπάρχουν ραφές στις κάλτσες. Οι ελαστικές ίνες νάιλον επέτρεπαν την κατασκευή ελαστικών καλτσών λίγο αργότερα, στα τέλη της δεκαετίας του '50, εμφανίστηκαν και τα καλσόν. Τα κορίτσια των γυμνασίων και των κολεγίων φορούσαν χοντρές άσπρες κάλτσες.

Δε γινόταν σχεδόν καθόλου χρήση αξεσουάρ αυτή την περίοδο. Το κόψιμο και το σχήμα των ενδυμάτων, με την υφή και το χρώμα των υφασμάτων, τα έλεγαν όλα. Οι τσάντες ήταν καλοφτιαγμένες. Η κρεμαστή τσάντα είχε γίνει πια κλασική. Οι καλοντυμένες γυναίκες φορούσαν γάντια που εναρμονίζονταν με τα σύνολά τους. Επειδή οι μέση ήταν πολύ στενή οι στενές και λεπτές ζώνες ήταν ένα απαραίτητο αξεσουάρ . Το 1954 περίπου, όταν ήταν της μόδας οι φαρδιές φούστες με τα πολλά μισοφορια, οι νεαρές φορούσαν φαρδιές ελαστικές ζώνες.

Οι γυναίκες φορούσαν σχεδόν πάντα σκουλαρίκια ακόμη και ανεπίσημα. Άλλα είχαν το σχήμα κουμπιών άλλα ήταν κρεμασιά και άλλα θηλακωτά. Η στεψη της βασίλισσας Ελισάβετ II, το 1953, παρότρυνε τις γυναίκες να φοράνε κρεμαστα σκουλαρίκια με πολύτιμους λίθους. Η Chanel με την επιστροφή της λάνσαρε μεγάλα πολύπλοκα κολιέ με ψεύτικα μαργαριτάρια και πετράδια.

5.2 ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ⁽⁵⁾

Η γέννηση του ροκ'ν'ρολ, φέρνει μαζί της τα τζην που μονιμοποιούν πλέον το παντελόνι στις γυναίκες. Η σκηνή της ταινίας "FUNNYFACE" που διαδραματίζεται σ'ένα CLUB του Παρισιού έμεινε στην ιστορία όταν η Όντρεϊ Χέπμπορν χορεύει φορώντας ένα μαύρο παντελόνι του GIVENCHY. Ο ANDRE COURREGES, παρουσιάζει στην κολεξιόν του, παντελόνια για το πρωί και το βράδυ, για την πόλη και την εξοχή. Ο YVES SAINT LAURENT, προωθεί το κοστούμι και ντύνει την γυναίκα με σμόκιν.

5.3 ΕΣΩΡΟΥΧΑ

Μετά τον Β° Παγκόσμιο Πόλεμο, αρχίζει η χρυσή εποχή για το γυναικείο εσώρουχο, που γρήγορα θα καθιερωθεί ως αντικείμενο φετιχιστικών εμμονών. Το πρότυπο της γυναικείας ομορφιάς που προβάλλεται απαιτεί πλούσιο στήθος, λεπτή μέση και τονισμένους γοφούς και έτσι οι σχεδιαστές μόδας λανσάρουν γραμμές που προβάλλουν ιδιαίτερα το γυναικείο μπούστο. Το 1950 είναι η αποθέωση του σουτιέν, το οποίο τελειοποιείται και ενισχύεται με επιπλέον βάτες για πιο πλούσιο στήθος. Οι φωτογραφήσεις της Marilyn

Μονοε μόνο με τα εσώρουχα προκάλεσαν αίσθηση. Τα μεγαλύτερα ξένα περιοδικά μόδας θα φιλοξενήσουν στις σελίδες τους τις νέες τάσεις στο σχεδιάσμό των εσωρούχων και οι μεγαλύτεροι σταρ του Hollywood θα ποζάρουν σε sexy πόζες που θα αφήσουν εποχή.

5.4 ΚΑΠΕΛΑ^{(5),(2)}

Το GLAMOUR σ' όλο του το μεγαλείο. Η δεκαετία του '50 διαθέτει στυλ, κομψότητα, θηλυκότητα. Το καπέλο δεν έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο, όμως κάθε κομψή κυρία της εποχής δεν παρέλειπε μία καπελίνα για να συμπληρώσει την εμφάνιση. Καπελίνες με τεράστια BORDS οι οποίες ήταν ντυμένες με το ίδιο

ύφασμα του ταγιέρ, όπως επίσης και η τσάντα και τα παπούτσια. Της μόδας ήταν το συμμαζεμένο κεφάλι με τον ψηλό λαιμό. Τα περισσότερα καπέλα ήταν μικρά και εφαρμοστά, μολονότι υπήρχαν και καπέλα με πλατύ γείσο ιδίως για το καλοκαίρι και την άνοιξη. Τα καπέλα κλος, τα καπέλα με τα στενά γείσα οι μπερέδες και τα μικρά στρογγυλά καπέλα δεν είχαν διακόσμηση ή είχαν ελάχιστη όπως ένα λουλούδι ή ένα φτερό. Ένα στιλ είχε σχήμα το μισό του αυγού αναποδογυρισμένο, εφαρμοστό στο κεφάλι. Τα μαλλιά ήταν κοντά και απλά χτενισμένα, ακόμα και στις βραδινές εμφανίσεις. Τα μακριά μαλλιά ήταν χτενισμένα εφαρμοστά στο πρόσωπο μ' έναν κότσο στο πίσω μέρος. Αργότερα στα 1950 οι κομμώσεις έγιναν πιο ογκώδεις και εμφανιστήκαν λίγα πρόσθετα.

5.5 ΜΑΚΙΓΙΑΖ⁽⁵⁾

Η Μέριλιν Μονρόε και η Ελίζαμπεθ Τέυλορ έκαναν το πρώτο βήμα για την νέα εμφάνιση (NEW LOOK) της δεκαετίας του 1950. Οι διαφημίσεις καλλυντικών ήταν χτυπητές σε καμπάνιες με διάφορα συναρπαστικά θέματα σε περιοδικά, στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση.

Οι γυναίκες της δεκαετίας του '50 ήταν πιο περιποιημένες από άποψη

χρωματικού μακιγιάζ. Η νέα τεχνολογία έφερε προχωρημένες μεθόδους παρασκευής και έτσι πολλά νέα καλλυντικά και μείγματα παρασκευάστηκαν.

Η δεκαετία του '50 χαρακτηρίστηκε από βαρύτερα φρύδια, αλλά με όμορφο σχήμα (τόξου) και μάτια ελαφίνας τύπου Όντρεϋ Χέϋμπορν.

Το μακιγιάζ γίνεται πιο σοφιστικέ και αρκετά TECHNICOLOUR, ακλουθώντας την αισθητική που ανθίζει στον κινηματογράφο.

5.6 ΜΑΛΛΙΑ⁽⁵⁾

Η δεκαετία της φινέτσας, της κομψότητας, και της τελειότητας και στα μαλλιά. Η MARILYN MONROE ήταν το τρανταχτό σύμβολο της δεκαετίας.

Το ξανθό πλατινέ ξαναχτυπά, όπως και η αποθέωση της θηλυκότητας. Τα μαλλιά είναι απολύτως περιποιημένα, άλλοτε βάγκ και άλλοτε σε περίτεχνους κότσους, το στυλ μπανάνα καθώς επίσης και μικρά σινιόν στο κέντρο του κεφαλιού.

5.7 ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ

LOUIS FERAUD γεννήθηκε στις 13 Φεβρουαρίου 1921. Το 1950, ο Louis Feraud δημιούργησε το πρώτο του "Maison de Couture" στις Κάννες και μέχρι το 1955 είχε δημιουργήσει ένα σπίτι

υψηλής ραπτικής στο Παρίσι, στη rue du Faubourg Saint Honoré.

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1950, έντυνε την παρισινή ελίτ και σχεδίασε τα ρούχα της Μπριζίτ Μπαρντό για πολλές από τις ταινίες της. Όμως το 1958 παρουσίασε την πρώτη συλλογή υψηλής ραπτικής του στο Παρίσι.

Το 1970 υπέγραψε συμβόλαιο με την εταιρεία Fink prêt-à-porter (έτοιμα ενδύματα) συλλογή. Το έτος 1978 ήταν μία εξαιρετική χρονιά για το Feraud: κέρδισε το "Golden Thimble Award" για την Άνοιξη/Καλοκαίρι 1978 για την συλλογή Haute Couture του. Πήγε για να διεκδικήσει αυτό το βραβείο πάλι το 1984.

VALENTINO

γεννήθηκε 11
Μάη 1932. Στα 17
του ο Ιταλός
Valentino
Clemente
Ludovico
Garavani,
καταφτάνει στο
Παρίσι για να
ερωτευτεί την

υψηλή ραπτική. Σπούδασε στην Ecole des Beaux Arts και τελικά βρήκε δουλειά στον Jacques Fath και αργότερα στον Jean Dessès. Εκεί εργάστηκε σχεδιάζοντας φορέματα, και αποκομίζοντας εμπειρία. Σήμερα έχει μία από τις μεγαλύτερες αυτοκρατορίες μόδας. Φλωρεντία, Ρώμη, Παρίσι, Νέα Υόρκη. Εμπνέεται και κατοχυρώνει το όνομα "Rosso Valentino". Από τα μέσα των 60s θεωρείται ο μαέστρος της ιταλικής ραπτικής με πελάτισσες του διεθνούς τζετ σετ όπως: τις Jackie O., Elizabeth Taylor, Marella Agnelli, πριγκίπισσα Μαργαρίτα και Sophia Loren ενώ στα 70s κάνει βόλτες στη Νέα Υόρκη παρέα με τους Diana Vreeland και Andy Warhol. Έχει σχεδιάσει κυρίως απογευματινά

εντυπωσιακά φορέματα, αλλά και μερικά από τα πιο σοφιστικά στην ιστορία της haute couture. Συντηρητικός υπερασπιστής της κομψότητας και της στημένης ομορφιάς, οι δημιουργίες του σίγουρα δεν αποτυπώνουν κοινωνικές και πολιτισμικές αλλαγές. Αποπνέουν μάλλον έναν έκπτωτο ρομαντισμό της αφρόκρεμας της υψηλής κοινωνίας. Επιστρέφει στην ιταλική πρωτεύουσα το 1959 και με τη βοήθεια των γονιών του ανοίγει το ατελιέ του στη σικάτη νια Condotti. Για να χρηματοδοτήσει το όνειρό του, ο πατέρας του πούλησε το εξοχικό της οικογένειας. Το ατελιέ θύμιζε παρισινό οίκο μόδας και τα μοντέλα έρχονταν από το Παρίσι για τα σόου. Τέσσερις δεκαετίες αργότερα, ο δήμαρχος της αιώνιας πόλης ομολογεί πως στη Ρώμη «υπάρχει ο Πάπας και αμέσως μετά ο Valentino».

HUBERT DE GIVENCHY .Το 1927, γεννήθηκε ο James Taffin Hubert de Givenchy σε μια αριστοκρατική οικογένεια στη

γαλλική πόλη της Μποβέ. Έχοντας χάσει τον πατέρα του το 1930, μεγάλωσε σε μεγάλο βαθμό από τη μητέρα του και τη γιαγιά από την οποία και κληρονόμησε το πάθος του για τα υφάσματα. Ο εμπνευσμένος, Givenchy έφυγε από την γενέτειρά του στην ηλικία των 17 για να αναζητήσει την τύχη του στο Παρίσι.

Με τη μετακίνηση στο Παρίσι το 1944, η Givenchy συμμετείχαν στην Ecole des Beaux-Arts. Ξεκίνησε την καριέρα του ως μαθητευόμενος του Ζακ Φαθ το 1945, και συνέχισε να μαθαίνει την τέχνη του μόδιστρος τα επόμενα έτη από τον Ροβέρτο Πιγκυέ, Λυσιέν ΛΕΛΟΝΓΚ και τη θρυλική Ιταλίδα σχεδιάστρια Έλσα Σκιαπαρέλι.

Το 1952, ίδρυσε το σπίτι του υψηλής ραπτικής, το La Maison Givenchy, δρομολογώντας το ντεμπούτο του. Διαχωρίζει τη συλλογή του σχεδιάζοντας μακριές φούστες και μπλούζες συμπεριλαμβανομένης της Μπετίνα, το όνομά

πηρέ από το μοντέλο της ημέρας Μπετίνα Graziani. Δύο χρόνια αργότερα, το 1954, ο Givenchy έγινε ο πρώτος μόδιστρος που υποβάλει την πολυτελείας prêt-à-porter γραμμή.

Κληρονόμησε τη σχεδιαστική φιλοσοφία της απλότητας του από τον φίλο του, είδωλο και μέντορας, Cristobal Balenciaga. "Ο Balenciaga ήταν η θρησκεία μου», είπε σύμφωνα με πηγές το 2007. «Υπάρχει ο Balenciaga, και ο καλός Θεός."

Ο Givenchy συνάντα για πρώτη φορά την εικονική μούσα του, Όντρεϊ Χέμπορν, το 1953, σε ένα ρομαντικό γύρισμα της τύχης που συναγωνίζεται τις ταινίες της. Η Audrey λέγεται ότι έφτασε με T-shirt, στενά παντελόνια, σανδάλια και καπέλο γονδολιέρης την ημέρα που πυροδότησε την έναρξη μιας 40-χρόνων φιλίας.

Ο Givenchy άρχισε να σχεδιάζει τα προσωπικά σύνολα της ηθοποιού, καθώς και αυτά που έγινε διάσημος από την ίδια στις διαχρονικές ταινίες όπως Funny Face, Σαμπρίνα, και φυσικά Πρωινό στο Τίφφани. Το μικρό μαύρο φόρεμα είναι το πιο δύσκολο πράγμα που πρέπει να συνειδητοποιήσουμε, είπε σε μια συνέντευξη το 2010, "γιατί πρέπει να το κρατήσει απλό." Σύμφωνα με τα λόγια της Χέμπορν, ο Givenchy της ήταν κάτι περισσότερο από μόδιστρος, και μάλιστα εκείνη ήταν κάτι πολύ περισσότερο από μια μούσα.

Το 1957 είδε την έναρξη ενός από τα πλέον σημαίνοντες σχέδια του Givenchy, η «Σάκος» σιλουέτα. Επαναστατική για την εποχή του, το φόρεμα σάκος εγκατέλειψε τη μορφή και τη μέση, και στη θέση του πρόσφερε μυστήριο γύρω από το γυναικείο σώμα. Ο Givenchy ενθάρρυνε τις γυναίκες να δείχνουν περισσότερο τα πόδια τους κατά τη διάρκεια της ημέρας με υψωμένους ποδόγυρους, και σε αυτό το κίνημα έγινε ενός από τους πλέον σημαίνοντες αυτές τις δεκαετίες στο χώρο της μόδας, τα Sixties.

5.8 ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΛΑ

Liz Taylor, Marilyn Monroe, Sophia Loren, Gina Lollobrigida, Anita Ekberg, Grace Kelly, Brigitte Bardot, Evita, Audrey Hepburn, Kim Novak, Natalie Wood, Έλλη Λαμπέτη, Μελίνα Μερκούρη.

1960's

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Δεκαετία 1960

6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δεκαετία των έντονων αντιθέσεων. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι είναι μία επαναστατική δεκαετία. Η δεκαετία ξεκινάει με πρότυπο την λεπτή κομψή φιγούρα της AUDREY HEPBURN, η οποία δημιουργεί μόδα με το ντύσιμό της στην ταινία BREAKFAST AT TIFFANY'S το 1961. Το αμάνικο ή κοντομάνικο ριχτό ή φόρεμα-πουκάμισα το οποίο σχεδόν δεν ακουμπούσε καθόλου στο σώμα. ήταν το βασικό ένδυμα των γυναικών. Μερικά απ' αυτά τα ριχτά φορέματα είχαν ζώνη η οποία όμως έπεφτε χαλαρά στο φόρεμα. Ο St. Laurent έφτιαξε

άσπρα φορέματα-πουκάμισα με απλίκες σε χρώμα κόκκινο, μαύρο και κίτρινο με γεωμετρικά σχέδια βασισμένα σε πίνακες του Mondrian. Άλλοι σχεδιαστές χρησιμοποιούσαν

υφάσματα εμπριμέ που είχαν βούλες, ρίγες και σχέδια ζικ-ζακ.

Οι βραδινές τουαλέτες ήταν συνήθως κυλινδρικές ή είχαν ψηλά τη μέση. Ο Norell έγινε ονομαστός για τα μακριά μονοκόμματα ή δύο τεμαχίων βραδινά του φορέματα με πούλιες ή για τα κοντά φορέματα με κρόσσια. Αυτά πρότεινε το ρεύμα της αγοράς.

Τα ταγιέρ και τα παλτό φαίνονταν πολύ απλά όπως και τα φορέματα. Μερικές φορές όμως η απλότητά τους βασιζόταν σε σύνθετα σχέδια. Οι γιακάδες συνήθως ήταν σε κάποια απόσταση από τη γραμμή του λαιμού. Τα μανίκια ήταν ίσια χωρίς βάτες και συνήθως με μήκος 3/4. Το εφαρμοστό τζάκετ με τη ζώνη αντικαταστάθηκε από τα κοντά τζάκετ του 1962. Τα περισσότερα σακάκια ήταν μη εφαρμοστά ή ημιεφαρμοστά ενώ και τα σακάκια και τα παλτό ήταν συνήθως σταυρωτά με μεγάλα κουμπιά. Οι φούστες των ταγιέρ ήταν γενικά απλές και με ελαφρή σούρα στην μέση. Ορισμένες είχαν ενίσχυση στο στρίφωμα για να μη μαζεύονται στον ποδόγυρο⁽²⁾.

Πολλά παλτό ήταν ίσια μολονότι υπήρχαν και μερικά φαρδιά στο κάτω μέρος. Όλα είχαν διακοσμητικές ραφές, καλοφτιαγμένες τσέπες και οι επωμίδες ήταν το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους

Το πέλος στα γούνινα παλτό ήταν ως επί το πλείστον οριζόντιο παρά κάθετο έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η κιβωτιοειδής εμφάνιση. Στις γούνες, καινούρια, μη παραδοσιακά σχέδια έκαναν την εμφάνισή τους. Σ' αυτά συγκαταλέγονταν γούνες φυσικού χρώματος, από τις οποίες δημιουργήθηκαν σχέδια καρό και φαροκόκαλο όπως και μοτίβα λουλουδιών από γούνες βαμμένες σε χρώματα παστέλ.

Οι καθημερινές φούστες ήταν μέχρι τη μέση των μηρών ή μέχρι τον αστράγαλο. Το 1965 οι σχεδιαστές παρουσίασαν κάποια μακριά παλτό και στα τέλη του 1960 οι γυναίκες φορούσαν μίνι φούστες με μάξι παλτό. Ο οίκος Goodman διαφήμισε ένα γούνινο παλτό με οριζόντιο φερμουάρ για να μπορεί να μετατρέπεται από μακρύ σε κοντό.

Τα υφάσματα, τα χρώματα και τα κοσμήματα. Το χρώμα της δεκαετίας

του '60 ήταν το άσπρο που συνοδευόταν από ασημί. Κατόπιν έρχονταν τα ουδέτερα χρώματα, μπεζ και γκρι. Τα έντονα σε αποχρώσεις παστέλ χρώματα όπως το κίτρινο, το πράσινο-κίτρινο, το ροζ. Το μοβ και τα τρκουάζ. Το μαύρο δε χρησιμοποιούνταν πολύ. Ήταν της μόδας τα νεανικά χρώματα.

Το 1960 χαρακτηριστικά ήταν οι πούλιες και το γυαλιστερό υλικό από βινύλιο. Ο σχεδιαστής Paco Rabanne έφτιαξε φορέματα από κύκλους και τρίγωνα από ασημί μέταλλο ή λευκό πλαστικό, τα οποία συνδέονταν μαζί σαν ένα είδος πανοπλίας. Ο St. Laurent δημιούργησε φορέματα από ξύλινες χάνδρες τις οποίες έδεσε με μακραμέ. Κατασκευάστηκαν μέχρι και φορέματα μιας χρήσης από χαρτί, τα οποία όμως δε διάρκεσαν πολύ⁽⁶⁾.

Τα περισσότερα υφάσματα ήταν σκληρά έτσι ώστε να στέκονται σε απόσταση από το σώμα.

Τα μαλακά υφάσματα δεν έκαναν για τέτοιου

είδους ενδύματα. Χοντρά τουίντ με σπογγώδη υφή και μάλλινα υφάσματα ντούμπλ-φας χρησιμοποιήθηκαν για κοστούμια και παλτό χωρίς φόδρα. Υπήρχαν πλεκτά ταγιέρ και φορέματα.

Η φινλανδική εταιρεία MaGimekko κατασκεύαζε φουστάνια σε σχήμα τέντας από βαμβακερά, έντονων χρωματισμών, υφάσματα. Τα καλοκαιρινά υφάσματα για ριχτά φορέματα είχαν μεγάλες μαύρες βούλες ή σχέδια με λουλούδια. Τα παλτό κατασκευάζονταν από βινύλιο, συνθετικά υφάσματα, από δέρμα και από σουέντ.

Τα υποδήματα και τα αξεσουάρ. Στις αρχές της δεκαετίας του 1960 φοριόνταν ακόμη τα τακούνια στιλέτο Αντικαταστάθηκαν όμως μετά από τα σανδάλια, τα χαμηλά παπούτσια και από διάφορες μπότες. Οι μπότες "γκόγκο" και τα μικρά άσπρα μποτάκια φορέθηκαν από τους έφηβους. Οι μπότες έφταναν μέχρι τη μέση των μηρών και ήταν

φτιαγμένες από μαλακό δέρμα, από σουέντ ή από πλαστικό Τα τακούνια τους ήταν μεσαίου ύψους και στις μύτες ήταν ελαφρώς τετραγωνισμένα. Τα χαμηλά και τα πάνινα σπορ παπούτσια ήταν αθλητικά παπούτσια.

Τα καλσόν αντικατέστησαν τις κατεστημένες κάλτσες εφόσον ήταν της μόδας οι μίνι φούστες. Στις αρχές της δεκαετίας 1960 ήταν άσπρα, σε αποχρώσεις παστέλ, με σχέδια, κ.ά. Αργότερα έγιναν της μόδας οι κάλτσες μέχρι το γόνατο και τα καλσόν σε σχέδια δαντέλας ή διχτυού .

Τα μακριά μάλλινα γάντια ήταν της μόδας εφόσον τα μανίκια των ενδυμάτων και των παλτών τελείωναν επάνω από τον καρπό. Άλλα αξεσουάρ δεν υπήρχαν. Οι ζώνες ήταν πολύ λεπτές.

Ωστόσο από το '65 και μετά αρχίζει να επικρατεί μία νέα τάση στην μόδα "ο μοντερνισμός" με κυριότερο εκφραστή τον ANDRE COURREGES ο οποίος πάντοτε επηρεαζόταν από την υπόθεση του διαστήματος, γοητευόταν από τις στολές των αστροναυτών και επιθυμούσε να δημιουργήσει την γήινη εκδοχή τους.

Η μόδα ανανεώνεται και εμφανίζονται νέοι σχεδιαστές που θέλουν να κάνουν τη δική τους επανάσταση. Η ροκ μουσική, τα ναρκωτικά και η σεξουαλική απελευθέρωση κάνει τη μόδα εκκεντρική. Η Mary Quant αλλά και ο André Courrèges κόντραρονται για την ανακάλυψη του μίνι. Το μίνι πάντως είναι γεγονός και αποτελεί σύμβολο της δεκαετίας⁽⁵⁾.

Η MARY QUANT ήταν η σχεδιάστρια που έφερε την επανάσταση εντός και εκτός μόδας με το μίνι. Γεωμετρικές γραμμές, ίσια παπούτσια, ψηλές μπότες και μίνι από την MARY QUANT δίνουν το στίγμα της δεκαετίας. Το όλο στυλ είναι νεανικό, σχεδόν εφηβικό.

Κυριαρχούν τα έντονα χρώματα και τα μεταλλιζέ υφάσματα .

Επίσης ο PACO RABANNE με σπουδές αρχιτεκτονικής στο βιογραφικό του, είναι ο πρώτος που εισάγει στην μόδα το μέταλλο ακόμη και καλώδια.

Στις αρχές του '60 παρατηρούμε μία πιο μοντέρνα και γεωμετρική εκδοχή στην μορφή των ταγιέρ από το στυλ του '50.

Τα σακάκια κονταίνουν όπως και οι φούστες. Τα παστέλ κομψά ταγιεράκια που φορούσε η Τζάκυ Κένεντι όπως και τα τεράστια μαύρα γυαλιά ηλίου της, κάνουν πάταγο.

Έντονη τάση της μόδας ήταν οι ψηλές πλαστικές γυαλιστερές μπότες τύπου "BARBARELLA" συνδυασμένες με μίνι φούστες και φορεματάκια σε γραμμή Α.

Ψαράδικα στενά παντελόνια, συνδυασμένα με αμάνικα ζιβάγκο και γοβάκια με χαμηλά τακουνάκια.

Ο Yves Saint Laurent λανσάρει το look Mondrianε εμπνευσμένος από τους γεωμετρικούς πίνακες του Ολλανδού ζωγράφου. Ο Courrèges κάνει πραγματική επανάσταση με τα διαστημικά του σύνολα από πλαστικό, πιστά στον ενθουσιασμό της εποχής με τις κοσμολογικές αποστολές στη σελήνη. Τα μικροσκοπικά μπικίνι λατρεύονται τόσο από άντρες όσο και από γυναίκες. Μοντέλα όπως η Twiggy και η Βερούσκα αποτελούν πρότυπα ομορφιάς. Στην Ελλάδα ο Γιάννης Βούρος, ο δημιουργός των μοναδικών τουαλετών του ελληνικού κινηματογράφου ανοίγει το πρώτο του ατελιέ, ενώ ο Γιάννης Τσεκλένης με τα ψυχεδελικά του prints κάνει επιτυχία και εκτός των ελληνικών συνόρων. Η Ελίζαμπεθ από την Ολλανδία και η Βανέσσα είναι η ελληνική απάντηση στα μοντέλα του εξωτερικού, αφού μονοπωλούν τις πασαρέλες και τα showrooms. Ήδη αρχίζει να δημιουργείται ένα θετικό κλίμα στην ελληνική μόδα, οι σχεδιαστές γίνονται πιο οικείοι στο ελληνικό κοινό και βάζουν τα θεμέλια για την άνθηση που πρόκειται να ακολουθήσει.

Η συγκεκριμένη δεκαετία απαρτίζεται από μίνι φορέματα, μίνι φούστες, ζιβάγκο, μικρά εφαρμοστά πουλόβερ. Στενά παντελόνια, κάπρι παντελόνια, καυτά σορτς, jure-culottes. Ταγιέρ τύπου Jackie Kennedy, βελούδινα σακάκια και παλτό μέχρι το γόνατο.

Φοριούνται πολύ τα χρωματιστά καλσόν και κάλτσες μέχρι το γόνατο. Τεράστια γυαλιά ηλίου, μπερέδες και κασκέτα, πλαστικά κοσμήματα, μαντήλια. Φλατ μπαλαρίνες, πλαστικές μπότες μέχρι το γόνατο, σανδάλια⁽⁵⁾.

6.2 ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ

Με την αποδοχή των παντελονιών σαν γυναικείο ένδυμα και με την ευρεία διάδοση των μπλου τζιν δεν υπήρχε πια διαφορά μεταξύ κανονικών και αθλητικών ενδυμάτων. Στα αθλητικά ρούχα συμπεριλαμβάνονταν λεπτά παντελόνια, φόρμες και φόρμες κολάν χορευτή. Εμφανίστηκαν ταυτόχρονα και παντελόνια με μεγάλη καμπάνα ή πολύ φαρδιά όπως επίσης και τα μονοκίни.⁽²⁾

Ο ANDRE COURREGES, παρουσιάζει στην κολεξιόν του, παντελόνια για το πρωί και το βράδυ, για την πόλη και την εξοχή. Ο YVES SAINT LAURENT, προωθεί το κοστούμι και ντύνει την γυναίκα με σμόκιν.

Επιτέλους, το παντελόνι βρίσκει το κατάλληλο έδαφος να ανθίσει.

Η "στολή εργασίας" μετονομάστηκε σε "στολή της νεολαίας"

Το WOODSTOCK είναι εδώ και τα Τζινς επίσης. Ζωγραφισμένο, μπαλωμένο ή κεντημένο το τζην παντελόνι είναι το βασικό συστατικό για μία επιτυχημένη πορεία χίπυ. Ο YVES SAINT LAURENT στην ανοιξιιάτικη κολεξιόν αναφέρεται εκτενώς ως το πιο καυτό γυναικείο ένδυμα⁽⁵⁾.

6.3 ΕΣΩΡΟΥΧΑ

Το 1960 εμφανίζεται το επαναστατικό σουτιέν του Rudi Gernreich το Nobra-braka και το λεπτό κιλοτάκι που αφήνει ακάλυπτες την κοιλιά σε ποικιλία χρωμάτων και σχεδίων.

6.4 ΚΑΠΕΛΟ⁽⁵⁾

Σ' αυτήν την επαναστατική δεκαετία το καπέλο έμεινε εκτός μόδας. Τα καπέλα φοριόνταν σπανίως ή "επαναπαύονταν" στα ογκώδη χτενίσματα. Η Τζάκι Κένεντι φορούσε μικρά στρογγυλά καπέλα που τα

καρφίτσωνε στα μαλλιά της. Τα καπέλα είναι μικρά, μαύρα, κατασκευασμένα από χνουδάτο ύφασμα. Φοριόνταν επίσης καπέλα σε σχήμα περικεφαλαίας υπερβολικά μεγάλα ημίψηλα καπέλα και μεγάλα γούνινα καπέλα. Ο Yves St. LaUGent συνόδευε τα φορέματα με χωριάτικα σχέδια με πολύχρωμα και γεμάτα σχέδια κεφαλομάντηλα.

6.5 ΜΑΚΙΓΙΑΖ

Η δεκαετία του '60 χαρακτηρίζεται από το ανέμελο και παιδιάστικο λουκ της MARYQUANT και όλες ήθελαν να μοιάσουν στην Τουιγκι, το διάσημο μοντέλο της εποχής.

Τα μάτια γίνονται εξωπραγματικά μεγάλα, η γραμμή του EYELINER γίνεται παχύτερη και το γενικότερο μακιγιάζ τους, τους δίνει μία κλήση προς τα κάτω, για να επιτείνει την εντύπωση του μεγάλου μεγέθους τους⁽⁵⁾.

Οι βλεφαρίδες ακολουθούν τον κανόνα της υπερβολής και αποκτούν υπερφυσικό όγκο με πρόσθετες και αρκετές στρώσεις MASCARA (ακόμη και στις ψεύτικες). Το δέρμα αρχίζει να μοιάζει ηλιοκαμένο, ενώ η κατάλευκη πούδρα άλλων εποχών, θεωρείται πλέον μπανάλ. Οι σκιές στα μάτια είναι σε παστέλ φωτεινά χρώματα (σιελ - πράσινο ανοιχτό - μωβ λιλά κ.λ.π.) Τα χείλη εντελώς ωχρά (παστέλ - ροζ περλέ - λευκά - μπεζ) δίνοντας έμφαση στα μάτια.

6.6 ΜΑΛΛΙΑ

Αρχές της δεκαετίας του '60 τα χτενίσματα απέκτησαν όγκο. Η Μπριζίτ Μπαρντώ σύμβολο της δεκαετίας έφερε τα μαλλιά σε νέα ύψη.

Μετά η MARY QUANT σύμβολο του νέου νεανικού ιδανικού έκοψε τα μαλλιά της κοντά επαναφέροντας το στυλ που ήταν τόσο δημοφιλή στη δεκαετία του '20.

Ήταν από τις πρώτες με γεωμετρική κόμπ που της έδωσε ο διάσημος κομμωτής της εποχής VIDAL SASOON. Στη δεκαετία του '60 κυριαρχούν δύο στυλ. Από τη μία τα τεράστια σε όγκο μαλλιά άλλοτε

κότσοι (ποστίς) και άλλοτε κρεπαριστά καρέ τα οποία διακοσμούσαν με μαργαρίτες στρας ή κορδέλες, και από την άλλη επαναστάτρια MARY QUANT με τα αγορίστικα ασύμμετρα μαλλιά τα οποία απέκτησαν κ άλλες στη πορεία. Ενώ μερικές γυναίκες είχαν τα μαλλιά τους κομμένα κοντά, όπως η Τουίγκι, οι περισσότερες τα είχαν μακριά, τα κρέπαραν και τους έβαζαν πολύ λακ για να στέκονται σαν θόλοι στο κεφάλι. Υπήρχαν και ποστίς και περούκες που χρησιμοποιούνταν για τις βραδινές ιδίως εμφανίσεις. Κάποια στιλ έμοιαζαν με χαιτή λιονταριού, ενώ άλλα με το στιλ πομπαντούρ. Πολλές νεαρές γυναίκες είχαν αφήσει τα μαλλιά τους απλώς ελεύθερα. Οι μαύρες τα κρέπαραν σε άφρο σχήμα ή τα έκαναν μικρές-μικρές πλεξίδες που τις έδεναν με πολύχρωμες χάντρες.

6.7 ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ

YVES SAINT LAURENT: Γεννήθηκε 1 Αυγούστου 1936 στην Αλγερία. Στα 18 μετακομίζει στο Παρίσι όπου τα σχέδια του γρήγορα γίνονται γνωστά. Το 1962 ανοίγει τον οίκο του και ξεκινάει για ιστορία επιτυχιών που συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Καθιέρωσε την ανδρική γραμμή στο γυναικείο ντύσιμο σχεδιάζοντας κοστούμια που μοιάζουν με στρατιωτικές στολές και σμόκιν. Εμπνέεται από πίνακες του MONDRIAN, MATISSE και PICASSO.

Ήθελε να καταφέρει να δώσει ζωή σε κάποιον πίνακα δημιουργώντας ένα ρούχο.

ANDRE COURREGES: Γεννήθηκε στις 9 Μαρτίου 1923 στην Γαλλία. Πρώην πολιτικός μηχανικός, παρακολούθησε σχέδιο στο ισπανικό ατελιέ **BALENCIAGA** την δεκαετία του '50. Μαζί με τον **PIERRECARDIN** και τον **PACORABANNE** καθιέρωσαν στο Παρίσι τη λατρεία για το προχωρημένο **DESIGN**. Αφαίρεσαν τα περιττά υλικά και τα ξεπερασμένα διακοσμητικά στοιχεία και εισήγαγαν το γεωμετρικό στυλ (1960) και την χρήση των νέων υλικών στο χώρο της μόδας. Τα υλικά που περιλαμβάνονται είναι πλαστικό και μέταλλο. Χρησιμοποιεί **PVC** σταρούχαστις συλλογές του. Τα χρώματα που επικρατούσαν: μεταλλικό, λευκό, κόκκινο, κίτρινο. Από την πλευρά της δημοσιότητας, η συλλογή έκανε μια απόλυτη αίσθηση. Ωστόσο, αξίζει να θυμηθούμε ότι οι οίκοι μόδας έχουν πάντα στους πελάτες τους κυρίως ώριμες και ηλικιωμένες γυναίκες. Οι φούστες ήταν παραπάνω από το ύψος του γόνατου σε φωτεινά χρώματα και γεωμετρικά σχήματα κατασκευασμένα από άκαμπα υφάσματα τα οποία μπορεί να φαίνονται ωραία σε ένα νέο μοντέλο. Είναι λιγότερο ιδανικές για την πελατεία των περισσότερων οίκων μόδας.

PACO RABANNE: Γεννηθηκε στις 18 Φεβρουαριου 1934 στην Ισπανία. Σπούδασε αρχιτεκτονική στην Καλών Τεχνών στο Παρίσι, αλλά τον κέρδισε ο χώρος της μόδας. Στην αρχή προμήθευε με πλαστικά κουμπιά και κοσμήματα τους **GIVENCHY**, **DIOR** και **BALENCIAGA**.

Ξεκίνησε το δικό του οίκο μόδας το 1966.

Χρησιμοποιούσε αντισυμβατικά υλικά, όπως μέταλλο, χαρτί και πλαστικό για τα ξενόφερτα και επιδεικτικά σχέδιά του. Οι επιρροές που έχει από την αρχιτεκτονική, σε συνδυασμό με θέματα από διαστημικά ταξίδια, που οδηγούν σ' ένα νέο στυλ.

Απορρίπτοντας τα παραδοσιακά, χρησιμοποιεί εναλλακτικά και πειραματικά υφάσματα. Αργότερα τον μιμήθηκαν πολλοί όπως, ο **PIERRECARDIN**, **ANDRECOURREGES**, **YVES SAINT LAURENT**.

MARY QUANT: Γεννήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 1934. Το επαναστατικό κορίτσι της μόδας φέρνει τα πάνω κάτω στο στυλ. Εφευρέτρια της μίνι φούστας και του παιδιάστικου λούκ, όπως και δίνει επίσης το δικό της προσωπικό στυλ με την γεωμετρική κούμπ BOB του VIDALSASOON που γίνεται MUST. Άνοιξε το πρώτο της μαγαζί τα 1955 στην KING'S ROAD. Εκτός από τα μίνι φορέματα και φούστες, η MARY QUANT λανσάρισε τα ριγωτά ρίμπ πουλόβερ, τα χρωματιστά ή ζακάρ καλσόν, τις χαμηλές μπότες και τις ζώνες που στέκονται χαμηλά στην περιφέρεια. Μέχρι σήμερα η MARY QUANT διατηρεί την επιχείρησή της από είδη μακιγιάζ, που φέρουν όλα το διάσημο LOGO της με την μαργαρίτα και σημειώνουν τεράστια επιτυχία στην αγορά της Ιαπωνίας.

EMMANUEL UNGARO: Γεννήθηκε στις 13 Φεβρουαρίου 1933 στην Γαλλία. Ο πατέρας του ήταν ράφτης και έδωσε στον UNGARO μια ραπτομηχανή όπου από εκεί και είδε την κλίση του στο σχέδιο μόδας. Το 1965 ανοίγει το δικό του οίκο μόδας στο Παρίσι. Στα τέλη της δεκαετίας του '60 σχεδιάζει

κοριτσίστικα φορέματα με δαντέλες και λουλούδια, που φοριούνται από πλούσιες κυρίες. Το στυλ αλλάζει και η μόδα του γεμίζει από νεανικό αέρα. Στο στυλ του επικρατούν πολύ οι διαφάνειες και τα απλικαρισμένα λουλούδια.

6.8 ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΛΑ

Jane Fonda, Twiggy, Julie Christie, Françoise Hardy, Jean Seberg, Nancy Sinatra, Mia Farrow, Edie Sedgwick, Diana Rigg, Brigitte Bardot, Jacqueline Kennedy, Αλίκη Βουγιουκλάκη, Νόρα Βαλσάμη, Ζωή Λάσκαρη.

1970's

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

Δεκαετία 1970

Ιστορικό πλαίσιο⁽²⁾

1970-1990 : Η Αμερική άρχισε να υποχωρεί από το Βιετνάμ το 1970 και οι διαδηλώσεις των φοιτητών αυξάνονταν. Ο αποκλεισμός από αραβικά αποθέματα πετρελαίου το 1973 σήμανε την αύξηση της τιμής της βενζίνης, επομένως και την αύξηση των τιμών σε προϊόντα που είχαν άμεση σχέση με το πετρέλαιο επιταχύνοντας έτσι την αναλογία του πληθωρισμού. Η οικονομία της Αμερικής "απομονώθηκε" αμέσως. Οι τιμές ανέβηκαν στα ύψη και η οικονομική ανάπτυξη σχεδόν σταμάτησε. Το ποσοστό του πληθωρισμού μειώθηκε με την αύξηση των επιτοκίων, προκαλώντας οικονομική ύφεση και ανεργία. Η ύφεση τελείωσε το 1982. Ταεπιτόκια όμως παρέμειναν υψηλά.

7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο τέλος της δεκαετίας του '60 η μόδα έκανε στροφή προς το παρελθόν και ενώ συνέχισε να χρησιμοποιεί νέα υλικά οι γραμμές της στράφηκαν προς την εποχή του ρομαντισμού. Έντονες ήταν οι αναφορές σε ασιατικούς και άλλους μακρινούς πολιτισμούς καθώς και σε λαϊκές ενδυμασίες. Το 1970, τα ενδύματα και των δύο φύλων, άλλαξαν απότομα. Κάποια σιλ που ελάχιστοι φορούσαν τη δεκαετία του '60 άρχισαν να κερδίζουν έδαφος. Τα ενδύματα και για τα δύο φύλα ήταν λιγάκι εκκεντρικά. Μέσα σε λίγα όμως χρόνια άρχισαν να μπαίνουν σε διαφορετική πορεία. Το γυναικείο σιλ δεν ήταν συγκεκριμένο εφόσον περιλάμβανε παντελόνια και φούστες από σχήμα τέντας μέχρι και πολύ στενά. Παρ' όλα αυτά πολλά σιλ ενδυμάτων ήταν κοινά και για τα δύο φύλα. Τα ανδρικά και γυναικεία κοστούμια των σχεδιαστών ήταν σχεδόν όμοια σε φάρδος, σε γέμισμα ώμων και σε κόψιμο παντελονιών. Ο Tommy Nattel σχεδίασε ολόδια κοστούμια για τον τραγουδιστή Μικ Τζάγκερ και τη σύζυγό του Μπιάνκα. Τη δεκαετία του 1970 τα σπορ παντελόνια ήταν πολύ της μόδας.

Τα φτηνότερα κατασκευάζονταν από υφάσματα διπλής ύφανσης πολυεστέρα σε παστέλ αποχρώσεις, καθώς επίσης και σε πολύπλοκα σχέδια.⁽⁴⁾

Οι γυναίκες στις αρχές της δεκαετίας '70 φορούσαν μπότες με τετράγωνες μύτες, μοκασίνια, αθλητικά παπούτσια από δέρμα ή ύφασμα, παπούτσια θαλάσσης και παπούτσια τένις από καναβάτσο. Τα μπλου-τζιν συνεχίστηκαν συνδυαζόμενα πλέον με τα τζάκετ τζιν και άλλα ενδύματα ή αξεσουάρ από τζιν ύφασμα. Στο όχι τόσο βαρύ κρύο φοριόνταν αντιανεμικά τζάκετ από ελαφριά κοτόν ποπλίνα και καπιτονέ γιλέκα ενώ τα βαριά καπιτονέ πανωφόρια (παρκά) ήταν για το βαρύ χειμώνα. Από την τάση για τη σωματική εξάσκηση δημιουργήθηκαν σύνολα από ύφασμα βελουτέ προθέρμανσης και πουλόβερ και φόρμες επίσης από ύφασμα βελουτέ πουλόβερ ήταν ποικίλων σχημάτων και χρωμάτων. Είχαν σχέδια από φυτά, ζώα και εικόνες από τη φύση σε ζωηρά χρώματα. Η άσπρη μπλούζα πόλο με το άσπρο σορτσάκι ήταν το καλύτερο σύνολο για τενις τη δεκαετία του '70.

Η δεκαετία του 1970 ήταν η πιο αστεία στιλιστικά δεκαετία που είχε περάσει ποτέ από την Μόδα.

Η μόδα επηρεάζεται από το κίνημα των χίπις, την μουσική ROCK και γενικότερα από την απελευθέρωση των νέων.

MONSTER T. SHIRTS

KING KONG

FRANKENSTEIN

PLEASE RUSH
ME A DRACULA
T. SHIRT

3

**MURDERER
KILLER**

SIZES 26,28,30,32-£1. M-L £1.35 P&P 15p

Name -----

Address -----

Size

no.

Cheques & Postal Orders Payable To
ART GRAPHEAU LTD.
205-7 CITY ROAD LONDON EC1

Στο στυλ των εποχών επικρατεί μία χιουμοριστική διάθεση, τόσο στην γυναικεία όσο και στην ανδρική μόδα. Έκρηξη χρωμάτων όπως το λαχανί - ροζ - κίτρινο - πορτοκαλί - τουρκουάζ, φούξια, πολλά εμπριμέ με μεγάλα λουλούδια (με μία έντονη διάθεση για φολκλόρ εμφανίσεις) επίσης πολύ ANIMALPRINT, Κροκό, φιδίσια υφάσματα, δερμάτινα στενά στο σώμα με τεράστιες γήινες ψεύτικες μανσέτες. Επικρατούν δύο τάσεις στο μήκος των φορεμάτων.

Από την μία τα εξωφρενικά μίνι που φόρεσαν ακόμη και οι γυναίκες που δεν είχαν τις κατάλληλες αναλογίες συνδυασμένα με ψηλές μπότες και τα μαζί φορέματα τύπου μακριάς πουκαμίσιας. συνδυασμένα με τεράστιες ζώνες χαμηλά στην μέση αλλά και χαμηλότερες μακριές φούστες. Τα αξεσουάρ επίσης είχαν πρωταγωνιστικό ρόλο. Τσάντες με χιλιάδες χρώματα και κεντήματα που κρεμόντουσαν στους ώμους. Χιλιάδες ασημένια βραχιόλια με πέτρες και τεράστιοι κρίκοι στα αυτιά.

Οι γαλλικές κολεξιόν παρουσίαζαν φολκλόρ ρούχα, ινδικά, μεξικάνικα, ινδιάνικα, ρώσικα. Φορέθηκαν επίσης πανωφόρια από προβιές και ρόμπες σε στυλ κιμονό.⁽²⁾

Κύρια ρούχα της δεκαετίας του '70 ήταν τα φανελάκια T-shirts και τα πολύχρωμα πλεκτά σε μεγάλη ποικιλία. Το T-shirt ξεκίνησε ως εσώρουχο, ανδρικό και γυναικείο. Πέρασε στο στρατό, όπου και πάλι χρησιμοποιήθηκε ως εσώρουχο. Επειδή ήταν άνετο, φορέθηκε πολύ μέχρι τη δεκαετία του '50, οπότε τα είδωλα του κινηματογράφου και της μουσικής; άρχισαν να εμφανίζονται με το εσώρουχο αυτό δημόσια. Τότε το T-shirt καθιερώθηκε και σαν εξωτερικό ρούχο. Στη δεκαετία του '60, με την επικράτηση του unisex ντυσίματος, το T-shirt έγινε ένδυμα αγαπητό σε άνδρες και γυναίκες, ενώ άρχισε να διακοσμείται με στάμπες και τεχνικές μπατίκ.

Τα παπούτσια ήταν ίσως τα πιο άκομψα που είχαμε δει ποτέ. Τεράστιοι

κόθορνοι φορέθηκαν από όλες τις γυναίκες. Από σουέτ πάτσγουορκ μέχρι λουστρίνι. συμπληρώνουν την υστερία της υπερβολής αυτής της δεκαετίας. Υπήρχαν κάθε είδους μπότες και με διαφορετικό ύψος τακουνιού. Τη δεκαετία του '70 φορέθηκαν τα πολύ ψηλά τακούνια. Υπήρχαν όμως και πολλά χαμηλοτάκουνα παπούτσια που φοριόνταν πολύ με τα ταγιέρ τις πρωινές ώρες. Τα διαφανή καλσόν σε αποχρώσεις του δέρματος ήταν πολύ της μόδας. Την ίδια όμως δημοτικότητα είχαν και τα μαύρα ή τα αδιαφανή καλσόν. Τα χοντρά, πλεκτά καλσόν φορέθηκαν αρχικά στα γυμναστήρια. Τα κοσμήματα ήταν μεγάλα και εντυπωσιακά. Γίνονταν συνήθως από φυσικά υλικά όπως ξύλο, φλοιούς καρπών και κοχύλια. Τα παλτό και τα ταγιέρ είχαν τετράγωνους ώμους με βάτες.

Το σακάκι συνδυαζόταν τώρα με φούστα ή παντελόνι ή κοντό παντελόνι ή σορτζ. Τα γυναικεία σακάκια είχαν το ίδιο κόψιμο με τα ανδρικά. Το σακάκι πολλές φορές φοριόταν συνδυασμένο με ασορτί παντελόνι όπως το παρουσίασε ο Υβ Σαιν Λωράν και έγινε το γυναικείο «σμόκιν».

Τα προσεγμένα μικρά μαντίλια και μαντίλες φορέθηκαν πολύ.

Η τρέλα, το χιούμορ και η φαντασία ήταν χαρακτηριστικά της δεκαετίας του 1970.⁽⁵⁾

7.2 ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ

Τα παντελόνια ήταν πολύ χαμηλότερα με τεράστιες καμπάνες από το γόνατο και κάτω, σε πολύ εκκεντρικά υφάσματα, πάτσγουορκ κεντημένα., απλικαρισμένα λουλούδια κ.λ.π. Πουκάμισα σε στενή γραμμή αλλά και με σούρες στα μανίκια. αλλά και τύπου (ινδικό στυλ) συνδυασμένα άλλοτε με τζίν και άλλοτε με φούστες. Το 1971 ο

YVES SAINT LAURENT στην ανοιξιάτικη κολεξιόν αναφέρεται εκτενώς στο πιο καυτό γυναικείο ένδυμα. Το 1979 το νυμφίδιο της επερχόμενης δεκαετίας

εμφανίζεται για πρώτη φορά σε γιγαντοαφίσα. Η Μπρουκ Σηλντς διαφημίζει τα τζιν του CALVIN KLEIN και συμβάλλει στη λατρεία του παντελονιού.

7.3 ΕΣΩΡΟΥΧΑ

Η δεκαετία του '70 θα συγκλονιστεί από μια σειρά ανατρεπτικών αλλαγών:

Οι φανατικές φεμινίστριες θα κάψουν επιδεικτικά τα σουτιέν τους ως δείγμα απελευθέρωσης, ενώ την ίδια εποχή θα σχεδιαστεί το πρώτο σουτιέν τύπου Wonderbra. Στα μέσα της δεκαετίας του '70 τα φωτογραφικά πορτρέτα με τις λολίτες θα επαναφέρουν το στυλ της επιτηδευμένης αθωότητας και το εσώρουχο θα γίνει το μέσο αναζήτησης της κρυμμένης γυναικείας σεξουαλικότητας. Σε αυτό βέβαια θα συμβάλουν και οι αισθησιακές ταινίες της εποχής με τις άκρως sexy ντυμένες πρωταγωνίστριες τους, η Sylvia Kristel στην ταινία «Εμμανουέλα» (1973).

7.4 ΜΑΚΙΓΙΑΖ

Το μακιγιάζ ήταν και αυτό ψυχεδελικό. Φωσφορίζουσες σκιές, αυτοκόλλητα αστεράκια συνδυασμένα με τεράστια γυαλιά κυρίως στρογγυλά με χρωματιστούς φακούς. Στην δεκαετία του '70 υπήρχε αφθονία καλλυντικών σε κάθε χρώμα του ουρανού τόξου και σε ποικιλία υφής και κατασκευής. Η ψεύτικη βλεφαρίδα παραμένει πεισματικά και σ' αυτήν την δεκαετία. Το EYELINER γίνεται ακόμη πιο έντονο και σκούρο. Η επιδερμίδα χαρακτηρίζεται από στιλπνότητα. Η MASCARA χαρίζει περισσότερο μυστήριο με αλλεπάλληλες στρώσεις και οι σκιές ανακαλύπτουν τα χρώματα του ουρανού τόξου. Χαρακτηριστικά χρώματα σε σκιές, ήταν τα μπλε ηλεκτρική, πράσινα, μωβ ή στην πιο ETHNIC εκδοχή του μακιγιάζ των '70ς, με γήινα χρώματα, χρυσά ιριζέ που παραπέμπουν στον εξωτισμό των Ινδιών. Στα χείλη βλέπουμε δαμασκηνί ή μοβ χρώματα. Η δεκαετία αυτή χαρακτηρίζεται από χιούμορ και φαντασία και στο μακιγιάζ.

7.5 ΜΑΛΛΙΑ

Τα μαλλιά ήταν μακρυνά με χωρίστρα στην μέση, ίσια ή ελαφρως φριζέ προς τα τέλη της δεκαετίας δίνοντας το στίγμα των HIPPIES. Τα ποστίς συνεχίστηκαν και στην δεκαετία του '70 (αρχές). Επίσης εμφανίζεται το αληθινό ή ψεύτικο φυσικό λουκ σε μαλλιά που στεγνώνουν με τα δάκτυλα ή γίνονται κυματιστά. Τα κατσαρά μαλλιά ήταν η τελευταία έκφραση της

τελευταίας τάσης ή τα πολύ ίσια και μακρυνά μαλλιά. Το καπέλο επιστρέφει στην δεκαετία του '70 και συμπληρώνει την χίπικη ατμόσφαιρα. Καπέλα μεγάλα και μαλακά, άλλοτε από ψάθα, άλλοτε από μάλλον χιουμοριστική διάθεση παίρνοντας τη θέση που του πρέπει μέσα σ' όλη την χιουμοριστική ατμόσφαιρα της δεκαετίας του '70. Τα ξασμένα μαλλιά με τη λακ καταργήθηκαν τη δεκαετία του '70. Τις δεκαετίες του '70 και '80 συνυπήρχαν τα κοντά με τα μακρυνά μαλλιά και συνήθως ήταν ελαφρως κυματιστά και ελεύθερα. Τα τζελ αντικατέστησαν τη λακ. Τα ογκώδη μαλλιά της δεκαετίας του '60 εμφανιστήκαν, όταν ήρθαν στη μόδα τα φορέματα-πουκαμισές.⁽⁴⁾

7.6 PUNK: Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑΣ

Μια λέξη συνυφασμένη με την επαναστατικότητα, την αντι-συμβατικότητα. Θεωρείται κίνηση διαμαρτυρίας κατά της ηθικής τάξης που εκφράζεται μέσα από προκλητικά ασυνήθιστες δραστηριότητες που αφορούν τόσο την εμφάνιση όσο και την συμπεριφορά.

Το πνεύμα της μουσικής PUNK γεννήθηκε στην Μεγάλη Βρετανία, μέσα σε απαγορευμένες γειτονιές, και εκκολάφθηκε στην διάρκεια της δεκαετίας του '70. Οι εκπρόσωποι του ήταν ομάδες νέων, οι οποίοι έχουν την τάση να προβάλλουν την γενικότερη άρνηση τους μέσα από ατίθασες πράξεις,

περίεργα χτενίσματα, μαλλιά βαμμένα με έντονα χρώματα, τζιν ξεφτισμένα ή πλαστικά, συνδυασμένα με δέρμα, αλυσίδες, καρφιά, παραμάνες. Όλα παραπέμπουν σε μια σκληρότητα, που όμως στο βάθος κρύβει μια έντονη ευαισθησία.⁽⁵⁾

Το 1977, στην Μεγάλη Βρετανία, οι πανκ βρήκαν τον εκφραστή τους στο συγκρότημα των SEX PISTOLS. Το PUNK ρεύμα της μουσικής ήταν αδύνατον να αφήσει αδιάφορη την μόδα. Η VIVIENNE WESTWOOD μέσα σε αυτό το απείθαρχο πνεύμα, έκανε το λαμπρό της ξεκίνημα στη μόδα.

Σήμερα η VIVIENNE WESTWOOD αποδεικνύει με επιτυχία ότι το πανκ, παρόλο που υπήρξε μία τάση του παρελθόντος, επιστρέφει με σκοπό να επιβληθεί. Οι αποχρώσεις της μουσικής PUNK και POK είναι αμέτρητες και κάνουν την μόδα να υποκλίνεται μπροστά της.

Το μαύρο επιστρέφει και συνδυάζεται με δέρμα, φέρνοντας στην επιφάνεια μία παγωμένη γυαλάδα. Ζώνες στολισμένες με καρφιά δένονται στην μέση και συνδυάζονται ακόμη και με HAUTE - COUTURE δημιουργίες. Μπλουζάκια με στάμπες συνδυασμένα με φούστες που καταλήγουν σε ακατέργαστα τελειώματα, δίνοντας την εντύπωση ότι είναι σκισμένες. Φερμουάρ, καρφιά, κοψίματα προσδίδουν στις δημιουργίες της υψηλής ραπτικής μία αλλιώτικη αίσθηση. Οι εσωτερικές ραφές αποκαλύπτονται παρουσιάζοντας τις λεπτομέρειες που κάνουν την διαφορά.⁽⁴⁾

7.7 ΕΘΝΙΚ

Το έθνικ ήταν, είναι και θα είναι πάντα μέσα στις βασικές τάσεις κάθε σεζόν (κυρίως για το καλοκαίρι).

Από το 1970 όπου φορέθηκε πολύ από τα παιδιά των λουλουδιών έως σήμερα τείνει να γίνει διεθνώς κλασική τάση στο DESIGN. Οι Ινδιάνικες φυλές της Αμερικής, το μεξικάνικο ρουστίκ, τα παραδοσιακά μοτίβα της μαύρης ηπείρου, αλλά και τα γοητευτικά χρώματα της Άπω Ανατολής, αποτελούν αφετηρία έμπνευσης για τους δημιουργούς της μόδας. Ρούχα εμπνευσμένα από το έθνικ λουκ που γοητεύουν με την διαχρονικότητά τους και της απaráμιλλη γοητεία που ασκεί η παγκόσμια αισθητική.

Το έθνικ στοιχείο βγάζει στυλ από το πρωί με ένα τζιν παντελόνι συνδυασμένο με μία μεταξωτή κεντημένη πουκαμίσια έως και το βράδυ σε βραδινό φόρεμα ή μακρυνά αέρινη φούστα από σαντούκ και τα ανάλογα αξεσουάρ δίνει μια άλλη γοητεία, αρκεί να φορεθεί σωστά από συγκεκριμένο τύπο γυναίκας.

Στο έθνικ όπως και στο φολκλόρ στυλ που έχουν πολλά κοινά σημεία επικρατούν τα βαθιά χρώματα (όπως κόκκινο βαθύ, πορτοκαλί, χακί, χρυσό, κανελί, μπορντό, τυρκουάζ, μουσταρδί κ.λ.π.).

Οι σιλουέτες είναι αέρινες από μαλακά υφάσματα και αρκετά έθνικ κεντήματα. Απαραίτητα τα αξεσουάρ από ασήμι με πέτρες, ταρταρούγα, ελεφαντόδοντο, σειρές από φλουριά, μακρυνά πολύχρωμα κολλιέ κ.λ.π.⁽⁵⁾

7.8 ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ⁽⁵⁾

YOHJI YAMAMOTO: γεννήθηκε στο Τόκιο το 1943. Ξεκίνησε νομικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Κέιο, τις οποίες εγκατέλειψε για να φοιτήσει στο Bunka Fashion College. Τα ημιτελή ασύμμετρα ρούχα με υφάσματα επεξεργασμένα κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μοιάζουν φθαρμένα χαρακτηρίζουν το στυλ του. Η σιλουέτα που προτείνει θυμίζει άλλοτε ένα γλυπτό και άλλοτε κινείται ελεύθερα καθώς αντιπαραθέτει το μοντέρνο με το παραδοσιακό. Δημιούργησε πιο οικονομικές σειρές ρούχων. Ένωσε επίσης τις δυνάμεις του με την Adidas για μια σειρά ρούχων για αθλητές. Το 1973 παρακολουθεί μαθήματα σχεδίου μόδας στο TOKVOS BUNKA FASHION COLLEGE. Το 1977 ανοίγει την δική του επιχείρηση. Η πρώτη του επίδειξη έγινε το 1981 και τους αφήνει όλους άφωνους. Τα ρούχα του είναι σχεδιασμένα για ανθρώπους ανεξάρτητους, έξυπνους και απελευθερωμένους και εκπέμπουν λάμψη, στυλ και μια ανεπιτήδευτη κομψότητα.

THIERRY MYGLER: γεννήθηκε το 1948, στο Στρασβούργο, Γαλλία. Σπούδασε σχέδιο πριν πάει στο Παρίσι το 1970, όπου εργάστηκε ως window-dresser. Ο Thierry ίδρυσε την ετικέτα των γυναικών το 1974. Το 1978, άρχισε επίσης το σχεδιασμό για τους άνδρες. Αυτός άνοιξε την πρώτη μπουτίκ στο Παρίσι το 1978. Το 1983, ξεκίνησε το πρώτο εργοστάσιο στην Ανζέ. Το 1992, λάνσαρε το πρώτο άρωμα για τις γυναίκες, "Angel", το οποίο πήγε για

να γίνει μία από τις μεγαλύτερες πωλήσεις στον κόσμο. Ο οίκος Clarins ανέλαβε τον έλεγχο της εταιρείας το 1997. Έχει εκδώσει δύο βιβλία, ο Thierry Mugler (1988) και Fashion Fetish Fantasy (1998). Ξεκίνησε το 1973 για να μεσουρανήσει στην δεκαετία 1980 και να επιβεβαιώσει την θεαματική επιστροφή σ' ένα GLAMOUR που σοκάρει και στην αυστηρή σιλουέτα. Υπερβολικός, χαρούμενος και σέξι. Στενές φόρμες που τονίζουν ότι πρέπει να

τονιστεί ,φαρδιοί ώμοι και S&M επιρροές, είναι αυτά που τον χαρακτηρίζουν.

JEAN PAUL GAULTIER: Γεννήθηκε το 1952 στο Παρίσι. Δούλεψε με τον Jacques Esterel και τον Jean Patou. Το 1977 δημιούργησε τη δική του επιχείρηση. Έκτοτε θεωρείται ένας από τους σχεδιαστές με τη μεγαλύτερη επιρροή στον κόσμο της μόδας. Ξεχωρίζει ιδιαίτερα για την τεχνική του δεινότητα. Δίνοντας μεγάλη προσοχή στην ποιότητα των υλικών και το κόψιμο, συνηθίζει να επαναπροσδιορίζει πολλά συμβατικά

κομμάτια. Από τις πρώτες του ήδη συλλογές ήταν εμφανείς οι σχεδιαστικές του αναφορές στο λονδρέζικο street fashion .Το κακό παιδί της μόδας, λάνσαρε την ανδρική φούστα, αλλά και τον συνδυασμό φούστας και παντελονιού. Δεν παίρνει τίποτα στα σοβαρά, σατιρίζει τα ρούχα και τη ζωή, πόσο μάλλον την υψηλή ραπτική .Τα εκκεντρικά κοστούμια του, ειδικά σχεδιασμένα για την MADONNA, όπως το μπούστο από δύο χωνάκια καλυμμένα με βελούδο, τράβηξαν τα φώτα της δημοσιότητας. Σήμα κατατεθέν του, τα ριγέ ναυτικά μπλουζάκια και τα φορέματα κομπινεζόν ή τα εσώρουχα ως ρούχα. Ο GAULTIER είναι μια συνεχής εκλεκτική πρόκληση για την γαλλική μόδα.

CALVIN KLEIN: Γεννήθηκε στη Νέα Υόρκη το 1942 και σπούδασε στο ινστιτούτο μόδας της τεχνολογίας. Κατά την διάρκεια της λαμπρής καριέρας του έλαβε πολλά βραβεία περιλαμβανόμενου του 'council of fashion designers of America' και του 'coty award for design'. Το σοφιστικέ SPORTSWEAR σε φυσικά, υφάσματα και χρώματα που χαρακτηρίζει το στυλ του, ήρθε να καθορίσει την σύγχρονη μόδα. Ο KLEIN είναι γνωστός για το εμπορικό μυαλό του, την απλότητα και την πρακτικότητα.

ISSEV MIYAKE: Ξεκίνησε ως μαθητευόμενος του GVE LAROCHE και TQU GIVENCHY. Το 1970 δημιουργεί τον δικό του οίκο στην Ιαπωνία. Έγινε γνωστός για τις πρωτοποριακές δημιουργίες του και ανήκει στην ελίτ των Γιαπωνέζων σχεδιαστών μαζί με τον JOHJI YAMAMOTO.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΟΛΑΤΩΦ κατά κόσμον Μιχάλης Αποστολάτος γεννήθηκε το 1948 από Ιταλορώσους γονείς και πέθανε στις 26 Δεκεμβρίου 2002, ήταν διεθνούς φήμης σχεδιαστής μόδας. Σπούδασε στην Ιταλία σκηνοθεσία και σκηνοθέτησε έργα όπερας όπως στην Εθνική Λυρική Σκηνή παραστάσεις του Ντονιτσέτι και του Σαμάρα.

Η καριέρα του στην Ελλάδα στο χώρο της μόδας ξεκίνησε το 1975. Γρήγορα έγινε γνωστός στην ελίτ της αθηναϊκής κοινωνίας, καθώς ένα χρόνο μετά άνοιξε την πρώτη του μπουτίκ, η οποία γνώρισε και μεγάλη επιτυχία. Η φήμη του όμως πέρασε και στα ευρωπαϊκά σαλόνια μόδας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΣΛΑΝΗΣ : Οι κολεξιόν του έχουν φιλοξενηθεί σε καταστήματα του εξωτερικού, ενώ οι συλλογές του παρουσιάστηκαν με ιδιαίτερη επιτυχία σε Παρίσι, Λονδίνο και Ντύσελντόρφ. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε που μια μεγάλη κυρία της σύγχρονης όπερας, η Μονσερά Καμπαγιέ, τον είχε εμπιστευτεί για τις στιλιστικές της επιλογές.

Μιχάλης Ασλάνης κατάγεται από την Μικρά Ασία. Από την ταλαντούχα γενιά

της σχολής ΒΑΚΑΛΟ, σπούδασε διακόσμηση, γραφικές τέχνες, ιστορία τέχνης με σπουδαίους καθηγητές τους ζωγράφους Τέτση, Μοσχίδη, Γούναρη, Πρέκα, Βακαλό. Συγχρόνως το 1974 με τις σπουδές του ξεκίνησε την καριέρα του τελείως αυτοδημιούργητος. Οι δημιουργίες του πόζαραν σε όλα σχεδόν τα εξώφυλλα των τότε ελληνικών περιοδικών και κέρδισαν τις καλύτερες κριτικές χάρη στις πετυχημένες και πολύ έθνικ επιρροές του. Έκτοτε η δουλειά του έχει παρουσιαστεί σε ατομικές ή ομαδικές επιδείξεις μαζί με σημαντικούς ξένους σχεδιαστές στο Παρίσι, στο Μονακό, στην Μόσχα, στην Κωνσταντινούπολη, στην Κύπρο, στο Μιλάνο, στην Ρώμη, στο Μπάρι, στον Καναδά. Σχεδίασε τα ρούχα για τους υπαλλήλους του Αττικό Μετρό και του αερολιμένα Ελευθέριος Βενιζέλος. Εκτός από ρούχα, ο Μιχάλης Ασλάνης συνεργάζεται με μεγάλες εξαγωγικές μονάδες που πωλούν στην ελληνική και ξένη αγορά είδη σπιτιού, αξεσουάρ μπάνιου, ομπρέλες, εσώρουχα, αντρικά και παιδικά ρούχα με την υπογραφή του.

7.9 ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΛΑ

Μερικές γυναίκες της εποχής αυτής οι οποίες θεωρούνταν σύμβολα αναφέρονται παρακάτω:

Bianca Jagger, Catherine Deneuve, Patti Smith, Lauren Hutton, Jane Birkin, Jerry Hall, Farah Fawcett, Liza Minelli, Diane Keaton, Goldie Hawn, Olivia Newton-John, Μιμή Ντενίση, Κατερίνα Παπαδημητρίου, Υβέτ, Μαίρη Δρακοπούλου.

1980's

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

Δεκαετία 1980

Ιστορικό πλαίσιο⁽²⁾

Στην δεκαετία του 80' η Αμερική ξόδευε πολύ περισσότερα από ότι μάζευε από φόρους. Η χώρα άρχισε να δανείζεται από άλλα κράτη. Πολλοί φοβήθηκαν ότι δε θα μπορούσε να συναγωνιστεί άλλες αγορές όπως της Ιαπωνίας ή μιας Ενωμένης Ευρώπης. Ο πανηγυρισμός των 200 χρόνων ανεξαρτησίας της Αμερικής προξένησε αισθήματα υπερηφάνειας στους Αμερικάνους. Ο Νίξον βοήθησε να ανοιχθεί η Κίνα προς τη Δύση μετά από χρόνια απομόνωσης. Το 1989 όμως, η Κίνα "έκλεισε πάλι την πόρτα" στον υπόλοιπο κόσμο με την αιματηρή καταστολή των δημοκρατικών κινητοποιήσεων. Από την άλλη μεριά, η ξαφνική πτώση του τείχους του Βερολίνου σήμανε το τέλος της κομμουνιστικής κυριαρχίας στην Ανατολική Ευρώπη. Το λαθρεμπόριο των ναρκωτικών έγινε παγκόσμιο φαινόμενο, ενώ η κατάσταση στη Μέση Ανατολή παρέμεινε ασταθής.

8.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη δεκαετία του '80 η βιομηχανία της μόδας αναπτύχθηκε με γοργούς ρυθμούς, ενώ η παρουσία της ήταν έντονη στο Παρίσι, το Λονδίνο, τη Νέα Υόρκη και το Μιλάνο. Πολλοί σχεδιαστές μόδας, manekén και φωτογράφοι μόδας έγιναν διάσημα ονόματα. Η εξάπλωση της βιομηχανίας ενδυμάτων και αξεσουάρ οδήγησε σε αυτό που λέμε «τόταλ λουκ» (totallook), ολικό λουκ, που σημαίνει ότι ένας πελάτης μπορεί να ντυθεί και να βρει όλα όσα χρειάζεται αποκλειστικά σε έναν οίκο και έναν σχεδιαστή. Στις σπορ και κάζουαλ εμφανίσεις τους και τα δύο φύλα υιοθέτησαν unisex ρούχα. Οι φόρμες γυμναστικής καθιερώθηκαν πλέον ως κάζουαλ εμφάνιση και δεν περιορίζονταν στα γυμναστήρια. Πολύ δημοφιλή έγιναν και τα αθλητικά παπούτσια που άρχισαν να κυκλοφορούν από πολλές μάρκες σε μεγάλη ποικιλία.

Τα τζιν παντελόνια, τα μπουφάν και τα T-shirts φοριούνταν και από τα δύο φύλα. Το ίδιο και τα διάφορα πουλόβερ.

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της δεκαετίας του '80 στο γυναικείο ντύσιμο ήταν οι φαρδιοί, τετράγωνοι ώμοι και οι στενοί γοφοί. Καθώς οι γυναίκες μπήκαν δυναμικά στον επαγγελματικό χώρο, υιοθέτησαν ρούχα αντίστοιχα με αυτά των ανδρών. Το ντύσιμο των επαγγελματιών της δεκαετίας του '80 αποκαλείται συχνά «πάουερ ντρέσινγκ» (power dressing) και απέπνεε δύναμη, επιβολή. Βασικό κομμάτι του αποτελούσε το κοστούμι ή ταγέρ με φούστα ή παντελόνι (power ειίτ).

Από τα τέλη του 1970 και αρχές του 1980 η κουλτούρα του δρόμου (STREETCULT) δημιουργεί μια νέα τάση, το "PUNK".

Ξεκίνησε από τους νέους σαν αντίδραση απέναντι στην κλασική συντηρητική μόδα. T-SHIRTS με προσβλητικά σλόγκαν, μοχέρ πουλόβερ, μαζί με τα απαραίτητα αξεσουάρ: αλυσίδες, παραμάνες,

στρατιωτικές αρβύλες και πολύχρωμα μαλλιά ολοκλήρωναν το PUNK LOOK.⁽⁵⁾

Τα DOCMARTENS, μπότες, μποτάκια για «σκληρούς νέους» επανέρχονται ως ROCK PUNK STATEMENT της μόδας των δρόμων. Το PUNK έχει μία παράδοση στο σινιέ αφού ξεκίνησε από το μαγαζί της άσημης τότε Vivienne Westwood "NOSTALGIA OF MUD" στις αρχές του 1980 στο Λονδίνο. Έπειτα η μανία του aerobic, που ξεκίνησε με την TZEHN FONTA και συνεχίστηκε με το FAME STORY και το FLASHDANCE.

Κατά καιρούς οι εκπρόσωποι του STREET FASHION γοητεύουν με την ευφάνταστη προσέγγισή τους στο θέμα της εμφάνισής τους.

Στο συγκεκριμένο τομέα, η δεκαετία του '80 εντυπωσιάζει και πάλι με την «καλαισθησία» της

έχοντας να επιδείξει μια γκάμα από φινετσάτους συνδυασμούς, όπως κολάν με φούστα μπαλούν, πλεκτές ριγέ γκέτες με ψηλοτάκουνες γόβες σιλέτο και σκισμένα φούτερ με δαντελένια τρύπια γάντια.

Σατέν πουκάμισα, λεπτές ζωνίτσες (ασημένιες και χρυσές).

Το ενδιαφέρον για τη γυμναστική προκάλεσε τη ζήτηση αθλητικών παπουτσιών και ρούχων τα οποία φοριόνταν και στο δρόμο.

Τα μπλουζάκια είχαν εικόνες από αυτοκίνητα.

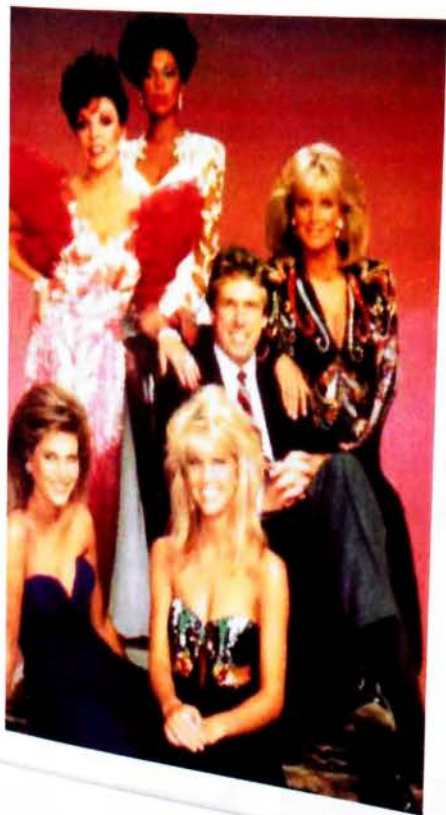
Η μόδα επηρεάζεται στην συνέχεια πολύ από την Disco μουσική και την έκρηξη των Discotheque. Οι γνωστές Disco Queens με άφρο μαλλιά, καμπάνες παντελόνια, γυαλιστερά υφάσματα κυρίως από παγιέτες, γκλίτερ σκιές, λιπ-γκλος και τεράστια τακούνια. Δεν υπάρχει κοριτσάκι που δεν γελοιοποιήθηκε ανεπανόρθωτα κυκλοφορώντας ντυμένο κάτι μεταξύ Μαντόνας και τρελής ρακοσυλλέκτριας. Πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, το στυλ της δεκαετίας του '80 ήταν πιο γελοίο και από τις στολές του πληρώματος ΣΤΑΡ ΤΡΕΚ!!!

Έχουμε και λέμε: Μπάγκι παντελόνια, φαρδιά μποτάκια με στρας, πλαστικά σκουλαρίκια σε διαστάσεις ψυγείου, πουκάμισα απ' έξω από τα πουλόβερ, άσπρες κάλτσες με μαύρα παπούτσια, κουπ χαίτη, γκέτες, χρυσές αλυσίδες, γόβες, πουλόβερ φλούο ή και με μανίκια «νυχτερίδα», κολάν, μπολερο, δαντελένια καλσόν, γάντια χωρίς δάκτυλα, δίχρωμα CONVERSE, βάτες τεραστίων διαστάσεων και σκισμένα τζιν.⁽⁴⁾

Τη δεκαετία του '80 και τα δύο φύλα φορούσαν ριχτά παλτό σε σιλ ρόμπας

μπάνιου. Τα δερμάτινα παλτό πολλαπλασιάστηκαν και τα παλτό από μικρά κομμάτια γούνας γίνονταν ολοένα και περισσότερα εφόσον οι μονοκόματες

γούνες ήταν πανάκριβες.

Στην συνέχεια το LOOK ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ και το πρότυπο LADY D, ακολουθούν όλες οι γυναίκες. Αυστηρά επιβλητικά σακάκια με τεράστιες βάτες (σχεδόν αστείες), συνδυασμένα με παντελόνια με πιέτα και τα απαραίτητα χρυσά αξεσουάρ (πολλά βραχιόλια και δακτυλίδια φορεμένα μαζί), αλλά και στα βραδυνά σύνολα παρατηρούμε μια δόση υπερβολικής λάμψης στα κεντήματα που στολίζουν τα σακάκια αλλά και στα τεράστια εκκεντρικά σκουλαρίκια. Οι φούστες είναι μακρτές και κλος ή μπαλούν ή τύπου φάκελος προς τα τέλη του '80

κονταίνουν και στενεύουν. Το χρυσό επικρατεί παντού!⁽⁵⁾

Υπερβολή και στα φω μπιζού που βρίσκονται στην αποθέωσή τους. Μεγάλα κρεμαστά αλλά και στρογγυλά σκουλαρίκια συνδυασμένα με βραχιόλια και χρυσές ζώνες από αλυσίδες.

Φορέθηκαν καλσόν σε διάφορα χρώματα και άλλα από δαντέλα ή απλικαρισμένα. Της μόδας ήταν τα χρωματιστά και λαμέ παπούτσια και οι ασορτί τσάντες. Το καλοκαίρι οι γυναίκες φορούσαν παπούτσια με μονοκόμματο τακούνι που έδεναν στον αστράγαλο, ή ψηλοτάκουνα σανδάλια. Χαρακτηριστικές ήταν οι τσάντες φάκελοι, οι τσάντες Chanel με το λογότυπο και την αλυσίδα και οι τσάντες της μάρκας Louis Vuitton.

Το αμερικανικό τηλεοπτικό σίριαλ «Δυναστεία», που το παρακολουθούσαν εκατομμύρια τηλεθεατές σε όλο τον κόσμο, έδωσε μίαν αντιπροσωπευτική εικόνα από το ντύσιμο της δεκαετίας του '80. Ταγέρ με φούστα ή παντελόνι, που τα μανίκια του ήταν φαρδιά στη μανικοκόλληση και στένευαν στους

καρπούς. Μπλούζες και πουκάμισα σατέν ή μεταξωτά κρουαζέ σε έντονα χρώματα. Φουλάρια και εσάρπες ριγμένες στον ώμο πάνω από το σακάκι. Βραδινά φορέματα σε χτυπητά χρώματα, λαμέ υφάσματα, μεγάλα χρυσά κουμπιά, φομπιζού. Οι βάτες που χρησιμοποιούνταν παντού, ακόμα και σε T-shirt ή πουλόβερ, ήταν ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της δεκαετίας, που επιδίωκε την τετράγωνη γραμμή στους ώμους.

Στην ταινία «Αμερικανός Ζιγκολό», με πρωταγωνιστή τον νεαρό τότε Ρίτσαρντ Γκηνρ, τα κοστούμια τα είχε επιμεληθεί ο Τζόρτζιο Αρμάνι, κάτι που λειτούργησε ως διαφήμιση για τον Οίκο του. Μέσα από την ταινία φάνηκε η σημασία που αποδιδόταν στο «σωστό» ντύσιμο, και το ανδρικό κοστούμι προβλήθηκε ως το απόλυτο σύμβολο.

Η Αμερικάνικη μόδα λανσάρε το YAPPIES LOOK, εμπνευσμένο από την WALL STREET αλλά και το αθλητικό λουκ που φοριέται στο δρόμο και θεωρείται σέξι.⁽⁴⁾

8.2 ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ⁽⁵⁾

Τα μπλου-τζιν φοριόνταν πλέον από τους περισσότερους και τη δεκαετία του 1980 απ' όλους σχεδόν. Τα χρώματα των

τζιν ξάνοιγαν με ελαφρόπετρα. Τους έβαζαν οξέα, τα έκοβαν, τα έσχιζαν, τα διακοσμούσαν με μεταλλικά κουμπιά, τα κένταγαν, τους έβαζαν επιπλέον κομμάτια και τα ετικέταραν με λογότυπα επώνυμων σχεδιαστών. Στα τέλη του '70 και αρχές του '80 έχουμε επίσης το Look τύπου: «Άγγελοι του Τσάρλι». Γυαλιστερά λύκρα παντελόνια σε έντονους χρωματισμούς (φούξια - πορτοκαλί - τουρκουάζ κ.λ.π.) Το 1988 ο Κάρλ Λάγκερφελντ βγάζει το κολάν από τα γυμναστήρια και το ανεβάζει στις παρισινές πασαρέλες για χάρη της Σανέλ. Παρατηρητές της εποχής επισημαίνουν πως το εν λόγω ένδυμα δείχνει τη γυναίκα ημίγυμνη. Οι γυναίκες όμως έχουν άλλη γνώμη. Βρίσκουν τα κολάν ιδιαίτερα βολικά και άνετα.

8.3 ΜΑΚΙΓΙΑΖ

Στο μακιγιάζ του 1980 παρατηρούμε στις αρχές την λάμψη της Disco με γκλίτερ φανταχτερές σκιές στα μάτια και αργότερα το μακιγιάζ δείχνει πιο φυσικό με όλους τους τόνους του καφέ και καφέ μπρονζέ και το δέρμα εκπέμπει μία φυσική ομορφιά (με την μανία της αεροβικής γυμναστικής και του αθλητικού στυλ)

Όλα αυτά και άλλα πολλά συνέβησαν σε δέκα μόνο χρόνια και κατά παράδοξο τρόπο η βιομηχανία της μόδας συνεχίζει και υφίσταται. Μπορεί να φαντάζει αρχικά σαν εφιάλτης, αλλά συχνά το αμφιλεγόμενο στυλ των 80's επανεξετάζεται από πολλούς σχεδιαστές με σαφώς περισσότερη έμπνευση, και έτσι γίνεται η αφορμή να γεννηθεί μία νέα, βελτιωμένη έκδοσή του.

8.4 ΕΣΩΡΟΥΧΑ

Σ'αυτήν την δεκαετία δεν μπορούμε να αναφερθούμε σε κάποιο συγκεκριμένο στυλ εσωρούχων παρά να πούμε ότι υπάρχει ποικιλία σχεδίων από αθλητικά εσώρουχα για AEROBIC μέχρι δαντέλες- σατέν- ολόσωμα two pieces κ.λ.π.

8.5 ΜΑΛΛΙΑ⁽⁴⁾

Στα μαλλια επικρατεί η κόμμωση τύπου Φάραχ Φώουσετ η οποία κάνει πάταγο, τα αфро μαλλια τα οποία είναι επιρροή της Disco και κουβάδες από λακ- τσιμέντο για να μείνουν τα πλαϊνά τσουλούφια σε οριζόντια στάση με αποτέλεσμα πολλά κεφάλια να είναι ιπτάμενοι

δίσκοι με ανταύγειες!!

8.6 ΚΑΠΕΛΑ

Στην δεκαετία του '80 τα καπέλα απλώς υπάρχουν γι' αυτές που τα θέλουν, δεν είναι πρωταγωνιστές. Τα σχήματα ποικίλουν . σκουφάκια, μπερέδες, πλατύγυρα, πολύχρωμα, μονόχρωμα, βελούδο, δερμάτινα κ.λ.π. Δεν μπορούμε να προσδιορίσουμε ένα συγκεκριμένο τύπο καπέλου γιατί έτσι κι αλλιώς η δεκαετία του '80 δεν χαρακτηριζόταν από κανένα ιδιαίτερο στυλ.

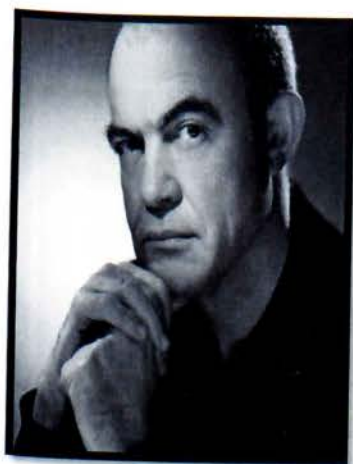
8.7 ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ⁽⁵⁾

VIVIENNE WESTWOOD : Η Βρετανίδα VIVIENNE παίζει τον ρόλο μιας λίγο φολκλορικής και λίγο τσαρλατάνικης φιγούρας στον κόσμο της μόδας. Εκκεντρική, γεμάτη χιούμορ, μία παρωδία του πλούτου και της υπερβολής, η μόδα της WESTWOOD έπαιξε με το πανκ και ανέτρεψε τα δεδομένα στις πασαρέλες. Οι τελευταίες της κολεξιόν ήταν αφιερωμένες στην αργόσχολη κοινωνία του τέλους του

190ου αιώνα. Το ύφος των ρούχων μιμούνταν λίγο μιά εδουαρδιανή αντίληψη περί κομψότητας, λίγο τις υπερβολικές τουαλέτες που φορούσε η πριγκίπισσα Ευγενία το 1870 και λίγο τις χρυσές εποχές της γαλλικής υψηλής ραπτικής του 1950. Η «γιαγιά της μόδας», όπως την έχουν χαρακτηρίσει θεωρείται ιέρεια της αναρχικής κουλτούρας ακόμα και σήμερα. Την εκφράζει πάντα τόσο στο προσωπικό της look, όσο και στα ρούχα που δημιουργεί με κολεξιόν όπως Pirates, Buffalo Girls, Witches, Mini Crini και Anglomania.

CHRISTIAN LACROIX: Βοηθός στον HERMES, σχεδιαστής του PATOU, από το 1981 έως το 1987, ο LACROIX παίζει με την πολυτέλεια και της δίνει χρώμα. Σε πείσμα του “εύκολου ρούχου” δημιουργεί ρούχα με περίτεχνα κεντήματα, πανάκριβες δαντέλες αλλά και ραφές που εντυπωσιάζουν με την τελειότητά τους. Το στυλ του είναι ιδιαίτερα φορτωμένο και δεν έχει δεχθεί ιδιαίτερες αλλαγές στην πορεία του στο χρόνο. Ένα

χρόνο αργότερα δημιούργησε και την πρώτη του σειρά prêt-à-porter. Όλα αυτά τα χρόνια έδειξε ιδιαίτερη προτίμηση στα παστέλ και γήινα χρώματα, ενώ το στυλ του χαρακτηρίζεται από ρομαντισμό χωρίς σέξι εξάρσεις. Άφησε το στίγμα του στο χώρο της μόδας σχεδιάζοντας την «ruffball» φούστα (ή αλλιώς «φούστα-φούσκα») που μέχρι σήμερα αποτελεί αγαπημένο σχέδιο για νυφικά. Αντλεί έμπνευση από τις παραδοσιακές και ιστορικές φορεσιές ανά τον κόσμο.

AZZEDINE ALAÏA: Ο μικροκαμωμένος Τυνησίος σχεδιαστής των TOP MODELS δημιουργεί τα πιο σέξι κολλητά φορέματα. Χάρη σ' αυτόν διαδόθηκε το στρέτς ύφασμα και οι φούστες από γάζα. Τον ονόμασαν βασιλιά του εφαρμοστού φορέματος, όταν το 1987 τα εξωτικά

μανεκέντου, πρωτοπαρουσιάστηκαν στην πασαρέλα με τα κολλητά στρέτς φορέματα και τα ψηλοτάκουνα παπούτσια τους, εγκαινιάζοντας την επανάσταση του LYCRA.

GIANFRANCO FERRE: Ξεκίνησε ως σχεδιαστής αξεσουάρ και κοσμημάτων. Το 1989 γίνεται καλλιτεχνικός διευθυντής του CHRISTIANDIOR. Χρησιμοποιεί για τον σχεδιασμό των ρούχων την ίδια τεχνική που θα χρησιμοποιούσε και ένας αρχιτέκτονας για να σχεδιάσει ένα κτίριο. Αγαπημένη του απόχρωση, όλη η γκάμα του κόκκινου.

DONNA KARAN: Κόρη ενός μοντέλου και ενός ιδιοκτήτη καταστήματος με είδη ραπτικής μπήκε από πολύ νωρίς στο χώρο της μόδας. Αποφοίτησε από τη σχολή Parsons της Νέας Υόρκης και ξεκίνησε την καριέρα της ως βοηθός της Anne Klein το 1967. Με τη βοήθεια του συζύγου της Steven Weiss, άνοιξε το δικό της label το 1985 και, όπως οι περισσότεροι Αμερικανοί

σχεδιαστές, έχτισε το image της μέσα από δυνατά διαφημιστικά μηνύματα. Μία από τις πιο εντυπωσιακές διαφημίσεις της -που αντικατοπτρίζει άψογα το ύφος των ρούχων της- δείχνει μία γυναίκα με Donna Karan κουστούμι να ορκίζεται ως πρόεδρος των ΗΠΑ. Χρησιμοποιεί lycra και κασμίρ, ενώ τα χρώματα που επιλέγει είναι κυρίως μαύρο, μπλε και μπεζ της άμμου. Ρούχα δυναμικά για την γυναίκα της πόλης, από μια δραστήρια γυναίκα που την διακρίνει ο επαγγελματισμός. Σχεδιάζει ρούχα που κολακεύουν την μέση γυναίκα.

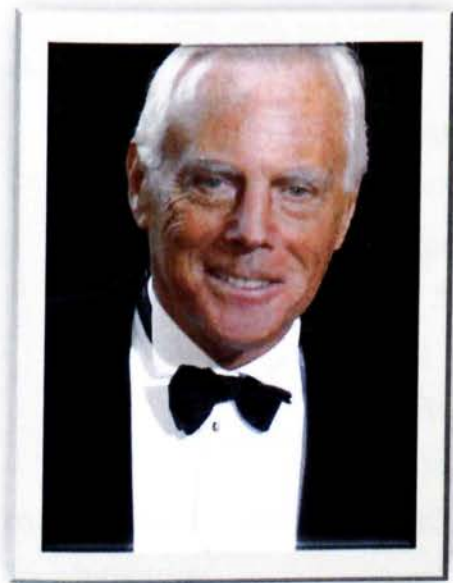
JOHN GALLIANO: Παρουσιάζει την πρώτη του κολεξιόν στο Λονδίνο το 1984 και καταφέρει να συνδυάσει την κομψότητα με την αντισυμβατικότητα. Η δουλειά του, σαφώς επηρεασμένη από μεγάλους δημιουργούς, όπως οι MADELEINE VIONNET και PAUL ROIRET, των οποίων τις δημιουργίες επεξεργάστηκε «ξεθάβοντας» ιδιαίτερες τεχνικές που είχαν παραμεληθεί υπό την πίεση

της μαζικής παραγωγής. Πρόκειται για έναν σπουδαίο σχεδιαστή, που μετατρέπει κάθε του κολεξιόν σε μία εντυπωσιακή «θεατρική παράσταση».

DOLCE& GABBANA: Ο DOMENICO DOLCE και ο STEFANO GABBANA, γνωρίστηκαν το 1980 στο Μιλάνο όταν και οι δύο δούλευαν στο STUDIO συνοικιακού σχεδιαστή. Το 1982 άνοιξαν το δικό τους ατελιέ. Η επιτυχία άργησε να έρθει. Πειραματίστηκαν με τα ελαστικά υφάσματα και χωρίς

ιδιαίτερες εκπλήξεις δημιουργούν ρούχα που αφορούν μάλλον τις πιο σοφιστικέ γυναίκες. Την άνοιξη του 1988, η συλλογή τους αποθέωσε την σισιλιάνικη ομορφιά. Η γυναίκα έπαψε να φοράει αυστηρά κοστούμια και επιθετικές βάτες. Είχε ανάγκη από γήινα, πιο θηλυκά ρούχα. Πολύ σύντομα, ονόματα όπως: της DEMI MOOR, της NICOLE KIDMAN αλλά και της MADONNA, άρχισαν να συρρέουν στο ατελιέ τους.

GIORGIO ARMANI: Ο άλλοτε βοηθός του CERUTTI, πρόβαλε στο προσκήνιο το 1980, όταν έντυσε τον Ρίτσαρντ Γκιρ στην ταινία "AMERICAN GIGOLO". Λάνσαρε το κομψό, μοντέρνο και άνετο ντύσιμο για τις γυναίκες, ενώ κατάφερε να ελαφρύνει και να κάνει κομψότερο το ανδρικό κοστούμι. Με το στυλ του σφράγισε το χώρο της μόδας, ανοίγοντας το χώρο για σχεδιαστές σαν τον CALVIN KLEIN, την DONNA KARAN

και τον JIL SANDER. Θεωρείται διαχρονικός και κλασικός σχεδιαστής.

GIANNI VERSACE: Το 1978, ο Gianni Versace δημιούργησε στο Μιλάνο την ομώνυμη φίρμα, η οποία έχει καθιερωθεί στον χώρο ως ένας από τους κολοσσούς της μόδας. Το 1994 λάνσαρε (με τον Franck Muller) την σειρά ρολογιών Atelier, η οποία σύντομα έγινε ένα από τα must της μόδας. Μετά την δολοφονία του Gianni το 1997, την επιχείρηση ανέλαβε η αδερφή του, Donatella Versace, που συνέχισε την επιτυχία. Όλες οι σειρές (Gianni Versace Couture, Versace Jeans Couture, Versace Home Collection, Versace Collection) με τις

ιδιαίτερα προσεγμένες φόρμες τους έγιναν γνωστές και αγαπήθηκαν για το νεανικό chic, σέξι «ροκ» στιλ που δημιούργησαν. Επανέφερε τις στενές φούστες με τα προκλητικά σχισίματα, τα μίνι, τα animal prints και μας έμαθε τα κολάν-παντελόνια και τα δερμάτινα κουστούμια τύπου catwoman. Το όνομα Versace λατρεύτηκε και φορέθηκε από διασημότητες, όπως την Μαντόνα, τον Ashton Kutcher και την Halle Berry, οι οποίοι έγιναν και τα πρόσωπα του label.

FRANCO MOSCHINO: Γεννήθηκε στην Ιταλία το 1950 και σπούδασε σε Σχολή Τέχνης πριν να γίνει ο γραφίστας του Gianni Versace το 1971. Άρχισε την δικιά του γραμμή το 1983, η οποία κυμαινόταν από πρόχειρα και επίσημα ρούχα έως αρώματα. Πέθανε στη νεαρή ηλικία των 43 ετών. Αν και η απόψεις του για την μόδα ήταν προκλητικές και

επαναστατικές, ήταν επίσης γνωστός, για τις φιλανθρωπικές του δραστηριότητες.

8.8 ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΛΑ

Madonna, Cyndi Lauper, Kim Wilde, Grace Jones, Brooke Shields, Molly Ringwald, Nina Hagen, Jennifer Beals, Siouxsie Sioux, Dynasty, Dallas, Iman, Naomi Campbell, Cindy Crawford, Linda Evangelista, Christy Turlington, Stephanie Seymour, Tatjana Patitz, Helena

Christensen, Cindy Serman, Meryl Streep, Paula Abdul, Ivana Trump, ΆνναΒίση, Βάνα Μπάρμπα

1990's

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

Δεκαετία 1990

9.1 Εισαγωγή

Τη δεκαετία του '90, οι κανόνες για το ντύσιμο στους χώρους εργασίας χαλάρωσαν και οι πολυεθνικές εταιρείες προέτρεπαν τους εργαζόμενους να έρχονται τις Παρασκευές με κάζουαλ ντύσιμο στη δουλειά. Χαρακτηριστικό της δεκαετίας ήταν η εισαγωγή μιας πιο μινιμαλιστικής γραμμής σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία, η οποία ήταν οπτικά πολύ έντονη. Οι βάτες εξαφανίστηκαν καθώς και τα μεγάλα κοσμήματα, ενώ οι γραμμές έγιναν πιο απαλές.

Σημειώθηκε μια επιστροφή σε πιο ουδέτερα χρώματα, όπως οι αποχρώσεις του μπεζ, του καφέ, του γκρι, ενώ η παρουσία του μαύρου ήταν διαρκής. Τα κοστούμια, τα γκέι με σακάκι και παντελόνι, παρέμειναν στην γκαρνταρόμπα των γυναικών και των ανδρών. Υπήρχε όμως ελευθερία όσον αφορά τους συνδυασμούς των ρούχων. Κομμάτια από έναν τύπο ντυσίματος συνδυάζονταν με κομμάτια από έναν άλλο, διαμετρικά αντίθετο. Στις αρχές της δεκαετίας ο συνδυασμός του τζιν παντελονιού με T-shirt και με μπλέιζερ κλασικής γραμμής είναι ενδεικτικός αυτής της πρόσληψης.

Στη δεκαετία φορέθηκαν θηλυκά φορέματα από απαλά υφάσματα με ζακετάκια και με το χαρακτηριστικό σάλι πασμίνα, σε παστέλ χρώματα. Αυτό περιλαμβάνεται στα χαρακτηριστικά αξεσουάρ του '90. Άλλος συνηθισμένος συνδυασμός ήταν οι μάλλινες ζακέτες που έδεναν στη μέση με παντελόνια σε σπορ ή πιο επίσημη γραμμή.

Το κάζουαλ ντύσιμο αναπτύχθηκε με γραμμές τις οποίες δανείστηκε από στρατιωτικά ρούχα και από σχέδια που χρησιμοποίησαν οι μεγάλες εταιρείες αθλητικών ειδών.⁽²⁾

Το ντύσιμο της δεκαετίας του '90 αποτέλεσε μέρος μιας ευρύτερης νοοτροπίας λάιφ στάιλ (life style), η οποία ακολουθούσε σχεδιαστές και μάρκες όχι μόνο σε σχέση με τα ρούχα αλλά και τα έπιπλα, τα οικιακά είδη και τα αντικείμενα

εσωτερικής διακόσμησης. δεκαετίας του '90 αποτέλεσε θέμα συζήτησης. Μετά το μέσο της δεκαετίας επικράτησε η εικόνα μιας πολύ αδύνατης, ασθενικής, ανορεξικής γυναίκας. Σ' αυτό το πρότυπο καχεξίας ασκήθηκε κριτική και μπήκαν ερωτήματα για το πώς μπορεί να επιδράσει στις νεότερες ηλικίες.

Είναι η πρώτη δεκαετία όπου δεν επικρατεί ένα βασικό λουκ ούτε στα παντελόνια ούτε στο μήκος της φούστας. Η λέξη-κλειδί είναι ο ατομικισμός. Όλοι προσπαθούν να ξεχωρίσουν δημιουργώντας ο καθένας το δικό του προσωπικό στυλ, που μοιραία επηρεάζεται από πολύ γενικά προκαθορισμένα πλαίσια μόδας.⁽⁵⁾

Ένα από τα πιο ειδικά στυλ της δεκαετίας ήταν το Grunge, που εμφανίστηκε μόδα για λίγο και εξαφανίστηκε στα μέσα της δεκαετίας. Το στυλ αυτό γεννήθηκε μέσα από την αντίστοιχη μουσική grunge με κύριο εκπρόσωπο το συγκρότημα Nirvana από τις δυτικές ακτές των ΗΠΑ. Ήταν ένα στυλ "mix and match" (ανακατεύω και συνδυάζω»), που πολλές φορές παραβίαζε κάποιες γενικά παραδεκτές αρχές της αισθητικής: τζιν παντελόνια συνήθως σκισμένα συνάζονταν με φαρδιά t-shirt και καρό πουκάμισα που φοριούνταν ανοιχτά. Φανελάκια από τα οποία φαίνονταν οι τιράντες του εσώρουχου συνδυάζονταν με θηλυκά φουστάνια και τζιν παντελόνια ή στρατιωτικά πανωφόρια.

Ο ρόλος των μεγάλων σχεδιαστών δυναμώνει μέσα από την συνεχή προβολή τους από τα περιοδικά μόδας.

Η δεκαετία του '90 είναι μια συνεχής αναφορά σε παλιότερες δεκαετίες. Στις αρχές του 1990 διατηρείται ακόμη η υπερβολή του '80. Λίγο μετά κάνει την επανεμφάνιση του το '50 με τα αυστηρά ταγιέρ με τις έντονα τονισμένες μέσες (τύπου Μυγκλέρ) και οι στενές ασφυκτικές φούστες που καλύπτουν το γόνατο.

Αμέσως μετά ο GALIANO κάνει μόδα τα έντονα θεατρικά SHOWS αναβιώνοντας τις χιλιάδες φιγούρες του 1930 με τις σατέν αέρινες σιλουέτες με ελαφρές ασυμμετρίες, με βαριά υφάσματα και έντονο φορτωμένο STYLING.

Εμφανίζεται για λίγο επίσης η υστερία των δερμάτινων αλλά και βινύλ υφασμάτων, που είναι ένας συνδυασμός PUNK & σαδομαζοχιστικού COMIC.

Δερμάτινα σύνολα ασφυκτικά στενά σε μονοχρωμίες συνδυασμένα με λουστρίνι γόβα στιλέτο. PUNK - ROCK αίσθηση με ένα τελείως διαφορετικό ύφος όμως.

Βέβαια δεν παραλείπουμε και το γρήγορο πέρασμα από το '60 που ήταν έντονο επίσης.

1999: Το μέλλον είναι πια εδώ!

Οι αυστηρές καθαρές γραμμές και η "διαστημική" αισθητική σηματοδοτούν την αισιόδοξη έναρξη μιας καινούργιας χιλιετίας. Τα πάντα αλλάζουν. Έρχονται τα πάνω κάτω στην Μόδα.

Γεωμετρικές φόρμες, ανορθόδοξοι συνδυασμοί υλικών π.χ. πλεκτό πουλόβερ συνδυασμένο με σατέν βραδινή φούστα αποδεικνύουν την απλότητα και την πρακτική διάθεση.

Το τέλος του '90 αναμφισβήτητα προετοιμάζει το έδαφος για το 2000.⁽⁴⁾

9.2 ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ⁽⁵⁾

Το 1993 το παντελόνι έχει φτάσει πια στα ύψη. Το ίδιο παντελόνι όμως κ ατεβαίνει χαμηλά. Ο Αλεξάντερ Μακ Κουήν συστήνει στην παγκόσμια αγορά τα χαμηλοκάβαλα παντελόνια. Ενώ το 1995 ο TOM FORD αναλαμβάνει τον οίκο GUCCI τον οποίο εκτοξεύει στα ύψη εκσυγχρονίζοντας τον και ντύνοντας την γυναίκα GUCCI με χαμηλόμεσα –αυτή τη φορά- βελούδινα παντελόνια. Το 1996 όλοι οι σχεδιαστές μόδας προτείνουν και παρουσιάζουν στις κολεξιόν τους κλασσικά ή χαμηλόμεσα παντελόνια σε ίσια και εφαρμοστή γραμμή. Το 1997 το παντελόνι είναι must της γυναικείας γκαρνταρόμπας πότε επηρεασμένο από στυλ και υφάσματα παλαιότερων δεκαετιών και πότε σε σύγχρονη μορφή.

9.3 ΕΣΩΡΟΥΧΑ⁽⁴⁾

Η αγορά των εσωρούχων σε αυτήν την δεκαετία διαθέτει ποικιλία σε σχέδια, χρώματα και υφάσματα που συνεχώς ανανεώνονται ανάλογα με τις τάσεις της μόδας και το τι περιμένουν κάθε σεζόν οι σχεδιαστές. Η σύγχρονη γυναίκα έχει μάθει πια να επιλέγει αυτόν που πραγματικά της ταιριάζει και ανταποκρίνεται

στον τύπο και την προσωπικότητα της.

9.4 ΚΑΠΕΛΑ⁽²⁾

Στην δεκαετία του '90, τα καπέλα εμφανίζονται υπερβολικά σαν μικρά έργα τέχνης τα οποία ποικίλουν χρωμάτων και σχημάτων αλλά απλώς συνοδεύουν τις δημιουργίες υψηλής ραπτικής των σχεδιαστών που βρίσκονται σε έναν παροξυσμό έμπνευσης. Βλέπουμε να ξαναζωντανεύουν παλιές φιγούρες στις πασαρέλες τόσο ενδυματολογικά αλλά και στιλιστικά. Καπέλα της δεκαετίας του '30, του '40, του '50, με πολύχρωμες χάντρες-πούλιες -φτερά κ.λ.π. Καπέλα που παραμένουν φυσικά. στα φώτα της πασαρέλας γιατί καμιά γυναίκα δεν τολμά να τα φορέσει.

9.5 ΜΑΚΙΓΙΑΖ

Μετά το πρώτο μισό της δεκαετίας που επικράτησε ένα "παρακαμιακό" στυλ με GRUNGE αναφορές, οι γυναίκες περνάνε τη φάση της πιο θηλυκής εκδοχής του εαυτού τους. Η επικράτηση του LESSIS BEST σαν άποψη στο μακιγιάζ αποτελεί τον κεντρικό άξονα του προτύπου ομορφιάς των '90ς. Οι γυναίκες έχοντας ήδη μπει στην διαδικασία

εντατικής περιποίησης από τα 80ς, τώρα με το μακιγιάζ δεν προσπαθούν να καλύψουν, αλλά να αναδείξουν τα χαρακτηριστικά τους. Η φυσικότητα έγκειται στο ανάλαφρο βάψιμο. Ανακαλύπτουν την φυσική τους ομορφιά επιλέγοντας εκείνα ακριβώς τα χρώματα που ταιριάζουν στον δικό τους τύπο. Από τα πιο γήινα χρώματα μέχρι τα πιο τρυφερά παστέλ και από τα διακριτικά μεταλλικά μέχρι τα κομψά ματ, χωρίς να ζέχνανε πως το μακιγιάζ πλέον δεν καλύπτει, απλώς αποκαλύπτει.

9.6 ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ⁽⁶⁾

ALEXANDER MC QUEEN: Γνωστός ως «το κακό παιδί της μόδας», που μεταμορφώθηκε όμως σε καλό. Σχεδιαστής για τον οποίο ήταν υπερήφανοι τόσο οι Άγγλοι όσο και οι Γάλλοι, καθώς αμφότεροι τον θεωρούσαν δικό τους παιδί. Γιατί μπορεί να ήταν Άγγλος στην καταγωγή, όμως παρουσίαζε την κολεξιόν του στην εβδομάδα μόδας του Παρισιού. Γεννήθηκε το 1969 και αποφοίτησε από το MA Fashion της Central Saint Martins, όπου και τον ανακάλυψε η τότε διευθύντρια της βρετανικής Vogue, Isabella Blow. Αγόρασε όλη τη συλλογή αποφοίτησής του και τον προώθησε με κάθε τρόπο, αφού από την πρώτη στιγμή διέκρινε το ιδιαίτερο ταλέντο του. Διαδέχθηκε τον John Galliano στον οίκο Givenchy το 1996 από όπου και αποχώρησε το 2001 όταν ένιωσε ότι το συμβόλαιό του περιόριζε τη δημιουργικότητα του. Έχει επιθετική τάση ως προς τον σχεδιασμό των ρούχων. Δούλεψε για αρκετό χρονικό διάστημα στον οίκο GIVENCHY. Παρ' όλο που ο MCQUEEN κατηγορήθηκε για κακό γούστο, η δουλειά του επηρέασε πολύ την νεότερη γενιά σχεδιαστών

STELLA MCCARTNEY: Γεννημένη το 1972, είναι κόρη του Πωλ Μακάρτνεϊ, μέλους των θρυλικών Beatles. Παρ' όλα αυτά μεγάλωσε χωρίς υπηρετές και σωματοφύλακες και πήγε σε δημόσιο σχολείο. Την αγάπη της για τη μόδα και το ωραίο την οφείλει στη μητέρα της Λίντα. Στα 15 της δούλεψε ήδη στο ατελιέ του Christian Lacroix, αργότερα στην Betty Jackson, ενώ εργάστηκε και για τη βρετανική

Vogue. Σπούδασε στο St Martins College of Art & Design του Λονδίνου, από όπου αποφοίτησε το 1995. Την ίδια χρονιά λάνσαρε και σειρά ρούχων με το όνομά της. Τον Μάρτιο του 1997 διαδέχτηκε τον Karl Lagerfeld στην Chloe. Παραμένοντας πιστή στο προσωπικό της στυλ, κατάφερε να ανεβάσει τόσο το prestige όσο και τα κέρδη του γαλλικού οίκου. Παρά τις φήμες για μεταγραφή της στον Gucci, τον Απρίλιο του 2000 ανανέωσε το συμβόλαιό της με την Chloe.

MARC JACOBS: Ένα από τα πιο δυνατά ονόματα της σύγχρονης αμερικάνικης μόδας. Ήδη στα 15 του εργαζόταν σαν αποθηκάριος σε μια avant-gard μπουτίκ της Νέας Υόρκης. Σπούδασε στη σχολή Parson's School of Design της Νέας Υόρκης. Το 1984 και κατά τη διάρκεια της φοίτησής του εκεί, κέρδισε το «το Βραβείο της Χρυσής Δαχτυλήθρας Perry Ellis» αλλά και εκείνο του «καλύτερου Φοιτητή- σχεδιαστή της χρονιάς». Μέσα σε 15 χρόνια κατάφερε να δημιουργήσει τη δική του ομώνυμη σειρά ρούχων, τη diffusion σειρά Marc by Marc Jacobs, σειρά από αρώματα αλλά και να δώσει νέα πνοή στον οίκο

Louis Vuitton όπου διορίστηκε επικεφαλής σχεδιαστής το 1997. Τα σχέδια του τα χαρακτηρίζουν η μοντέρνα απλότητα και οι ρετρό γραμμές, προσαρμοσμένες όμως στις τάσεις του σήμερα.

TOM FORD: Γεννήθηκε στο Οστιν του Τέξας και πέρασε τα παιδικά του χρόνια στη Σάντα Φε του Νέου Μεξικού. Κατά τη διάρκεια της εφηβείας του, μετακόμισε στη Νέα Υόρκη. Πριν τον κερδίσει η μόδα, παρακολούθησε μαθήματα ιστορίας της τέχνης, εμφανίστηκε σε τηλεοπτικά σποτ επιθυμώντας να γίνει

«κινηματογραφικός αστέρας» και σπούδασε αρχιτεκτονική. Δούλεψε στα ατελιέ των Cathy Hardwick και Perry Ellis. Από το 1990, το όνομά του συνδέεται με τον Gucci. Οι τίτλοι του ακολουθούν την ανοδική πορεία του οίκου : “Chief women’s ready-to-wear designer”, “Design Director”, “Creative Director”. Είναι υπεύθυνος για όλες τις σειρές που σχεδιάζονται, από τα ρούχα, τις τσάντες, τα παπούτσια και τα γυαλιά, μέχρι τα ρολόγια, τα είδη για το σπίτι και τα παιδικά αξεσουάρ. Το 1999 το Gucci Group αποκτά την πλειοψηφία των μετοχών του Yves Saint Laurent και ο Ford ανακηρύσσεται Καλλιτεχνικός Διευθυντής του YSL Couture και του YSL Perfumes. Επωμίζεται, επίσης, και τον ρόλο του “Communications Director”. Ψηλός, ηλιοκαμένος, με κοντοκουρεμένα μαύρα μαλλιά, σκούρα μάτια και σέξι φωνή, είναι γοητευτικός και δείχνει να το ξέρει. Οι σχεδιαστές που τον έχουν επηρεάσει είναι ο Yves Saint Laurent και ο Karl Lagerfeld

MICHAEL KORS: Σε πολύ νεαρή ηλικία η μητέρα του, πρώην μοντέλο της Revlon, τον ενθάρρυνε να ασχοληθεί με τη μόδα. Στα 18 του φοίτησε στο Fashion Institute of Technology της Νέας Υόρκης , ενώ ταυτόχρονα εργαζόταν ως βοηθός σε μπουτίκ. Έτσι, καταλαβαίνοντας πολύ καλά τις απαιτήσεις των πελατών, δημιούργησε το 1981 την πολύ επιτυχημένη ομώνυμη γυναικεία του σειρά, την οποία ακολούθησε η diffusion Kors. Το 1997 βρέθηκε στο τιμόνι του οίκου Celine, όπου έφερε τα πάνω κάτω, σχεδιάζοντας

αξεσουάρ και μία ready-to-wear συλλογή που έτυχε γενικής και θριαμβευτικής αποδοχής. Τον Οκτώβριο του 2003 αφήνει τον οίκο Celine για να επικεντρωθεί στις δικές του σειρές. Ο ίδιος έχει κερδίσει πολλά βραβεία, ενώ τα ρούχα του είναι τόσο απλά, που θεωρούνται βασικά κομμάτια μιας γκαρνταρόμπας.

9.7 ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΛΑ

Πάμελα Άντερσον, Λετίσια Κάστα, Τζίλιαν Άντερσον, Σίντι Κρόφορντ, ΚλόντιαΣίφερ, Ελ Μακφέρσον, Μισέλ Φάιφερ, Κάρμεν Ηλέκτρα, Σανάια Τουέιν, Τέρι Χάτσερ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η μόδα των πρώτων χρόνων του 200ου αιώνα συνεχίστηκε σχεδόν απaráλλαχτη μ' αυτή του τελευταίου τέταρτου του 190ου αιώνα. Τα γυναικεία ενδύματα άλλαζαν σημαντικά τουλάχιστον κάθε πέντε χρόνια με βασική αλλαγή γραμμής ή σιλουέτας κάθε 10 χρόνια ή συχνότερα. Το ένδυμα και των δύο φύλων έτεινε προς την ίδια κατεύθυνση. Τα ενδύματα γίνονταν λιγότερο βαριά, στητά, περισσότερο άνετα επιτρέποντας την ελευθερία κίνησης. Οι άνθρωποι φορούσαν λιγότερες στρώσεις ενδυμάτων. Τα κοινωνικά έθιμα γίνονταν πιο ευέλικτα και τα ενδύματα έγιναν λιγότερο συγκεκριμένα για κάθε περίπτωση.

Στην Αμερική ιδιαίτερα, τα αθλητικά ρούχα και οι αυξανόμενοι φίλαθλοι άσκησαν μεγάλη επιρροή στη μόδα, εφόσον οι άνθρωποι είχαν περισσότερες ελεύθερες ώρες και χρήματα. Και τα ενδύματα και τα υφάσματα, συμπεριλαμβανομένων των πλεκτών, έγιναν από αθλητικά ρούχα, καθημερινά ρούχα. Τα μαλακά καπέλα κατάργησαν τα ντέρπι και τα ημίψηλα και τα χαμηλά παπούτσια πήραν τη θέση των ψηλοτάκουνων κουμπωτών παπουτσιών. Οι γυναίκες υιοθέτησαν πολλά ανδρικά στυλ, ιδιαίτερα στον αθλητισμό. Το πρότυπο σώματος ήταν νεανικό και σφριγηλό και τα ενδύματα άλλαξαν ριζικά αντιπροσωπεύοντας νεανικά, δραστήρια άτομα.

Οι φούστες στα μέσα της δεκαετίας 1920 έφτασαν μέχρι το κάτω μέρος του γονάτου. Τα μανίκια εξαφανίστηκαν ολοκληρωτικά από τα βραδινά και καλοκαιρινά φορέματα. Από τους στητούς κορσέδες και τα παραγεμισμένα ενδύματα της δεκαετίας του 1900, η μόδα στράφηκε στα κυματιστά υφάσματα στα κιβωτιοειδή ταγιέρ τα οποία άφηναν να εννοηθεί το από μέσα σώμα. Η σιλουέτα όμως ήταν μίμηση του ασχημάτιστου εφηβικού κορμιού! Την περίοδο του οικονομικού κραχ επέστρεψε στη μόδα η πιο ώριμη γυναικεία εμφάνιση. Οι λοξά κομμένες τουαλέτες απαιτούσαν από τις γυναίκες να κάνουν δίαιτα και να ασκούνται.

Η μόδα στο Παρίσι έφτασε στην ακμή της το 1900-1914. Οι στενές επαφές των σχεδιαστών μόδας του Παρισιού με τους σύγχρονους τους καλλιτέχνες επηρέασαν το χρώμα, τα πατρόν και το διάκοσμο των γυναικείων ενδυμάτων. Παρ' όλ' αυτά, ανώνυμοι Αμερικάνοι σχεδιαστές σχεδίασαν πρωτοποριακά αθλητικά ενδύματα. Η ανάπτυξη τεχνητών νημάτων, η μαζική παραγωγή ενδυμάτων και η συνεχώς βελτιούμενη οικονομική κατάσταση μέχρι την

περίοδο του κραχ, κάλυψε το χάσμα μεταξύ της προσωπικής εμφάνισης των πλουσίων και των μελών της μεσαίας τάξης.

Η μόδα της περιόδου που ακολούθησε το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο είναι δύσκολο να ερμηνευτεί. Η γυναικεία μόδα φάνηκε αρχικά να προέρχεται από προπολεμικά στιλ με την πολύ εφαρμοστή μέση και τις "μανιταροειδείς" φούστες που θύμιζαν 190 αιώνα. Στα τέλη όμως του '50 συνέβηκαν πολλές εκπλήξεις, όταν άρχισε να εμφανίζεται η μόδα με τα ριχτά και τα βαρελοειδή φορέματα.

Η μόδα της δεκαετίας του '60 και η ισοπέδωση πολλών εθίμων φαίνεται ότι σχετιζόταν με τις πολιτικές και κοινωνικές αναταραχές αυτής της περιόδου. Οι γυναίκες με τα φορέματα που έμοιαζαν σαν μακριά φανελάκια έδιναν την εντύπωση της μικρής έφηβης. Μετά το 1970 τα γυναικεία ενδύματα παρέμειναν σε σύγχυση, σαν να μην είχαν κατεύθυνση. Ίσως η γυναικεία μόδα να ήταν χαοτική επειδή ο ρόλος της γυναίκας δεν ήταν σαφής.

Η μόδα των ενδυμάτων είναι τμήμα της ιστορίας της περιόδου στην οποία αναφέρονται και είναι φυσικό να αναρωτιέται κανείς ποιο είναι το μήνυμα της κάθε εποχής. Πολλές φορές όμως, τέτοιου είδους απαντήσεις είναι δύσκολο να δοθούν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- (1) JoAnne Olian (1994). Wedding Fashions 1862-1912, 380 costume designs from "La Mode Illustree". New York: Dover Publications, INC.
- (2) Payne, Winakor, Farrell, Beck (2004). Ιστορία Ενδυματολογίας τόμος 1&2, Αθήνα: εκδόσεις Ίων
- (3) Eberle Hannelore, Hermeling Hermann, Hornberger Marianne, Menzer Dieter, Ring Werner (2005). Ιστορία της ενδυμασίας, Αθήνα: εκδόσεις Ίων
- (4) Βαροπούλου Ελένη, Δαμιανός Ζωγράφος Ζαρίφης (2006). Ιστορία ενδυμασίας τόμος 2^{ος}- Β' τάξη-1^{ου} κύκλου, Αθήνα: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- (5) Βελουδάκη Αναμπέλλα (2000). Σημειώσεις Styling και Μόδα. ΙΕΚ Βελουδάκη
- (6) Σουλιώτη Ιωάννα (2011). Το βιβλίο του στυλ. Αθήνα: εκδόσεις Μίνωας

<http://www.stylewatch.gr/default.asp?>

<http://juliete-has-a-gun.blogspot.com/2012/01/chapter-4.htmlpid=76&decade=4>

<http://angelaspinkyworld.blogspot.com/2011/08/h-40s.html>

<http://weheartvintage.co/category/1960s/page/23/>

<http://clubs.pathfinder.gr/naomicampbell/1145011>

http://en.wikipedia.org/wiki/Yohji_Yamamoto

<http://www.accessoriesmagazine.com/35898/calvin-klein-gives-2-million-to-fit>

<http://www.reviewfashion.com/designer-Jean-Paul-Gaultier-24.html>

http://fashion.wikia.com/wiki/Thierry_Mugler

http://www.egodesign.ca/en/article.php?article_id=179

<http://andresgeminis.blogspot.com/2008/11/los-neo-punk.html>

http://www.china.org.cn/china/photos/2008-03/31/content_13925049.htm

http://www.askactor.com/actress/Diane_Keaton/galleries/

<http://www.flickr.com/photos/christianmontone/4478107682/>

<http://toffsworld.com/fashion/dame-vivienne-westwood/>
<http://biografieonline.it/biografia.htm?BioID=57&biografia=Gianfranco+Ferr%E8>
<http://www.google.gr/imgres?um=1&hl=el&client=firefox-a&hs=nag&rls=org.mozilla:en->
<http://www.vogue.it/en/people-are-talking-about/last-short-notes/2011/03/franca-sozzani-john-galliano-antisemitic>
http://www.mixgrill.gr/ar7892el_leptoprosleptosynayliakokalokairitwn90s.htm
<http://mariadim.blogspot.com/p/alexander-mcqueen.html>
<http://collider.com/director-tom-ford-interview-a-single-man/12146/>
http://desiris.blogspot.com/2011/12/blog-post_26.html
<http://www.stylewatch.gr/default.asp?pid=74&desID=362>
<http://www.stylewatch.gr/default.asp?pid=76&decade=7>
<http://www.stylewatch.gr/default.asp?pid=74&desID=66>
<http://www.stylewatch.gr/default.asp?pid=74&desID=24>
http://en.wikipedia.org/wiki/Gianni_Versace
<http://meetsobsession.com/2011/fashion-design/naomi-campbell-helena-christensen-cindy-crawford-and-eva-herzigova-play-duran-duran-in-new-girl-panic-video/>
<http://www.thefashionpolice.net/80s-fashion-a-guide.html>
<http://www.stylewatch.gr/default.asp?pid=74&desID=54>
<http://www.stylewatch.gr/default.asp?pid=74&desID=52>
http://www.yupi.gr/photo-galleries/802/Oi_Pio_Sexi_Twn_90s.html#photo-13926
<http://www.infomat.com/whoswho/alixgres.html>
<http://www.designerindex.net/designers/lucienlelong.html>
http://www.whosdatedwho.com/ctn_14095319/fashion-biography-stubs/
<http://efifalida.blogspot.com/2012/01/madeleine-vionnet-and-geometry.html>
<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=72940>
http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_civ_2_15/08/2009_325876
http://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Frederick_Worth
http://en.wikipedia.org/wiki/Jeanne_Paquin
<http://jewelryaccessories.com/fashion-designers/318-mariano-fortuny.html>
http://en.wikipedia.org/wiki/Elsa_Schiaparelli

